

ПРАВО СЛАВИМО!

СВАРОГ

ЧАСОПИС

українців, про українців
і для українців

випуск 5

КИЇВ 1997

Українці!
Читайте патріотичний язичницький
часопис "СВАРОГ"!

РЕДАКЦІЯ:

Галина ЛОЗКО - головний редактор
Анатолій БОГОРОД - комп'ютерний набір
і макетування
Вадим ШАПОШНИК - коректор
Віктор КРИЖАНІВСЬКИЙ - художник

Редакція щиро вдячна
Побратимам з Громади Рідновірів у Гамільтоні (Канада)
за фінансову допомогу у придбанні редакційної техніки.

На пресфонд "Сварога" склали пожертви:

Наталя БАЙЛО (Львів)	- 50 гривень
Віктор БОГДАН (Київ)	- 5 гривень
Яр ГОЛУБИЦЬКИЙ (Канада)	- 600 доларів США
Лідія ГУТЕНКО (Київ)	- 12 гривень
Волелюб ДОБЖАНСЬКИЙ (Київ)	- 20 гривень
Лідія КОВАЛЬ (Київ)	- 10 гривень
Професор НОДА (Японія)	- 40 гривень
Михайло СЕМЕНЕЦЬ (США)	- 20 доларів США
Микола СОРОКА (Київ)	- 2 гривні
Євген ТОВСТУХА (Яготин)	- 300 гривень

Усім жертводавцям - щира подяка !
ДАЖБОГ – ВАМ У ПОМІЧ !

Громада Українських Язичників "Православ'я"
Національно-культурне товариство "Світовид"
Реєстраційне свідоцтво № 468
від 31.V.1995; 26.XII. 1996.

УВАГА! Нова адреса нашої редакції:
УКРАЇНА, 252061, Київ - 61, вул. Шепелева,
13, Центр "Світовид", Галині Лозко.
Контактний телефон у Києві: (044) 488-43-32.

© Сварог

При передруці наших матеріалів посилання на "Сварог" обов'язкове!

ПРАВО СЛАВИМО!

Релігійно-історичний та науково-пізнавальний збірник
Громади Українських Язичників "ПРАВОСЛАВ'Я"

SVAROH

The religious historical and scientific cognizing magazine of Confession of the Ukrainian Native Faith "Pravoslavva". It prints the materials from the history of religion of the ancestors of the Ukrainian people, theological works by professor Volodymyr Shayan, descriptions of customs and rites of ancient faith, authentic prayers, ritual song with notes, the calendar of holidays "Svarog's Circle"

1997

ЗМІСТ

ВИПУСК 5

НОВИНИ2	NEWS2
Іван Франко і Біблія І. Франко. Мойсей і так звані Мойсеєві книги Л. Макарєнко. Щира дружба язичників Європи Проф. Нода. Японське язичництво	Ivan Franko and Bible I. Franko. Moisey and so-called Moisey's books L. Makarenko. Sincere friendship heathens of Europe Pr. Noda. The Japan Heathenism
БОГОЗНАВСТВО6	THEOLOGY6
В. Шаян. Джерело сили Української Культури Г. Лозко. Богиня Дана Ю. Миролубов. Дід сидить на хмарі Азбуковник	V. Shayan. Spring of force of Ukrainian culture H. Lozko. Goddess Dana Ju. Mirolobov. The Grandfather sits on a cloud Azbukovnyk (Vocabulary)
ВО ВРЕМ'Я ОНЕ12	EVER12
Г. Лозко. Волхви О. Добжанська. Шамани народу Ня	H. Lozko. Priests O. Dobzhanska. Shamans of the people Nja
АНТИХРИСТ21	ANTICHRIST21
Пр. Світояр. "Не вбивай" по-християнськи Християнський подвиг (уривок з літопису)	Preacher Svitojar. Do not kill in a christian way Christian feat (fragment from chronicle)
ВЕЛЕСИЧ (поезія).....29	VELESYCH (poetry).....29
Вірші Юрія Мотронюка Вірші Руслана Морозовського Дарує пісні Вогнедар	The verses by Yuriy Motronuk The verses by Ruslan Morozovsky Vohnedar presented the songs
КОЛО СВАРОЖЕ34	SVAROG'S CIRCLE34
А. Богород. Календар в історії народу В. Зорєслава. Вінок В. Зорєслава. Перунування Г. Лозко. Спасівка Г. Лозко. Осенини- жіночі осінні свята М. Лозко. Веретено А. Богород. Балтійські язичники В. Добжанський. Вечір Українського Язичництва	A. Bohorod. The calendar in the history of the people V. Zoreslava. The wreath V. Zoreslava. The Perunuvannja H. Lozko. The Spasivka H. Lozko. The Osenyny is the autumn holidays of the womens M. Lozko. The Sprindle A. Bohorod. The Baltic heathens V. Dobzhansky. The Party of Ukrainian Heathenism

Використані світлинки: Волєлоба Добжанського, Вогнедара Шапошника, Грися Кіляюка.

До 140-річниці з Дня народження Івана Франка

ІВАН ФРАНКО І БІБЛІЯ

З біографії великого мислителя, українського письменника Івана Франка відомо, що він, поруч з іншими науковими дослідженнями, займався також і біблійними студіями. В його художніх і наукових працях знаходимо чимало з біблійної тематики. Очевидно, він не раз переосмислював так звану "святую книгу", час від часу піддаючи критиці її суперечності, вбачаючи в ній чужість і ворожість до української національної ідеї.

Однією з таких праць є книжка Івана Франка "Біблійне оповідання про Сотворення світа в світлі науки", написана ним в 1904 році і видана дуже обмеженим накладом. Іван Франко мріяв розтиражувати її в тисячах примірників, щоб вона розійшлася в широких масах народу, щоб донесла до простих українців правду про те, яку облуду накинulo їм християнство. Але "серед попів закипіло як у гнізді шершнів", вони викупили ту невеличку кількість видрукованих книжок і спалили.

Та були люди, які зберегли одиничні примірники з числа "авторських". Професор О. Сушко, дружині якого була подарована книжечка з автографами, видрукував її вже через три роки після смерті Івана Франка у Вінніпезі, коштом простого українського робітника Івана Ковалюка. Подаємо уривок з цієї книжки, з якого читачі довідаються про справжні погляди Івана Франка на біблію й християнство загалом.

Іван Франко

МОЙСЕЙ

і так звані Мойсееві книги

(Друкується за виданням: Франко І. Біблійне оповідання про Сотворення світу в світлі науки. - Вінніпег, Ман, 1918. - С. 34 - 45.)

Про сотворення світа і початки людського роду оповідає перша книга Мойсея, і для того, щоб говорити про те оповідання, треба нам хоч коротко сказати про Мойсея та його писання.

Наша церква вчить, що Мойсей був великий пророк і жидівський чудотворець, що він з наказу божого вивів жидів з єгипетської неволі, що в Синайській пустині Бог покликав його на гору і там дав йому закон для жидів, що Мойсей потім сорок років водив жидів по пустині, простуючи до обіцяної землі Палестини, але сам помер, не дійшовши до неї. Це вчить наша церква на підставі жидівських книг, званих

Мойсеевими, в яких оповідається про діла і промови Мойсея і подаються закони, дані ним з божого наказу жидівському народові. Та не досить того: наша церква, йдучи за оповіданнями жидівських рабинів, стоїть на тому, що ті книги написав сам Мойсей, значить, найперший і наочний свідок усього того, що робилося; те, чого він не бачив (отже, про сотворення та потоп світу, про патріархів і т. і.), він написав із слів самого Бога, що являвся йому особисто.

Тих Мойсеевих книг маємо п'ять; по церковному вони називаються: Книга Битія, Книга Виходу, Книга Чисел, Книга Левітів

Книга Другого Закону. Ці книги були написані гебрійською мовою, але ті титули не стоять у гебрійському письмі; там ті Мойсееві книги не мають ніяких титулів, а рабини поназивали їх лише від першого слова, яким зачинається кожна книга. Отже першу книгу називають **Берешіт**, бо тим словом вона починається (воно значить "на початку"), другу книгу - **Елле шемот** (оце імена), третю - **Ваїкра** (він назвав), четверту - **Бамідбар** (у пустині), а п'яту - **Елс гаддебарім** (отсе промови). Усі п'ять книг разом жиди називають Тора (по виговору наших жидів - **Тойра**), себто закон. Перекладаючи жидівські книги на грецьку мову, їм надали титули дещо подібні до змісту. Отже, першу книгу греки називали **Генезеон**, себто книга родів, хоча відповідніше було б назвати її книгою початків; п'яту книгу названо Другим законом зовсім не відповідно, бо той, хто писав цю книгу, писав її так, ніби ніякого іншого закону у жидів не було і книга є власне першим законом.

Перечитуючи пильно ті Мойсееві книги, вчені люди швидко переконалися, що признавати їх написання Мойсееві нема ніякої підстави. Раз те, що **в самих книгах ніде не говориться, що її написав Мойсей**; навпаки, у них говориться про Мойсея в третій особі, як про чоловіка стороннього, а в останній книзі оповідається навіть про смерть і похорон Мойсея; значить, цього вже певно не міг написати сам Мойсей. Правда, ця обставина, що в книгах про Мойсея говориться в третій особі, ще сама не значить нічого, бо і в інших письменствах знаходимо книги, де люди пишуть про себе самих у третій особі, наприклад грецька книжка славного атенця Ксенофонта про похід греків до Персії, або латинські згадки великого римського полководця Юлія Цезаря. Але є у Мойсеевих книгах інші докази того, що їх не писав Мойсей.

Поперед усього законодавство. В книгах говориться, що Бог через Мойсея дав жидам закон у пустині; в тих частинах книги, де оповідається про різні пригоди, видно, що жиди живуть у пустині як народ кочовий, який мандрує з місця на місце. Але законодавство відноситься зовсім не до кочового, а до осілого народу, такого, що живе по селах і містах, займається рільництвом, садівництвом та плеканням худоби; що більше, майже скрізь у тих законах проводиться думка, що всі жиди повинні виконувати свої релігійні потреби в одному місці, давати данину одному храму, яким був ерусалимський храм не на початку державного життя жидів, а вже після їхнього повернення з вавілонської неволі! Виходить так, що Мойсей, пробуваючи в пустині, давав жидам закони, які не відповідали їхньому тодішньому життю, а такі, що мали ввійти в життя за 100 чи навіть 500 років, і жиди, буцім-то,

тут же запряглися свято виконувати те, чого в їхньому становищі не тільки не могли виконувати, але й навіть не могли добре зрозуміти!

Ось чому вчені люди здогадувалися, що ті закони не могли писатися в пустині для кочівників, а мусили складатися тоді, коли жиди вже осіли в Палестині, і що невідомі нам законодавці тільки підсунули їх під ім'я, щоб надати їм більше поваги. Та нині наука ствердила вже зовсім певно, що законодавство жидівського народу розвинулося під впливом законодавства вавілонського. Ба що більше: недавно віднайдене (1902 р.) зведення законів вавілонського царя Кгаммурабі, який панував 2000 років до н. е., промовисто свідчить, що так звані Мойсееві закони взяті не раз повністю з того ж вавілонського зведення! І як же ж супроти цього вірити в жидівські казки про боже об'явлення їхньому "пророкові" Мойсееві...

Але це ще не все, жидівський народ має ще й інші книги, що також належать до святого письма, книги історичні та пророцькі з часів, коли жиди жили в Палестині і мали своїх царів і свою державу. Отже то цікава річ, що жодна з тих книг нічого ніколи не згадує про ті ніби-то найстарші Мойсееві книги, які повинні б бути основою всього релігійного та громадського життя: ані жидівські царі Давид, Соломон та їх наступники аж до вавілонської неволі, ані жидівські пророки такі як Амос, Єремія, Ісаїя, нічого ніколи не знають про Мойсееві книги і про Мойсеїв закон. Навпаки, пророки в своїх писаннях голосять віру та науку в значній мірі противну від тієї, яка проголошена в Мойсеевих книгах: бо коли Мойсееві книги надають величезну вагу жертвам і принесенням, то пророки раз у раз говорять, що Бог не хоче від людей жертв, брідиться їх принесеннями, що дим і кров різаних та палених звірів зовсім неприємні йому.

Аж пару сот літ пізніше, коли жидівська держава пропала безповоротно, розбита асирійцями та вавілонцями, і коли залишки жидівського народу з дозволу персів повернулися з довголітньої (70-літньої) вавілонської неволі знову до Палестини, аж у ті часи, на 500 чи 400 років до н. е., жиди стають чимось таким, що відповідає Мойсеевим законам: це вже не народ, а церква; на чолі їх стоїть не король, а архієрей; довколо нього стоять не пророки, а книжники (рабіни); увесь той люд має лише один храм у Єрусалимі, а окрема верства людей, розсипаних по всьому краю - левитів - має привілей жити без праці, тільки із жертв і десятин, як і вся решта людності мусить приносити для храму. Ті жертви означені та описані масою приписів, які були зовсім невідомі давніше, за самостійного політичного життя жидів, і, очевидно, не могли бути 700 літ раніше написані Мойсеєм, хоч тепер їх видано під його іменем.

Маємо ще один дуже важливий доказ того, що так звані Мойсеєві книги в тій формі, як їх читаємо тепер, були списані не Мойсеєм 1000 років до н.е., а жидівськими рабинами та архієреями після повернення жидів з вавилонської неволі. Цей доказ, це мова книг.

Я вже згадував, що святі книги жидів, зокрема й так звані Мойсеєві книги, написані гебрійською мовою, якою говорили жиди тоді, коли мали свою державу, але яку потім, повернувшись з Вавилонської неволі, легко забували, замінюючи її так званою халдейською або арамейською. За часів, коли жив на світі Ісус Христос, стара гебрійська мова була вже мертва; її розуміли, нею писали тільки книжники, рабини, а простий народ говорив по-арамейськи. Книжники не лише розуміли стару гебрійську мову, але й пробували писати нею хоча, зрозуміло, не могли іноді вберегтися від того, щоб до старої мови не домішувати дещо трохи й нової арамейщини. Отже, придивляючись до так званих Мойсеєвих книг, учені мовознавці помітили, що мова тих книг має деякі домішки такої арамейщини. Як би її писав Мойсей у Синайській пустині 1000 років до н.е. то такі домішки були б зовсім неможливі, бо тоді й самої арамейщини ще й на світі не було, бо ця мова виробилася аж пізніше, під час вавилонського панування.

Але й це ще не все. Чим пильніше вчені люди придивлялися до тих ніби Мойсеєвих книг, тим більше цікавих та несподіваних прикмет знаходили в них. Ще в 1753 році талановитий французький лікар і професор Астрик помітив, що в різних місцях Мойсеєвих книг для означення Бога вживається не однакове жидівське слово; а власне, в одних оповіданнях Бог називається **Ягвег**, а в інших для означення Бога вживається слово **Ельогім**, а це слово - це число множинне від назви Ель. Астрик доводив, що Мойсей пишучи свої книжки не користувався ані безпосереднім божим натхненням, ані усними народними оповіданнями, а мав під руками два писані твори, дві окремі повісті: в одній із них Бог називався іменем Ягвег, а в другій - Ельогім. Мойсей зліпив з цих обох оповідань свою книгу таким способом, що все належне до одної події списував з обох оповідань до купи, не звертаючи увагу на те, чи в тих оповіданнях були якісь суперечності, чи ні. Інші вчені почали відрізняти оповідання історичні від частин законодавчих; з часом підтвердилося, що навіть роз'єднавши оповідання з іменем Ягвег від тих, де Бога називають Ельогім, не усувається всіх суперечностей.

Ті уривки, де Бог називається Ягвег, зведено до купи і так само ті, де Бог називається іменем Ельогім; виявилось, що одні й другі творять більше-менше цілісність, немов дві окремі книги, написані двома окремими

авторами; першого названо Ягвістом, а другого Елогістом. Але давня Астрикова думка, що це були дві окремі книги, з яких черпав той, хто укладав так звані Мойсеєві книги, не справдилася. Виявилось, що й Ягвіст і Ельогіст містять у собі дуже різноманітний матеріал, що це не були дві різні книги, написані двома людьми, а швидше дві збірки різнородного матеріалу, записаного з усних оповідань різними людьми і пізніше зведеного сяк так в одне ціле, при чому одне врізане в інше... але загалом давні перекази заховано дуже правильно. Та ці два джерела не вичерпували всієї маси того, що міститься в так званих Мойсеєвих книгах. Власне всі уступи законодавчого змісту не підходять ані змістом, ані мовою ні до Ягвіста, ні до Ельогіста за почином берлінського вченого Вельгавзена (1878 р.) їх виділено в окрему книгу, яку названо Книгою жерців; крім чисто законодавчих місць до цієї книги довелось зарахувати також деякі оповідання, наприклад, вміщене на початку першої книги - Оповідання про сотворення світу.

Але й ці три писання не були самотніми складовими частинами, з яких склеєно так звані Мойсеєві книги; скрізь у їх тексті попадаються ще якісь сторонні дописки, додатки, уривки оповідань, які спонукають нас здогадуватися, що збірок в роді Ягвіста й Ельогіста було більше; це означає різні школи чи різні громади людей в різний час записували з уст людей або й переробляли по-своєму народні легенди та відомості; пізніше книжники, зібравши ті давні записки, брали з них те, що їм було до вподоби, додаючи скрізь, де їм це видавалося можливим, уривки з книги жерців, і так з'явилися ті книги, які прозвані Мойсеєвими. Значить праця, яку по старим рабинським та християнським переказам мав написати один чоловік Мойсей 1000 років до н.е., за новими дослідженнями була складена 400 - 500 років пізніше з багатьох розрізнених частин, складена для певної мети - утвердження верховенства єрусалимського храму і верховодства попівської верстви левітів над жидівським народом і укладена кількома людьми, не відразу, а протягом кількох поколінь.

Так виглядає в світлі сучасної науки та книга, якій наші богослови хочуть надати більшої правдоподібності, ніж працям цілого великого гурту вчених людей, які все життя посвячують на дослідження правди, не дбаючи про власну користь, і працюють при допомозі дуже досконалих інструментів, роблять тисячні спроби, коштовні подорожі, мають під руками великі музеї, а в книгах зібрані дослідження всіх минулих поколінь. Справді, читаючи всі ті громи і всі ті свари наших богословів на сучасну науку та її здобутки, мимоволі згадуєш слова одного німецького поета, що ті люди хочуть своїми реверендами закрити сонце.

ЩИРА ДРУЖБА ЯЗИЧНИКІВ ЄВРОПИ

Під таким гаслом 6-8 вересня 1996 року поблизу Дрездена (Німеччина) відбувся Міжнародний з'їзд язичницьких громад, які зібралися для знайомства, вироблення спільних планів і співпраці. Через відомі труднощі із 90 існуючих у Європі язичницьких громад, на з'їзд прибули представники 26-ти культурних організацій язичників із 13 країн Європи.

З 1982 року вже стало традицією, що через кожні 2 роки посланці сповідників прадавніх релігійних культів збираються на свято Врожаю Льону в одній з країн Європи. У багатьох народів язичницькі свята і культури мають давнє спільне індоєвропейське походження. В Україні це - свято Рожаниць, покровительок жіноцтва, роду і народу. Рожаниці також пов'язані з прядінням льону, жіночим рукоділлям.

Зустріч 1996 року була добре організована керівником Німецької общини паном Майєром. На з'їзді відбулося знайомство язичників з різних країн, обмін інформацією про практику релігійної роботи в окремих країнах і про сучасні проблеми, які на жаль, ще існують, як новітні форми "інквізиції" щодо сучасного язичництва. Констатувався той факт, що офіційні переваги надаються так звані "світові" релігії в усіх засобах інформації, бо вони в багатьох країнах є державними. Відзначалася тенденція до ісламізації європейських держав та факти паплюження природних релігій через пресу, радіо, телебачення. Осквернення язичницьких культів

набуває політичного характеру, особливо в Греції та Франції, де "монотеїстичні" конфесії мають вплив на офіційні інституції дискримінації.

Всі делегати з'їзду були одностайні в тому, що спільне духовне надбання європейських народів мусить відновитися, бо місцеві релігії з їхніми самобутніми національними традиціями визначають майбутнє своїх народів.

З метою подолання нетолерантності, ненависті й ворожнечі з боку державних релігійних конфесій, представники природних релігій Європи мають об'єднатися для вироблення і прийняття основних законів щодо збереження місцевих національних релігій і культів. Як приклад такого закону відзначався Кодекс, прийнятий 11 серпня 1978 р. урядом США про язичників-індіанців (аборигенів американського континенту), ескімосів, алеутів, корінних гавайців, за яким охороняється їхня свобода віри, володіння власними святинами і священними місцями.

Всі учасники з'їзду здійснили спільний ритуал на честь Матінки-Землі, як вдячність за врожай 1996 року. Чи скоро людство усвідомить, що природні релігії мають стати справді світовими релігіями? Адже, незважаючи на культурні відмінності, язичники всіх країн єдині в збереженні нашої Матінки-Землі. Саме національні язичницькі релігії стануть релігіями майбутнього, бо в них відсутні догми, місіонерський примус і конкурентна ворожнеча.

Людмила МАКАРЕНКО

ЯПОНСЬКЕ ЯЗИЧНИЦТВО

В гостях у нашої Громади нещодавно побував професор Нода із Японії. Він цікавився Українською Рідною Вірою, нашими святами й обрядами, водночас розповів про релігійність японців.

Давня віра японців була анімістична, тобто все навколишнє обожнювалось, вважалось, що предмет чи явище має душу. Коли в Японію прийшов буддизм, то філософія буддизму поєдналася з анімістичним світоглядом японців. На відміну від християнської церкви, буддизм не так боровся проти язичницької віри японців, він був до неї терпимим.

Сучасні ж японці не стільки вірять в Бога, скільки шанують свої давні релігійні свята - це наша національна традиція. Державної ж релігії немає.

В XV ст. В Японії з'явилися перші християнські місіонери з Португалії та Іспанії. В той час у нас релігійна і державна влада були абсолютно не пов'язані між собою, і тому місіонерам не заборонялось входження в країну. Але згодом, японці зрозуміли, що з приходом християн у Східну Азію, змінилася національна структура керівництва в тих країнах, де християнство набуло статус

державної релігії. Тоді японці повиганяли християнських місіонерів, а тим японцям, які відмовлялися повертатися до предківської релігії, відрубували голови.

Японська язичницька релігія має назву **синтоїзм**. В нашій релігії багато Богів, і в кожному храмі може бути свій Бог, але всі вони наші національні. Поряд із синтоїзмом існує буддизм, який прийшов з Китаю. У нас є свої свята, схожі на ваші, - це **свято Врожаю, Вогню, Сонця**. Існує ціла філософія поклоніння Сонцю, яку проповідують, як правило, в синтоїстських храмах.

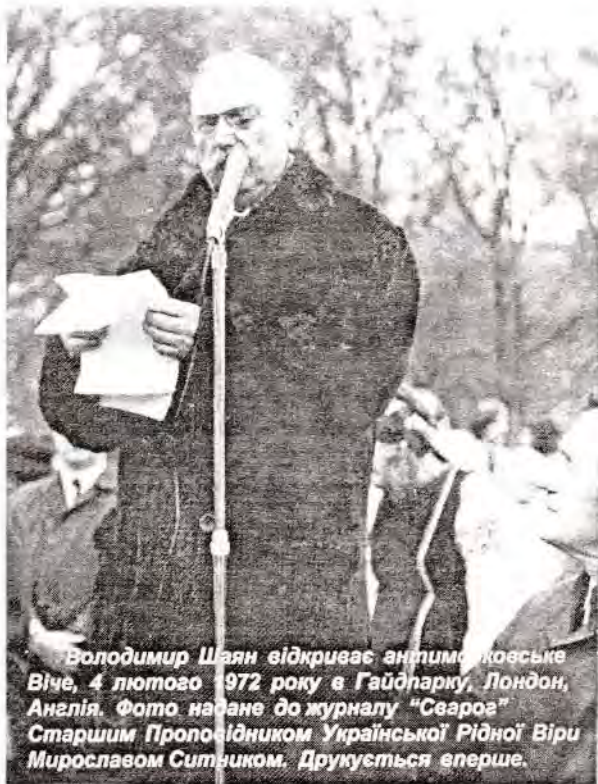
Так склалося, що японці в храмах рідної віри відзначають усі радісні події в житті - народження дитини, весілля, а сумні (наприклад, похорон) - в буддистському храмі. Храми співіснують мирно: часто на території буддистського храму знаходиться невеличкий синтоїстський храм. Ми шануємо і зберігаємо релігійні традиції своїх предків.

Проф. Нога

ДЖЕРЕЛО СИЛИ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Володимир ШАЯН

ДЖЕРЕЛО СИЛИ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ (Теоретико-ідеологічні основи)

Володимир Шаян відкриває антиміжське Віче, 4 лютого 1972 року в Гайдпарку, Лондон, Англія. Фото надане до журналу "Сварог" Старшим Проповідником Української Рідної Віри Мирославом Ситником. Друкується вперше.

Професор Володимир Шаян народився 2 серпня 1908 року у Львові. У 1934 році він, перебуваючи на горі Грехіт у Карпатах, усвідомив глибинний зміст українського обряду, пісні і танцю. Саме тоді постала у душі молодого вченого ідея відродження Староукраїнської Віри не просто як побутових обрядів, а як національної релігії українців. Цій ідеї Володимир Шаян присвятив усе своє життя.

Подаємо першу частину його праці "Джерело сили української культури" за виданням "Віра Предків наших" (Гамільтон, Канада, 1987. – 429–431).

ФОЛЬКЛОР

і

ДЕРЖАВНИЦЬКА СВІДОМІСТЬ

На Гуцульщині молодий жених у весільному обряді називається "князь". Його "дружина", себто його весільні друзі-ровесники - "бояри". Князь із дружиною їде на конях і церемоніальним обрядом запрошує на своє весілля гостей. Прив'язують коней до "опасання" хати, заходять до світлиці, кланяються по-козацьки і кажуть:

"Просили вас батько, просили вас мати, і я вас прошу - прийдіть до мене на весілля".

В цей найбільший день у житті, молодий легінь немов справді стає молодим князем. І він, і його дружина одягнені в багату традиційну одягу гідну лицарів-дружинників.

Цей приклад ми подали тому, що і "князь", і "бояри", і "староста" - це суто державницькі поняття, що мають свої коріння в своїй українській державі княжої доби. Молодий парубок у весільному обряді переживає, персоніфікує, немовби втілює в собі постать чи образ князя. В той великий день він ніби справжній князь, а його друзі стають підвладною йому дружиною боярів. Усі ті уявлення виразно й очевидно пов'язані із "зразками" з княжої доби. Для самого обряду вони потрібні -

як вияв прагнення величі і слави, що повинні характеризувати цей великий день корону життя: вінець, що його кластимуть на голову князя. І саме тут потрібний "образ" чи "взір" князя і лицарів, як носіїв найвищої гідності слави і честі. В цей день молодий парубок із благодаті весільного обряду, що його відчуває народ як таїнство, стає "князем", і саме від того обрядово-таємничого обряду, а з другого боку - державно-традиційного елемента весілля стає гідним і славним.

Цей маленький фрагмент фольклорного обряду ми подали як ілюстративний приклад, що показує, як зберігалися державні ідеали в українському фольклорі.

В таїнстві Щедрого Вечора бачимо наспівування "молодому соколові" думи про славу. Про найбільшу славу Святослава, що "блискає мечем - ясним Місяцем", озброюється і збирає соколів-лицарів, йде з ними в далекі землі, щоб "кониками з військом бити ворога". Князь-герой, що погорджує золотом, а любить гострий меч і зброю.

Нашіптують "молодому соколові", щоб збудити в нього прагнення до слави. Воно існує, приспане в його душі. Воно ж - основа його метафізичного існування. Цей життєтворчий гін треба пробудити в душі молодого лицаря з допомогою образів про подвиги і славу. Тоді, як завершення його перемог, він одержує... прекрасну дівчину, князівну його мрій.

Впродовж довгих століть уява народу кружляє, мов заворожена, навколо лицарського циклу пригод, подвигів, героїзму... Маємо тут на увазі народні епічні поеми, що процвітали рівнобіжно з літературою у княжих дворах.

Обидві ці форми української літератури нерозривно пов'язані між собою тематикою і - що найважливіше - спільним світовідчуванням та спільними ідеалами.

В новішу добу лицарський цикл народних дум був заступлений циклом козацьким. Емоційна і ідейна пов'язаність з ідеалами козацтва багато міцніша, ніж у лицарсько-дружинницькій добі. Традиція зв'язку народної творчості з державними ідеями не переривалася.

Цю саму пов'язаність можна ствердити і в правзорах та взорах українського національного вбрання, навіть у багатогранності його змін крізь доби і століття.

З цього погляду треба глибше проаналізувати український фольклор. Але із поданих прикладів видно, що у фольклорі збереглися традиції та ідеали Української держави, а разом із тим - глибокі, ще не проаналізовані поклади власної духовності, яка постійно виявляється у державницькому й культурно-творчому процесі.

Новітнє вчення про фольклор уже усвідомлює собі складність цього питання, зокрема цікавий під тим оглядом український фольклор.

Перш за все треба сказати, що разом із знищенням Української держави пропали цілі поклади скарбів українського фольклорного мистецтва і культури. Доступними для нас залишилися лиш молодші їх наверствування. Але й в них збереглися основні ідеї, а зокрема і свідомість національної і духовної своєрідної окремішності нації.

Тут треба підкреслити той факт, що в добу української бездержавності, в час неволі, коли Україна опинилася під тиском інших центрів, українська нація зберегла себе як свідому, окрема від інших історіотворча одиниця, великою мірою завдяки своєму фольклорові. Це ті українські пісні, українські обряди, звичаї, український одяг, українська писанка, вишивка, колядка, щедрівка, гаїлка, чи навіть коломийка, аркан і гопак, українське весілля чи похорон,- вони зберегли своєрідність і свідомість нації. Бо всі ті вияви це не тільки зовнішні форми, не тільки самі краски і сама поведінка, а й зовнішній вияв суцільного світогляду і віри, головно - вияв тієї утаєної красотворчої, життєтворчої та історіотворчої сили, що зберігається на дні душі нації і є джерелом її життя, якимсь таємничим правзором і ідеалом. Цей ідеал безперервний у його творчому вияві, він втілюється у житті нації, її історії, спрямовує націю до її повного усвідомлення і завершення як цілісності.

Тож нічого дивного, що новітнє українське відродження починається разом із свідомим уже плеканням і вивченням цінностей українського фольклору.

Шевченко також користувався збірниками народних пісень та етнографічних дослідів його безпосередніх попередників, користувався ним у своїй творчості, бо бачив у них велику цінність. В нього найяскравіше бачимо нерозривну пов'язаність фольклору і національної культури. Так відкривається таємниця потенцій українського фольклору.

БОГИНЯ ДАНА

Таїнство народження і життя, тобто божественного одухотворення людини, з давніх давен хвилювало людство своєю загадковістю.

Український космогонічний міф доніс до нас відлуння сивої давнини: Зоря на світанку відмикає золотим ключем небесні ворота і запрошує Сонце. Сонце, побачивши красуню Зорю, поспішає за нею навздогін, а Зоря стає криницею. З Неба падає "свята роса", яка запліднює Землю. Бджоли п'ють росу з квіток і приносять мед, народжується життя.

Міфологічний зв'язок Зорі з божественною росою простежується і нині у вшануванні криниці, прикрашанні її зображенням святої П'ятниці, квітами, рушниками. Велесова Книга зберегла для нас молитву до Богині Зорі:

Навершя скіфського волхва із зображенням змієнової Богині води..

*Зоря красна!
Іди до нас,
Як жона благая,
І молоко дай нам
У нашу силу
І кріпость двожили.
Ти бо Зориня,
Сонцю вістяца,
Що вже бо Віз
І воли єсть там
І ждуть його
На Молочній Стежці,
Що Зоря пролила,
Прозвана Матір'ю.*

Богинею плодючості, кохання і шлюбу у праслов'ян була Прія, яка з'явилася на Наддніпрянщині й перейшла до інших сусідніх народів: німецька Фрія, ісландська Фрея, грецька Афродіта, яка завжди зображалася із золотим веретенем у руках. Днем Прії була п'ятниця. Згодом переслідування язичницької віри змусило жінок називати свою Богиню-покровительку днем її свята - П'ятницею. Грецьке ім'я Параскева означає "п'ятниця", що має ще дохристиянське походження. На українському ґрунті це Парася - Пріся - Прія.

Богиня П'ятниця у слов'ян уявлялася жінкою з довгими золотими косами, яка крутить колесо прядки. Це зближає її також з Богинею Долі, яка пряде нитку життя.

На честь П'ятниці в Україні до недавнього часу жінки здійснювали такий обряд: вносили вулицями простоволосу жінку, яку називали П'ятницею і віддавали їй всякі почесні. У п'ятницю заборонялося шити, прядати, рубати дрова, здимати пил, прати - щоб не запорошити Око Святого Сонечка, не завдавати йому шкоди забрудненою пранням водою.

Давнє Жертвопринесення Богині П'ятниці збереглося і нині у вигляді різних осінніх плодів, стрічок, хусток, ниток (символів нитки життя), які кладуть (чіпляють) вже до ікон Параскеви (П'ятниці). Народ вірить у те, що від П'ятниці залежить родючість Матінки-Землі; їй моляться, щоб уберегла від засухи або зливи чи бурі. У давнину

Волхвині-відунки здійснювали таємничі нічні обряди на нивах перед початком жнив, щоб свята П'ятниця дала щасливо жнивувати й зібрати врожай без втрат.

П'ятниця, Богиня кохання і шлюбу, вкриває голову дівчини шлюбним покривом. Це уявлялося аналогією до космічного шлюбу Неба і Землі. У Велесовій Книзі є згадка про обряд моління дощу: *"І се повінчасмо Небо і Землю і правимо весілля їм, де чоловік є Сварог і навпроти нього - жона його. І се свято мали робити, як для мужа і жони, і ми - діти їхні"* (дощечка 30). Метафора **небесного покривала** стосується хмар, які закривають сонячне проміння, що також уявлялося як золоті нитки. Коли Сонце закривалося дощовими хмарами, про нього казали як про дівчину, яка вкрилася фатою-покривалом, що означає для дівчини заміжжя. Покрова втілює образ давньої Богині родючості, яка, звичайно, має язичницьке походження. Сніг, що покриває Землю восени й взимку, власне і є формою Води, яка навесні напуває Матінку-Землю родючою силою.

Хмари також уявлялися як **небесні покрови** і ототожнювалися з тканинами з легкої пряжі, що ніби підіймаються з землі парою чи туманом. Старослов'янське слово **облака** дало похідне дієслово **облачитися**, тобто вдягнутися, **покрити** полотном. Звідси - зв'язок слов'янських "облачних дів" з прядінням і тканням. Богиня Долі також пряде нитку життя.

Богиня Дана (пізніше Мокоша, П'ятниця), за легендами, подарувала першій жінці першу прядку. Вона ж вважалася покровителькою весняних злив, яка напуває землю росою і дощем, дає врожай льону й конопель, що служить матеріалом для прядіння й ткання. Крутити веретенем в уявленні наших прабабусь було також подібним вертінню дерев'яного кілка при добуванні Живого Вогню, що походить з давнього космогонічного міфа. Удари блискавки через хмари-облаки уявлялися як укопи голкою по тканині. Тому в міфології слов'ян виробилося уявлення про космогонічну пару Богів - Перуна і Мокошу (Дану) - Вогонь і Воду як першооснови Буття. В цій парі простежується одвічна протилежність чоловічого і жіночого, парного (четвер - день Перуна) і непарного (п'ятниця - день Дани, Мокоші). Близькість грозової зливи до прядіння ниток наші Предки бачили

Трипільська чаклунка з чарою.

в потоках дощової води, які снуються з хмари, неначе нитки з куделі. За давньої слов'янською космогонічною легендою, Лада - Богиня гармонії в природі - є матір'ю двох близнят: Лелі (втіленої Води)

і Полеля (втіленого Світла), тобто двох першопочатків Життя. В Ладі органічно поєднані культу Вогню і Води, як гармонії єдності й боротьби протилежностей.

Найдавніші уявлення про Богиню-Громовицю були перенесені слов'янами на Дану-Воду, а пізніше на П'ятницю, яку вшановують навесні (кінець квітня) і восени (кінець жовтня), звичайно ж, у п'ятницю (без прив'язки до конкретної дати, як це є в християнстві – 28 жовтня чи 10 липня).

Лада, Дана, Рожаниця, Доля, Мокоша, Берегиня, П'ятниця, Покрова - всі ці образи давньої предківської релігії українців походять з одного праджерела – Богині-Матері - заступниці роду, материнства, плодючості, добробуту. Вони вчать нас, жінок, замислюватися над вічністю буття, усвідомлювати себе частинкою космічного океану і розуміти, що всі ми підлягаємо його законам, його ритмам. Чи є якась раціональність у дотриманні сучасними жінками п'ятницьких звичаїв? Ми вже не прядемо і далеко не кожна жінка знає, як виглядає таке сакральне для наших Предкинь знаряддя, як веретено, але чи завжди виконуємо заборони щодо шиття, прибирання й прання в п'ятницю?

Нині вчені встановили унікальну властивість Води, про яку, безперечно, знали наші Предки. Вода переносить інформацію.

Отже, її можна освятити молитвою, бо вона сприймає вібрації голосу і "запам'ятовує", її можна замовляти на лікування різних недуг... Кругообіг води в природі, наявність води в людському організмі, рослинах і тваринах - все це далеко не другорядні речі. І, якщо за найдавнішими звичаями слов'яни шанували Воду саме в п'ятницю, то, мабуть вони знали той священний космогонічний міф про творення Живої Води - Дани, який був даний народам у спадщину як предківський заповіт.

ЛІТЕРАТУРА.

1. Афанасьев А. Поэтические воззрения славян на природу. - В 3 Т. - М., 1994.
2. Велесова Книга. - Индоевропа. - К., 1995. - Кн. 1-4.
3. Знойко О.П. Мифы Киевской земли та події стародавній. - К., 1989.
4. Килимник С. Український рік у народних звичаях в історичному освітленні. - Вінніпег, Торонто, 1963. - Т.5.
5. Костомаров Н. Славянская мифология. - К., 1847.
6. Мифы народов мира. - М., 1991. - Т.2.
7. Нечуй-Левицький І. Світогляд українського народу. - К., 1992.
8. Потєбня А.О мифическом значення некоторых обрядов и поверий. - М., 1865.
9. Срезневский И. О языческом богослужении древних славян. - СПб, 1848.

Юрій Миролюбов

ДІД СИДИТЬ НА ХМАРІ...

Про Юрія Миролюбова в Україні відомо, що він переписав дощечки Ізенбека – "Велесову Книгу". Але мало хто знає Миролюбова як дослідника Рігведи, знавця слов'янського язичництва, поета і письменника, адже його книги, які видані за кордоном, досі майже невідомі в Україні. Сьогодні "Сварог" знайомить наших читачів з фрагментом книги Юрія Миролюбова "Рігведа і язичництво", виданої в Мюнхені 1981 р. (с. 135–138). Ця праця написана в 1952 р.

Про Сварога слов'яни говорили, що "Дід на хмарі сидить, сам себе за бороду тримає, і світ за нього тримається".

В цій праці я, звичайно, не наполягаю, що моя точка зору єдино правильна. Я висловлюю власний погляд, який, можливо, дуже далекий від офіційного. Однак, якщо є така точка зору вона має право бути висловленою...

Оскільки мені довелося провести раннє дитинство в селі, бігати з дітлахами, слухати, що говорять "старі люди", то я багато дечого зберіг з тієї доби і цим тепер ділюся. До того ж вивчаючи Ріг-Веду, як і інші Веди, я помітив пряий зв'язок між тим, що написано в них, і тим, що говорилося в селі "старими людьми". Коло Сварожине було в основі Храмового Празника в селі. Так, у селі Юр'ївці викопували кругоподібний рівчак на майдані перед церквою і в Храмовий День у величезному громадському казані варилася "страва". Із цього казана її роздавали тим, хто

сидів по краях рівчака, що називався "ямою". Літні люди отримували тарілки з "бряшною". Роздавали її вибрані Дід з Бабою, промовляючи: "На здоров'я, щоб довго жили!" - і, кланяючись кожному. Старики "сиділи на землі", а перед ними була скатертину у вигляді серветки, застелена просто на траві, і на ній - кварта з "медом" (мед, що перебродив з водою), приготовленим спеціально до цього дня і "бряшна", їжа. Стояли також і порожні тарілки, але місця біля них ніхто не займав. Це були місця тих, що померли протягом року. За зовнішніми ознаками це була Тризна. За внутрішнім змістом - бесіда з покійними братами й сестрами. Дід, роздаючи страву, вигукував: "Прийдіть до нас, Батьки й Матінки, їжте з нами бряшна!" До цієї трапези молодих і дітей не допускали: гнали їх геть. "Бряшна" мали право їсти тільки літні люди. Звичайно, в слові "бряшна" легко впізнати слово "брашна".

Тим людям, які запізналися на святкову братчину,

говорили: "Сідайте до Зворожини!"

А це, звичайно, було альтероване слово "Сварожини". Діди і Баби були, таким чином, нібито близькі до Сварога або з ним поєднувались. Ми знаємо, що у Ведизмі Анжирас були спочатку жерцями, потім Пітрис були спочатку предками, Марутси були спочатку вітрами, потім вони всі стали якщо не Агні, то розчинені з ним. Так і тут, Юрїївські свята "Зворожини" були ні чим іншим, як таємничим спілкуванням і злиттям зі Сварогом.

А на цьому обіді, на "Зворожинах", запитували: "А де Іван Грицьків?" - "А той не прийде!" - відповідав хто-небудь: "Він до Петрів пішов!" Це означало, що Іван Грицьків помер. Селяни думали, що Петри були "Тим Світом". Насправді через впровадження в Слов'янську практику християнства, Пітрис змішався з Петрами.

Юрїївські "Зворожини" приходились на осінь. Вірогідно, тепер уже точно не пам'ятаю, це було на початку жовтня.

Для приготування "бряшна" вибирали вгодованого бичка, вранці на світанку його різали, а нутрощі кидали у вогонь! Так Жертва уціліла під виглядом приготувань до Храмового свята. Селяни йшли до Утрені, а "бряшна" їли після служби, коли вже всі виходили з церкви. Іноді день випадав холодний, дощило чи сніжило, тоді Діди й Баби приходили в кожухах і валянках, але на Землю сідали, кажучи: "Хоч би Бог дав, не вросли в Землю (тобто, не померти)!"

Мед готували, тричі запускаючи в нього дріжджі. Хміль додавали, примовляючи: "Щоб добра була Зворожина!" Займалась цим спеціальна Баба, котрій давав настанови "Зворожний Дід", який головував на святкуваннях минулого року. Під час самого свята вибирали іншого Діда. Як правило, всі йому виявляли велику пошану протягом року. Так само шанували і Бабу, яка іноді приходила в хату лягти чоловіка за погане поводження з жінкою. Винуватий їй не заперечував, а покійно схиляв голову і казав: "Так, мамо, так!" І та його злегенька смикала за чуприну. Називалось це "наученням".

Протягом року до "Зворожної" Баби зверталися ті, хто хотів дізнатись про майбутнє.

Одна з них славилась своїми знаннями, "Відою". Мені ще хлопцеві якось захотілося вивідати від неї, що саме вона "знає". Взявши у матері гроші на ковзани, я ввечері пішов до Баби. Жила вона на окраїні села. Я постукав у віконце і вона відчинила двері, та побачивши мене, довго не хотіла ворожити і не хотіла брати грошей. Нарешті, я її вмовив і вона повела мене за хату, щоб не видно було з вулиці, поставила відро води так, щоб у ній відображався Місяць і сказала: "Ну, побачимо". Потім почала щось шепотіти беззубим ротом, після чого промовила: "Бачу я багато чого... Так, у місті вчишся в школі, потім в іншій, далі в третій, четвертій і в п'ятій. Скінчивши навчання, будеш думати, що вже вивчився, а прийдеться всеодно все життя вчитися. В чужих краях будеш жити... З чужинкою одружишся, двічі... Буде велика війна, багато народу загине, сохрани Господи, а ти вцілієш і ще вернешся старим.. За морем щастя мало. Мало його і вдома. Помреш спокійною смертю, а багато разів тебе смерть буде хапати, але завжди буде відпускати...". Не пам'ятаю вже всього, але головне вона сказала правильно! Майже все свідоме життя мені довелося прожити на чужині. Чимало разів і смерть загрожувала. Двічі був одружений з іноземками. Все зійшлося і в тій частині, що стосувалася навчання. Довелося переіменити п'ять шкіл...

В цьому ворожінні ми можемо побачити язичницьку традицію, яка пережила віки.

Звідки отримала "Зворожна Баба" своє знання, залишилося для мене таємницею, але можна припустити, що їй ці знання передавали попередні Баби. Чоловіки в цьому ніякого чаклунства не вбачали і її відьмою не вважали.

Чому це збереглося саме в Юрїївці? Гадаю, тому, що найближча залізнична станція була за сто верст, а Дніпро з його пароплавами - за п'ятдесят верст, якщо не більше. Міська "культура" з її пияцтвом і розпустою юрїївців не зачепила: вони лишилися поза її впливом, зберігши традиції тисячолітньої давнини.

Переклад з російської Галини Лозко.

НАС ЗАПИТУЮТЬ:

... Як ви смієте створювати святе ім'я Ісуса Христа?! Навіщо ви у своїх статтях пишете "Різдво Ісуса Христоса" замість "Різдво Ісуса Христа"?... (М. Чопик, Закарпаття).

ВІДПОВІДЬ РЕДАКЦІЇ:

Іноземні прізвища в українській мові відмінюються за правилами української граматики. Порівняйте відмінювання загальної назви **хрест** і власної назви **Христос** та інших слів, основа яких закінчується на - **ос**.

Називний	(хто? що?)	хрест	Христос	пилосос
Родовий	(кого? чого?)	хрест- а	Христос-а	пилосос- а
Давальний	(кому? чому?)	хрест- у	Христос- у	пилосос- у
Знахідний	(кого? що?)	хрест	Христос- а	пилосос
Орудний	(ким? чим?)	хрест- ом	Христос- ом	пилосос- ом
Місцевий	(на кому? на чому?)	на хрест- і	на Христос- і (ові)	на пилосос- і
Кличний		хресте	Христос- е	пилосос- е

АЗБУКОВНИК

ГОСПОДЬ

Господь - найдавніша назва Бога в усіх індоєвропейських мовах. У старослов'янських мовах **gospodь**, в східно-слов'янських - **господь**, **господин**. Ярославна в "Слові о полку Ігоревім" звертається до Сонця-Бога: "Чому, **Господине**, простер гарячу лучу свою (проміння) на воів Лада?" У Болгар досі існує уявлення про те, що **Дідо-Господь** ходив по землі в образі літнього чоловіка і навчав людей орати землю.

Мовознавці стверджують, що етимологія цього слова складна і затемнена, хоча існує припущення, що його перша частина індоєвропейське **gostis** - гість, а друга - **potis** - пан, володар. Тобто значення слова Господь - "гостинний господар", що близьке до імені західнослов'янського Бога Радогоста - "радого гостям". В давньоіндійських говірках Господь (Джаспати) - владика Роду, що, вірогідно, є найдавнішим уявленням про Бога як батька (голову) Роду.

Перекладачі Біблії підступно експлуатували нашу язичницьку назву Всевишнього Господа, перекладаючи власне ім'я жидівського Єгови (Яхве) загальною назвою Бога. Як писав І. Огієнко (митрополит Іларіон), в Біблії **Елогім Єгова** скрізь перекладене язичницькими словами **Господь Бог**.

В Язичницькій Вірі наших Предків існує Господь Сварог як Прабатько нашого Роду і Народу.

ДИЙ, ДИВ

Дий, Див - такі імена Богів згадуються в "поученнях" проти язичництва поруч з іменами Перуна, Хорса, Дажбога та ін., наприклад: "одні Дию жертви приносять, а інші Диві".

У трьох новгородських текстах середньовіччя, виконаних тайнописом, згадується ім'я Дий. З контексту цих грамот зрозуміло, що мова йде про Бога Денного Світла.

В старослов'янській мові поняття **диво** - чудо і **дивний** - незвичайний були близькі до **божеський**, **божественний**. У всіх слов'ян Дий вважався Богом Ясного Неба, тобто денного світла. В споріднених індоєвропейських релігіях є близькі образи. Так, індійське слово **дуі** - позначає парність близнюків, якими вважалися Небо і Земля. Такою космогонічною парою у слов'ян також є Небо-Отець і Земля-Мати. Про їхній шлюб пише Велесова Книга: "Се повинчаймо Небо і Землю..."

В "Слові о полку Ігоревім", яке було написано вже в християнські часи, знаходимо вираз: "уже вержесе Див на землю", який тлумачиться по-різному. Вірогідно, що автор вклав у нього ще зрозумілий для сучасників зміст - Дий (Язичницький Бог) "звержений", тобто скинутий на землю, переможений войовничим християнством. І, якщо в ранніх "поученнях" проти язичництва читаємо: "Дієва служенія і кладення треб", то вже в пізніших редакціях ім'я Дия замінено на диявола: "дияволя служенія...". Так християнство витворювало свою міфологію, надаючи негативного забарвлення нашим давнім священним словам.

Подібні перетворення відбулися також з Люцифером, ім'я якого первісно означало Вранішню Зорю, тобто планету Венеру, або слов'янську Денницю. Християнська міфологія надала іменам Диявол, Сатана, Люцифер негативного значення - всі вони стали назвами ворога, суперника християнського "бога", і були названі "темними силами". Язичник повинен знати правдивий первісний зміст цих імен і не вживати їх з християнським навантаженням. (Про ім'я Сатана див. "Сварог" №2, ст.28).

ЧОРТ

Чорт - первісно жрець Чорнобога (Бога Ночі), адже ніч вважається священним часом для чарівників, чаклунів, кудесників.

Чорт - людина, наділена великою магичною силою, яку дають їй знання, почерпнуті зі священних книг, написаних тайнописом ("чертами і різами").

Чорнобог, як і Велес, є покровителем цих таємних знань, чаклунства й знахарства. Сліди позитивного образу Чорнобога знаходимо у балтійських слов'ян, де він є Богом Перемог і зображається зі срібними вусами.

В Україні Чортом часто називали людину, яка вміла виходити зі скрутних ситуацій незбагненним для інших способом. Такими були козаки-характерники, які користувалися незвичайною силою, здобутою чарівним способом.

Чортом також вважають Домовика, Діда, Пращура, Чура, Цура. Вони наділені надприродною силою і можуть допомагати або шкодити людям, залежно від їхньої поведінки.

Чур, Цур - родові Божество, яким став дуже віддалений в часі пращур, родоначальник, котрий після смерті піклується про свій рід, оберігає його від підступних дій ворожих родів. Слово "відцуратися" означає "відмовитися від родової спадщини". Щоб прикликати Цура на допомогу, слід окреслити коло вуглинкою з печі, або ритуального вогнища (Купальського, Великоднього, Різдвяного та ін.).

Ці духовні сили перебувають на межі світу Яви і Нави, але можуть переходити до світу Прави під час священних обрядів Коляди та Велесового тижня, який ще називався Чортючим (тиждень перед Колодієм). Цією силою наділяються жерці, волхви, ряджені, колядники, котрі виконують обряди з обходом хат. Вони є бажаними гостями в кожній оселі, куди приносять побажання добра, щастя, багатства, врожаю. Вивернуті кожухи (символ родючості), маски, роги, бубонці, дзвіночки - необхідні атрибути обряду, бо учасники не повинні бути впізнані - це забезпечує дієвість чаклування. Саме через ці костюми в християнстві склався образ Чорта як вкритого шерстю, рогатого та ін., що свідчить лише про невігластво попів та їхню ненависть до язичництва.

Волхвиня Зореслава

ВОКРЕМА ОНЕ

(КОЛИСЬ)

Галина ЛОЗКО

кандидат філософських наук

ВОЛХВИ

Усі давні суспільства мали чіткий кастовий поділ. Як писав В. Шаян, "Інституція каст забезпечує лад та ієрархію" (1.870). Волхви, воїни, землероби (ремісники та ін.) - аристократія, інтелігенція, народ, як колись, так і нині, відповідають трьом основним видам діяльності суспільства: вольовій, розумовій та чуттєво-емоційній. Українська духовна верства мала в давні часи, можливо, той же статус, що в Індії брагмани (жерці, представники вищої касты). Каста брагманів представляла, ідеалістичні, творчі елементи історичної спільноти.

У слов'янських народів, у тому числі й українців, існувала ще й своєрідна підпорядкованість самих жерців: кожне плем'я чи поселення мало *свого волхва*. Очолював усіх головний волхв чи жрець держави, який відігравав головну роль порадника у вирішенні державних справ (при князеві), бо всі важливі справи в князівствах вирішувалися на княжих радах, в яких обов'язково брали участь найшанованіші волхви.

Виконавці язичницьких релігійних обрядів мали різні назви: *волхви, кудесники, жерці*, а також - *чарівники, відуни, віщунни, потворники, знахарі* та ін. Звичайно, всі ці назви стосуються людей з різними обов'язками. Літописи донесли нам відомості про те, що князь поєднував світську і духовну владу, коли розпочинав загальнодержавні богослужіння, клав першу борозну, звертався зі Словом до воїнів перед битвою тощо. Етимологія слова *князь* свідчить про спорідненість його з поняттям волхв, жрець, священик (наприклад, польське *książe* - князь, *ksiądz* - "католицький піп", ксьондз - 2.ІІ.475).

Князь у свідомості давніх слов'ян мав значення голови роду, батька. Відомо також, що в доісторичні часи роль жерця в родині виконував батько, дід чи прадід, тобто найстарший в родині. Пор., наприклад, назви священика, які побутують і нині - "отець", "батюшка". Б. Кравців у своїй статті "Мітологія" писав: "Скити мали статуї чи фігурки своїх Богів,

і, за свідченням Елія Геродіана, називали ці фігурки *попами* (грецьке попос - назва для Богів і духів)" (3.8). Вірогідно, до цього ж ряду можна віднести ім'я скіфського божества Папай (Батько), який, за Геродотом, ідентичний Зевсові. Така взаємоперехідність імен Богів, жерця, князя і батька (діда) родини стане зрозумілою, коли звернемо увагу на обрядову мову жерця від імені Богів: Герборд описав зустріч жерця Яровита з селянином у лісі: "Я Бог твій, - вимовив жрець, - я той, хто одягає поля зелом і ліси листям; дає приплід череди і все, що служить для користі людини: все це даю тим, хто шанує мене, і відбираю у тих, хто не визнає мене" (4.30).

Свої пророкування волхви чи жерці також могли виголошувати від імені Богів, ніби передаючи їхню пряму мову. У "Велесовій Книзі" знаходимо звернення Богів: Перуниці, Сварога, Матері-Слави та ін. до народу. Наприклад, мова Вишеня є водночас і пророкуванням і повчанням:

"Се бо Вишень іде по хмарах до нас і каже: "Діти, городить град ваш і кріпить його, бо

будете оточені по весні ворогами, і боротьба ваша буде люта і кріпка. Оце Сварог послав мене до вас, сказавши, що будете мати Сили Небесні ошую і одесную ваших, і також казав, що ви недбало ставитесь до Богів, і так бо є самі перед ворогами"(доц 156).

В жіночих святилищах (присвячених Богиням, покровителькам жінок) духовними особами були жінки-волхвині. В фольклорі зберігається назва **волхва** (жін. рід від **волхе**). Так називали жінок, які вміли лікувати, чарувати, передбачати майбутнє тощо. Відомі й інші назви: **потворниця**, **потвора**, що означало ту жінку, яка "творить чудеса". Негативного відтінку це слово набуло лише після християнізації, а згодом християни надали йому цілком протилежного значення - негарної бридкої істоти. Про волхвинь як про "богопротивних" жінок писали християнські попи в своїх настановах, як сповідувати людей у церкві: "Аще волхову водил еси в двор или к ней еси ходил" (6. №3); "Иже ворожила еси з бабами богумерзка" (6. №10); "Или сумеешь волшебные притворы" (6. №15). В Номоканоні Івана Постника читаємо: "Аще жена некая чародеяние ухитрившая и к волхвам и чародеям ходившая, и аще уб бесам послужи и призываниям бесовским,- вся лета живота своего без причащения да будет, токмо к смерти да причастится" (7.149). (Тут усі виділення наші). Отже, слово **волхова**, **чародеяние ухитрившая**, **призвание бесовское** та ін. свідчать про певні язичницькі обрядодії - "волшебные притвори", які засуджувалися християнською церквою і, на здійснення яких накладалися певні покарання чи обмеження, в даному випадку - позбавлення християнського причастя на все життя. Були і сильніші покарання, а саме тілесні катування, які іноді закінчувалися смертю. Так, патріарша грамота на заснування Львівського братства 1586 року наказує: "А, якби в котрому місті чи селі була чарівниця або ворожка - сосуди диявольські,- або волшебниця..., да істребится от церкви, і тих, котрі Дияволом прельстившись, до чарівниць і ворожок ходять - відлучайте!" (8.III.602).

На думку Є. Анічкова, Богиня Мокоша мала пряме відношення до жіночих таємних знань, чародійства. Тому попи запитували жінку: "не ходила ли к Мокоше?", що означало: "чи не ходила до чаклунки?" (9.276)

Те, що жінки часто зверталися до волхвинь, чаклунок по допомогу у всяких родинних справах (знайти чи повернути чоловіка, викликати його кохання, вилікувати чи зміцнити дитину, допомогти завагітніти безплідним) засвідчено в багатьох документах. Ось як "Домострой" (1649 рік) засуджує таких жінок: "З дитинства почне вона у проклятих баб обавничества навчатися і еретицтва шукати, і запитувати буде багатьох, як би їй заміж вийти і, як би їй мужа причарувати на першому ложі і в першій бані; і знайде обавників і обавниць, і волшебство сатанинське, і над їжею буде шепотіти і під ноги підсипати, і в узголів'я, і в постіль вшивати, і до штанів пришиваючи, і над чолом втикаючи і всяко прилучившись до того промишляти, і корінням і травами примішувати - і всім цим над мужем чарує".

Традиції жіночих чарувань беруть свої початки в глибині віків. У "Велесовій Книзі" зустрічаємо слово **кудесниці** (жін. рід від **кудесник**): "...чарівниці, які в лісах були, взяли мечі і пішли з раттю. І побачили кудесниць, які чудеса великі творили. І із праху, кинутого до небес, встають Раті Небесні, і ті течуть на ворогів і могилюють їх. І тамо бачимо птахів великих, що летіли на нас, а кинулися на ворогів" (5.доц.14). Ця, на перший погляд, поетична гіпербола могла мати й цілком реальну основу - завдяки чаклунству (певним обрядодіям волхвинь), піднявся військовий дух воїнства і вони отримали перемогу над ворогом.

Про незвичайні знання, уміння лікувати, розуміти закони природи і космічних світил, якими володіли жінки-чаклунки, збереглися хіба що легенди. Писемних доказів цього мало, та й те, що є, носить характер християнської критики, осуду тощо. Хоча деякі історичні приклади свідчать про виконання жінками функцій верховних жриць: "У скіфів... там, де влада переходила до рук цариці, вона здійснювала і громадське богослужіння, при ній були діви, зобов'язані прислужувати при обрядах жертвопринесення". (8.II.55-56).

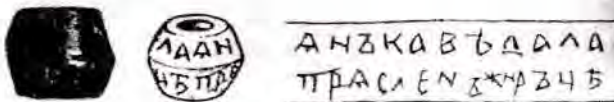
Серед предметів культу, знайдених археологами, можна назвати деякі атрибути волхвинь та волхвів. Це крем'яні знаряддя (стріли), амулети у вигляді солярних та лунарних знаків, різні символи, жезли (киї з наверхами), дзвіночки, жертовні ножі, жертовний посуд, пряслиця, кістяні писала та ін. Відоме наверха скіфського волхва з кількома дзвіночками, підвішеними на ланцюжках до конічної основи. При ударах палицею об землю ці дзвоники створюють ритмічний дзвін - вірогідно, подібні палиці з наверхами служили для закликання духів-помічників або використовувалися в обрядах з іншою магічною метою.

Залишки ножа та прясель чаклунки Потвори.

У Києві неподалік від Софіївського собору знайдено пряслице з написом: "ПОТВОРНИ ПРЯСАНИ", що датується XII-XIII ст. Те, що пряслице було знайдено в скарбі серед коштовних золотих і срібних речей, свідчить про його цінність для власниці. За даними археології, пряслиця в Україні з'являються ще в пізньому палеоліті. Знахідки пряслиць наочно свідчать про їхню священність - не просто як знаряддя праці, але й пристосування для спостережень за небесними світилами. Деякі прясла мають астральні знаки (Сонця, Місяця, Сузір'їв) або календарні, а також іменні написи чи монограми, які вказують на ім'я власниці - волхвині-відунки, визначної особи (10.297-300), хоча є, звичайно, і прості прясла без візерунків, які використовувалися за прямим призначенням (настромлювалися на край веретена, щоб не спадало прядиво).

Напис: "Янка відала. Прясель жриці"

На підтвердження думки про те, що пряслице було своєрідним "оком", через яке дивилися на Сонце й Місяць, М. Чмихов навів народні загадки: "Із вікна у вікно - веретено", або "Лисий жеребець через прясла глядить", що означає відповідно - сонячний промінь (який проходить із вікна-Сонця у вікно-око у вигляді веретена), і Місяць ("лисий жеребець"). Такими священними, астрономічними і лікувальними властивостями наділялися всі предмети, які мали отвір (особливо круглий): пряжки, кільця, топірці, камінці з дірочкою (тобто пробиті блискавкою, "перунові стріли") (10.341-342).

Зображень волхвів до нас дійшло небагато. Відомий портрет жерця Миробога з бушівського святилища, а також зображення деяких волхвів у літописах. Так, наприклад, у Радзивілівському літописі під 1071 роком вміщена мініатюра - зображення волхва в білому довгополому одязі з широкими рукавами, вишитому спереду вздовж усієї застібки, з широкою відлогою.

Чимало язичницьких термінів були перекручені християнськими попами з метою висміювання язичницьких вірувань і звичаїв, які вони назвали "срамними", "бісовськими". Досі слово *біс* пояснювалося тільки з точки зору християнського світогляду: "чорт", "нечиста сила" тощо. Його найдавніше значення-індоєвропейське - "блищати, світити", (2.1.201).

Вірогідно, бісами називалися служителі язичницького культу, які виконували функцію запалювання ритуального вогнища, тобто "світили" на жертovníку. Пор.: споріднені слова *біситися*, *біснутися* первісно означали ритуальний стан жерця під дією ритуального (хмільного) напою, що супроводжувався пророкуваннями чи магічними заклинаннями. Пор. також назви наркотичних рослин, з яких виготовлялися обрядові напої: *бісина*, *бісдерев* та ін. З часом, за християнською традицією, бісами стали називати всіх іновірців (мусульман, юдеїв та ін.): бусурман, басурман, бісурман (2.1.202).

Негативного значення християнство надало також слову *жерт*, що первісно означало "приносити дари Богам", тобто спалювати дар на вогнищі, на жертovníку. Можливо, й *джерело* (*жерело*) мало значення жертovníка - місця, де перебуває Бог і куди приносять жертви. Етнографи повідомляють про звичаї принесення жертв саме воді, особливо джерельній.

Функції духовної верстви були надзвичайно різноманітні, бо у всіх сферах народного життя користувалися порадами, допомогою волхвів, знахарів, чаклунів та ін. Жерці, які здійснювали обряди богослужіння, жертвопринесення, пильно стежили за тим, щоб вироблені протягом віків ритуали виконувалися за всіма правилами. Саме вони були розпорядниками на всіх богослужбах, жертвопринесеннях, обрядових іграх, тризнах тощо. За зоряним Небом волхви визначали і встановлювали строки молінь, оранки, сівби та збирання врожаю. Були серед них і такі, що мали велику чаклунську силу впливу на погоду. Таких волхвів дуже цінували в народі, називаючи "облакогонителями" за їхню здатність викликати дощ або спиняти бурю з допомогою ритуальних дій і заклинань.

В Київській Русі були поширені застібки з пряжками (фібули), які слугували не тільки прикрасами, але й оберегами. Археологи знаходять також чимало різних амулетів, медальйонів, ювелірних прикрас, що мають типову язичницьку символіку, якою ще довго після насильницької християнізації живилося давньоукраїнське мистецтво. Ці символи ще були зрозумілі нововерненим християнам, але наступні покоління використовували їх тільки з естетичних уподобань, бо вони притягували своєю самобутністю.

В середовищі волхвів творилися стародавні перекази, міфи - так звані *кощуни*. На думку І. Срезневського, кощуни близькі до "басен" (байок): "Одні гудуть, інші бають йому і кощунять" (11.105). Гудіти означало грати на музичних інструментах: сопілках, гусях, дудках тощо. Отже, кощуни виконувалися у супроводі музики (можливо, співалися або промовлялися речитативом як кобзарські думи). *Кощунник* - виконавець цих творів. В язичницькі часи "кощунствувати" чи "кощунити" означало -

"виконувати кощуни" (пор.: "колядувати" - виконувати коляди). У науковій літературі є кілька вказівок на те, що кощуни виконувалися як плачі на тризнах, і як космогонічні міфи, і як священні тексти. Руські книжники XI - XII ст. перекладали грецьке слово *міф* слов'янським - *кощуна*. Співці-кощунники, а пізніше лірники й кобзарі, пробуджували генетичну пам'ять народу про Рідну Віру. Недаремно християнські поли оголосили кощуни крамольними, перекрутивши значення цього слова на негативне - "оскверняти святиню" (2.III.71). Маємо усі підстави вважати давніх гудців попередниками українських лірників та кобзарів, а їхні кощуни та байки (басні) - зразками для створення українських кобзарських дум, пісень, плачів.

Безумовно, існували й писемні священні тексти, які були винищені християнством. Якщо таких записів майже не збереглося, то знярядь, якими писалися ці тексти, вже знайдено чимало - це кістяні та металеві писала (палички із загнутим загостреним кінцем, іноді з фігурними ручками у вигляді казкових звірів чи орнаментальних переплетень). Нині стає відомо все більше фактів, які засвідчують наявність писемності в Київській Русі задовго до "місії" Кирила. Таким чином, можемо з певністю стверджувати, що волхви були й першими літописцями. Про це свідчать і дослідження істориків та мовознавців, які знаходять в християнізованих літописах давніші записи, що вносилися ще з язичницьких списків (наприклад, гіпотеза М. Брайчевського про Аскольдів літопис, уміщений в "Повісті врем'яних літ").

Знання про волхвів як духовну верству зберігається зрідка й в українському фольклорі, але такі згадки вже поодинокі:

На горі, на кам'яній,

Щедрий вечір, добрий вечір! (приспів)

Влохи кують, терем будують,

З трьома верхами, з трьома вікнами.

В першій віконці - яснее Сонце,

В другій віконці - ясний Місячик,

В третій віконці - ясні Зірочки. (12.122)

В інших зразках цього сюжету замість влохів (волхвів) знаходимо: "дідки старенькі", які вже "варять воски жовтенькі" (13.28). Подібний сюжет російської пісні передає сцену жертвопринесення козла, якого волхви збираються різати, тобто приносити в жертву. Вірогідно, що білоруська колядка про "дідків стареньких" вже є пізнішим переробленим варіантом, де язичницька жертва замінена християнською (воски для свічок).

В літописах знаходимо відомості про існування окремих волхвів упродовж майже цілого тисячоліття після християнізації. Рукописний збірник XV століття зазначає, що "гріх є до волхвів ходити, запитувати, або в дім приводити, або чари діяти". За цей гріх церква накладала покарання: "епітимь 40 днів, поклонів по 100 на день", "гріх є діяти чари будь-які в питті - епітимь 5 років по 100 поклонів на день; гріх є носити наузи (язичницькі обереги) - епітимь 40 днів по 60 поклонів на день" (8.III.602).

Про розправи над язичницькими священиками збереглося небагато свідчень, але й те, що є, вражає своєю жорстокістю. Відомо, що в 1227 році князь Ярослав Всеволодович (батько Олександра Невського) спалив живцем чотирьох волхвів (14.42). Десятки волхвів знищив московський цар Іван-Грізний, незважаючи на те, що сам неодноразово звертався до їхніх послуг. Цей фанатичний християнин, будучи хворим, не вважав за гріх звернутися до волхвів заради власного зцілення: він закликав до себе близько 60 волхвів з усіх сусідніх земель. Волхви предрекли день його смерті. Коли цей день настав, царю покращало, і він наказав "за брехню" стратити всіх волхвів, яких досі тримав у в'язниці. Одна з волхвинь перед стратою зауважила цареві, що "Сонце ще тільки зійшло..." Щоб заспокоїтись, Грізний сів грати в шахи, але... змушений був відправитись "на лоно Авраама".

Московська деспотія відзначалася особливою нетерпимістю до язичницьких знань. Цар Федір в грамоті до Слов'яно-греко-латинської академії говорить про заборону таких предметів "наипаче же магіи естественной и иных, таким не учить и учителей таких не имети. Аще же таковыя где обрящутся, и они с учениками яко чародеи без всякого милосердия да сожгутся". Далі він наказує не тримати "волшебних чародейних, гадательних и всяких от церкви возбраняемых книг и писаний, и по оным не действовал и иных тому не учил. У кого же обявятся такія богопротивныя книги, тот вместе с ними без всякого милосердия да сожжется".

Але, незважаючи на ці покарання, люди продовжували користуватися не тільки "чарівними" книгами, але й дієвими послугами волхвів. Згадки про це знаходимо й в інших документах. Наприклад, у грамоті Мисаїла до Никодима, написаній у кінці XVII ст.: "Да в городах же и уездах бывають чародеи мужского и женского полу и волхвованием своим и чародейством многих людей прельщают. Многие люди тех волхвов и чародеев в дом к себе, к малым детям и к больным младенцам призывают, а они всякое волхвование чинят, и от правоверия христиан отлучают" (15.28).

Про імена волхвів знаємо мабуть ще менше, ніж про їхні функції, статус, знання тощо. Деякі імена відомі з літописів, хоча іноді важко встановити належність їх до того чи іншого етносу. Літописці неохоче писали про це, вважаючи, що про язичників і волхвів знають всі "через безліч їх" (16.522).

До нас дійшло небагато імен руських волхвів: жрець Миробог, зображений на Бушівському рельєфі; "высший над жреци славян Богомил, сладкоречия ради наречен Соловей", який боронив язичницькі святині в Новгороді (17.I.112-113). Знаємо й волхвів уквіт із "Велесової Книги": "І се прийшли волхви укрити Ухоріз і брат його Ословен і так сказали русам: "Не творіться на дар той", тобто "не приймайте грецьких дарів" (доц.25).

Князь Гліб убиває Волхва, 1071 р. Малюнок з Радзівілівського літопису

Мабуть, говорити про певні інституції волхвів як стану (чи касті) в Україні протягом останнього тисячоліття не маємо підстав - надто вже жорстоко з ними розправлялися християнські суди, що засвідчено в документах багатьох судових процесів проти чаклунів, чорнокнижників, єретиків тощо. Можна припустити, що знання язичницьких духівників передавалися від батька до сина, від матері до дочки або взагалі до учнів, тобто передача знань була суто індивідуальна. Так, Афанасьєв, посилаючись на Верегіна, пише, що в Архангельській губернії "існує навіть переконання, що таємна наука волхвування зберігається постійно в деяких родинах, передаючись у спадок із роду в рід - від батька до сина" (8.ІІ.59).

Волхвінство в українських землях також пройшло довгий складний шлях свого виникнення і становлення, існувало довго в несприятливих умовах боротьби християнства з традиційною етнічною вірою та залишилося частково в деяких родинах, іноді у досить двовірському (синкретичному) вигляді.

Розвиток волхвінства мав кілька стадій. Первісно **мати** - господиня дому, хранителька домашнього вогнища здійснювала функції головної жриці в родині. Домашнє вогнище (піч) було першим жертвником, на якому готувалася їжа, біля якого говорилися магічні заклинання.

З переходом від матріархату до патріархату ці функції переходять на батька - голову родини, або найстаршого чоловіка (діда, прадіда). З виникненням суспільних відносин і племінних об'єднань, а згодом і держав, виникає потреба у публічних богослужбах. Ось як пише про це О. Афанасьєв: "подібно жо того, як поруч з родовими вогнищами виникає уявлення про племінне і всенародне вогнище, полум'я якого вшановується однаково всіма окремими сім'ями і родами, так поруч з господарями, охоронцями родинної єдності і служителями батьківських Богів у тісному колі родичів, великий князь користується усіма правами верховного жерця,

служителя перед вівтарем того священного вогню, який був очевидним знаменням народної єдності. При здійсненні громадського богослужіння, він з'являється попереду, як пастир народу" (8.ІІ.53-54).

Не зважаючи на переслідування офіційною християнською церквою язичницької обрядовості, знищення волхвів, спалення релігійних книг, руйнування храмів і священних гаїв, потреба в них не зникла. Народ зберігав більшу довіру до давніх батьківських релігійних обрядів, здійснювати які вже не було кому, та й не було де. Тому з часом відбувся поступовий перехід язичницьких обрядів знову в сферу родини. Часто навіть після християнської служби в церкві батько родини вважав за потрібне виконати язичницький обряд вдома, в колі своєї сім'ї: Святвечір, освячення вогнем, освячення худоби, подвір'я, поля, зерна та ін. Відбувся також поступовий перехід знахарів, ворожок, чаклунів та відьом до зовнішнього двовір'я. Відомі випадки, коли знахарки, прикриваючись християнськими молитвами, відповідали на запитання етнографів, що вони нічого, крім молитов не знають.

Якщо згадки про волхвів знаходимо ще в XVII, навіть на початку XVIII ст., то далі - хіба що про чаклунів, чорнокнижників, відьом тощо. В цей час напевно відбувся деякий стихійний розподіл язичницьких знань між представниками різних сфер діяльності: мірошниками, лісниками, свахами, повитухами тощо. Ці люди за своїми знаннями і вміннями повинні були "спілкуватися" з тією чи іншою стихією, духами чи Богами, і кожен з них добре мусив знати властивості тієї Божественної Сили, з якою йому доводиться мати справу внаслідок професійної діяльності. Мельник знав, як догодити Водяникові, якщо млин стояв на воді, чи Вітру, якщо - в полі. Наприклад, у Білорусі мельник при перших заморозках, коли вода вкривається тонкою кригою, опускав Водяникові кусень сала, "щоб колесо не скрипіло". Щоб підняти вітер, він вилазив на вершок свого вітряка і кидав борошно пригоршнями "для посилення вітру". Тому односельці часто запрошували його лікувати хвороби, спричинені стихіями вітру чи води (напр., підвій, лихоманка та ін.). Він також умів замовляти воду для ліків. Подібні знання зберігали і лісники: вони вміли задобрити Лісовика, щоб той не насилав небезпечних звірів до худоби; він жертвував Лісовикові частину впольованої здобичі, або клав їжу на галявинах. Саме такого лісника описала Леся Українка і в своїй знаменитій "Лісовій пісні". Лісники знали безліч різних язичницьких замовлянь (молитов) на всякі випадки життя в лісі, знали всіх його мешканців. Язичницькі знання мали й інші професійні чаклуни: пастухи черед, пасічники, ковалі, пивовари. В пам'яті народу залишились лише деякі з цих знань, але вже без релігійного осмислення - просто як традиційно-звичаєві правила.

В документальних джерелах майже не знаходимо жодних згадок про посвячення волхвів або чаклунів, хіба що окремі натяки. Проте, деякі обряди свідчать про певні ініціації (як вікові, так і кастові). Посвячення у волхва гіпотетично складалося (як і в інших ініціаціях) з трьох ступенів: **підготовчого, порубіжного і "коронації"**, тобто саме визнання і прийом до стану волхвів. Підготовчий ступінь означав прощання з попереднім життям звичайної людини. Цей етап міг тривати навіть кілька років, поки майбутній волхв, чародій засвоював необхідні знання, набував навичок, потрібних у волхвуванні. Порубіжний ступінь, як правило, закінчувався складанням присяги (власне посвяченням). Порубіжна ініціація фактично означала "ритуальну смерть" посвячуваного в старій якості (тобто звичайної простої людини) і народження його в новій якості, яку, однак, посвячуваний отримував дещо пізніше, на третьому ступені, коли його визнавали вже у якості волхва. Неодмінним обрядовим елементом посвяти було покладання на голову землі з дерном, що символізувало перебування посвячуваного між світом Ява і світом Нава (земля на голові - земля під ногами).

Присягу складали Велесу, як володарю підземного царства і Богу таємних знань (пор. з грецьким Гермесом). Цікаві свідчення про становлення чарівника подав А. Богданович: більшість людей дивляться на чарівника, як на вище знання даної професії. Щоб бути могутнім чарівником, треба присвятити себе язичницькій Вірі і язичницькому Богові. Для цього необхідно порвати будь-який зв'язок з християнською церквою і здійснити щось антихристиянське.

Тут же Богданович зазначає, що такий вчинок був можливий хіба що в далекому минулому. В кінці XIX ст. (коли писав автор) таких сміливців піддавали тортурам, тому вже мало хто відрікався від офіційно прийнятої релігії (християнства). Лише одиниці наважувалися поклонятися язичницьким Богам. Далі автор зазначає, що, на відміну від офіційної думки (церкви чи держави), сам народ ставився до волхвів з великою пошаною: він був свідком, як під час родинних свят їх садовили на почесні місця, звертали виключну увагу, по-особливому пригостили тощо (13.139-141).

Проаналізовані явища дають право говорити про існування духівників язичницької релігії впродовж тисячоліття (в завуальованих формах) паралельно з офіційною християнською духовною верствою.

Розглянувши язичництво як світоглядну систему, знайдемо чимало фактів, які вказують на цілісну концепцію ладування відносин людини з природою (космосом), розвинену систему обрядів, мережу культових споруд (діючих храмів), наявність писемності й релігійних текстів (Велесова Книга, дослідження І. Огієнка, В. Даниленка, І. Стойка та ін.); існування молитов та усталених обрядів, річного календарного кола, узгодженого з астрономічними циклами природи, -

все це свідчить про високий розвиток язичницької культури українців. Якщо за часів князювання Володимира й відзначалися кризові явища, то аж ніяк не на світоглядному рівні, а швидше - на політичному (тобто криза влади, чи державної ідеології).

Таким чином, ряд перелічених фактів дає право припустити, що духовна язичницька верства існувала безперервно протягом тисячоліття після християнізації, паралельно з християнством. Українське двовір'я ще зберігає деякі ознаки язичницького богослужіння, а збережені давні звичаї та обряди засвідчують існування знавців цих обрядів, функції яких можемо порівнювати з функціями язичницьких жерців та волхвів.

Отже, волхвами були люди, наділені особливими талантами і знаннями у справах культури і вивчення - служителі Богів, відунці, цілителі і поети, хранителі родової мудрості, яка передавалася у вигляді релігійного відання (тобто міфології). Знання волхвів поважається, як чудесне обдарування, послане їм Богам.

Воно полягає насамперед в умінні розуміти таємничу мову обоженуваної Природи і використовувати це вміння в повсякденному житті. Українські волхви були і залишились **носіями етнічної (національної) ідеї**. Це вони передали нам любов до Рідної Віри, яка закарбована на дубових дощечках Книги Велеса і в священних текстах українських коляд.

Релігійна думка українських мудреців уже у "Велесовій Книзі" має яскравий етнічний характер і виразне розуміння саме Рідної Віри, на відміну від чужої: **"Тако речемо, що маємо красне вінце віри нашої, і не мусимо чужої добиратися"**, або: **"краще нам зникнути, але ніколи не бути в рабстві і не поклонятися Богам їхнім"** (доц.7з, 6г). Наші волхви сформували розуміння кровної спорідненості з рідними Богами: **"Славимо Дажбога, і буде Він наш кровний заступник від Коляди до Коляди** (доц.15а); **"А кров наша про те каже, що ми русичі всі"** (доц.4г). Саме волхви розробили вчення про божественність походження нашого народу, де Боги Права **"є нашими Праотцями, бо ж се ми походимо від Дажбога і стали славними від славлення Богів наших"**(доц.24в)

Саме вони, Українські Волхви передали нам предківський заповіт, який мусить стати священним для кожного українця: **"То стрепенися, Народе мій, від сплячки і в злагоді йди до стягів наших. А захистить нас од ворогів на Русі могутній Сварог наш, - не інші Боги!"** (доц.7г)

ЛІТЕРАТУРА

1. Шаян В. Віра Предків Наших. - Гамільтон, Канада, 1987. - Т.1.
2. Етимологічний словник української мови в 7-ми томах. - К., 1983-1989.
3. Історія української культури (під заг. Ред. Крип'якевича І).- К.: Обереги.- 1993.
4. Фаминцин А. Божества древних славян.- СПб, 1995.
5. Велесова Книга.- Індоевропа.- К., 1994. №1-4.
6. Алмазов А. Тайная исповедь в православной церкви.- Одесса, 1894.- Т.III. Приложения.
7. Горчаков М. Отчет о Номоканоне. СПб., 1914.
8. Афанасьев А. Поэтические воззрения славян на природу.- М., 1865-1869.-Т.1-3.
9. Аничков Е. Язычество и древняя Русь.- СПб., 1914.
10. Чмихов Н. Истоки язычества Руси.-К., 1990.
11. Срезневский И. Материалы для словаря древнерусского языка.- СПб., 1903.
12. Українські народні пісні в записах Зоряна Доленги-Ходаківського.- К., 1974.
13. Богданович А. Пережитки древняго мирозерцання у белоруссов. Етнографический очерк.- Гродна, 1895.
14. Новгородская I летопись. - ПСРЛ. - Т.III. - М., 1841.
15. Сахаров И. Сказания русского народа.- М., 1987.
16. Літопис Руський.- К., 1989.
17. Татищев В. История Российская.- М.-Л., 1962.- Т.1.

ШАМАНИ НАРОДУ НЯ

Найпівнічніша частина Євразії - це півострів Таймир, що знаходиться далеко за полярним колом. Площа його дорівнює трьом Франціям. Природа цього краю надзвичайно сувора. *Вісім місяців тут панує зима з пронизливими хуртовинами, два місяці триває полярна ніч, яку місцеві жителі називають "темною порою", бо в цей час не видно жодного сонячного променя; тільки Зірки та Місяць світять на небі.* Здавна ця земля була заселена повноцінними народами, які мали і свою прадавню історію, свої звичаї, традиції, свою релігію і культуру. Ще до колонізації цієї землі Російською імперією, корінними народами Таймиру були самодійські народи - **нганасани, енці, ненці та народ саха** (сучасні долгани).

Найдавніший з цих народів - **нганасани**. Їхні предки належали до прадавнього етнічного об'єднання мисливців, які полювали на диких оленів Арктики. За свідченням археологічних пам'яток, знайдених експедицією академіка Хлобистіна, предки сучасних нганасанів з'явилися на Таймирі більше 7 тисяч років тому. Прийшли вони зі Сходу, з басейну ріки Лени. Про походження культури народу "ня" (так називають себе нганасани) від прадавніх мисливців свідчать як археологічні пам'ятки (бронзові прикраси, частки житла, посуд тощо) так і фольклорна спадщина цього народу. Найдивовижніше те, що нганасани ще на початку ХХ століття жили за традиціями своїх пращурів кількатисячолітньої давності.

Європейця сильно вражає екологічність

світогляду нганасанів. Вважаючи себе дітьми **Матері-Землі**, вони дбайливо й шанобливо ставляться до Природи, усвідомлюючи єдність з навколишнім світом. **Мати-Земля, Мати-Вода, Мати-Місяць, Мати-Сонце, Батько-Небо, Мати-Вогонь, Мати-Крига** - ось найголовніші Боги нганасанської віри. Крім них, нганасани поклоняються Богиням диких і домашніх тварин - **Матері диких оленів, Матері пєсців, Матері вовків, Матері риб** та іншим, а також **Духам-господарям річок, галявин, гір...** Увесь навколишній світ, що наповнений божественним змістом, потребував особливого ставлення до нього. Користуючись багатствами Природи, нганасанські роди брали від неї стільки, скільки потрібно було їм для прожиття, економно витрачаючи дароване, і ніколи не забували дякувати Богам і Богиням природи за їхню щедрість і добре ставлення до них. Велика кількість звичаїв та обрядів нерозривно пов'язані з **диким оленем**, який є основою життя народу ня. Дикий північний олень дає нганасанам м'ясо і жир для споживання, хутро для теплої одягу, постелі і житла: зшитими оленьчими шкірами покривають **чум**. Вичинену шкіру нганасани використовують для літнього одягу та мисливських знарядь (плетених сіток, ременів, арканів), кістки - для ножів, луків та знарядь праці. Вполювавши оленя, вони віддають частину здобичі Матері-Землі та Матері оленів за те, що подарували мисливцям звіра; закопують у землю

очі убитого оленя, щоб він знову народився і, щоб не переривалася нитка життя. Вони також дбайливо ставляться до решток, які залишаються після обробки туші оленя: збирають залишки і ховають оленячі кістки, щоб їх не знайшли собаки чи інші звірі, і, щоб не образити цим Матір оленів.

Особливе місце в народі ня посідають **шамани - родові жерці**, які регулюють стосунки людей з різноманітним світом Богів. Шаман - особлива людина, здатна проникати в інші світи, спілкуватися з духами і Богами. За давньою традиційною вірою, Всесвіт ділиться на три частини: Верхній світ - **Світ Богів**, Середній світ - **Світ Людей**, Нижній світ - **Світ Предків**. Шаман, як посередник, єдиний з людей може проникати у Верхній та Нижній світи: повідомляти Богам бажання та прохання людей, і визволяти з Нижнього світу душі хворих та передчасно помираючих людей.

Обов'язки шамана в нганасанському суспільстві різноманітні. Він - лікар, який поєднує в своїй практиці магічний досвід з глибинними знаннями народної медицини. Він - жрець, який відправляє сезонні служби Богам Всесвіту, Матерям природи, відповідаючи за успіх мисливського промислу; піклується про життя і здоров'я всіх членів громади. Він - волхв, який передбачає майбутнє і допомагає знайти загублені предмети та людей, які заблукали в тундрі. Він приймає пологи, дає ім'я новій людині. Він - перший порадає в скрутних ситуаціях, його слово - вирішальне в критичні для громади часи. На щорічне свято **Чистого Чуму "Мазуся"**, яке, за давньою традицією, проводив шаман наприкінці полярної ночі, збиралися всі члени роду. Воно тоді було своєрідним **символом національної єдності**, причетності кожної людини до сакрального змісту життя. Під час цього свята приносилися колективні треби Матері-Землі, Сонцю, Місяцю, Воді. Їм дарували задушеного домашнього оленя та металеві прикраси, які клали на землю. Колективні ігри молоді носили характер ініціації - вступу в доросле життя...

З часом у кожного роду виділились свої родини шаманів - своєрідні династії, в яких шаманський дар передавався в спадщину від батьків дітям - синам чи дочкам. Найвідомішим в наш час є шаманський рід **Нгамтусуо ("Щедрих")**, який навіть у радянські часи зберігав віру і ритуали своїх предків. Шамани Нгамтусуо ведуть свій початок від п'ятиох шаманів-предків - Хоттаре, Нгінділі, Нгадьо, Тайбула і Біріда. Від предків вони успадкували і шаманські атрибути - священні металеві частини ритуального одягу та головного убору, бубни та шаманські палиці. Вони зберегли основні релігійні тексти та мелодії шаманських пісень, замовлянь, ритуали; успадкували таємниці входження в транс та способи пересування в потойбічних супер-реальних світах. Шаманський рід Нгамтусуо вважався найсильнішим серед інших шаманських родів, і часто за допомогою до шаманів Нгамтусуо звертались навіть нганасани інших родів, а також енці та долгани.

В ХХ столітті нащадки цієї славної шаманської династії ще активно практикували.

Про це залишилися безцінні етнографічні свідчення дослідників. Відомий етнограф А.Полов під час своїх багаторічних подорожей по Таймиру в 30-ті роки особисто познайомився і детально описав шаманську практику Дюхаде Нгамтусуо. Троє дітей Дюхаде - дочка Нобобтіє і сини Демніме і Тубяк - також стали відомими шаманами. Не зважаючи на переслідування комуністичної влади, яка усіма можливими засобами намагалася викорінювати шаманство як шкідливу релігію, що "затуманює голову відсталим племенам півночі", незважаючи на багаторічне ув'язнення в сибірському ГУЛАГу, брати Демніме і Тубяку всетаки зберегли від блюзнірського знищення шаманські атрибути своїх великих предків, і не зреклись рідної віри. В 60-70 роки вони систематично проводили шаманські сеанси, але масштаб ритуалів змінився - вони стали сімейними, і вже ніколи не могли зібрати всього нганасанського народу.

Шаманські сеанси цієї доби спостерігали етнографи Г. Грачова та Ю.Симченко, які залишили безцінні записи в своїх працях. На жаль, вже немає цих видатних шаманів. Останній з них - Тубяку Нгамтусуо пішов з життя в 1989 році. Спілкування з цією надзвичайною людиною залишило глибокий слід в моїй пам'яті. Мені пощастило спостерігати 2 шаманські сеанси Тубяку Нгамтусуо, проведені у селищі Усть-Авам в серпні 1989 року.

Шаманське **камлання** (від тюрк. "кам-шаман") справляє глибоке враження на всіх присутніх. Для одноплемінників шамана - це невід'ємна частина їхнього життя, а участь в обряді - радісна подія, величезна емоційна насолода. Це підсвідомий вихід у Божественний Всесвіт, приєднання до космічного руху життя, єднання з Богами і могутній засіб психологічної саморегуляції общини. Емоційна напруга камлання завжди настільки висока, що потребує повної віддачі від шамана і присутніх, і випадковим стороннім спостерігачам, насамперед європейцям, воно часто нагадувало психічні неконтрольовані випадки з хаотичним стрибанням та вигуками. Етнографічна наука ХХ століття нарешті відмовилася від цього помилкового погляду. Нганасанський шаманський ритуал - це оди з вишуканіших зразків класичного сибірського шаманізму, гарний змістовний і гармонійний.

Хід ритуалу надзвичайно простий. Починається ритуал із запрошення шамана;

помічники звертаються до нього, спонукаючи його до магічних дій. Щоб викликати магічну силу шамана, треба розбудити Духів-помічників, тому всі присутні, співаючи, вигукують: "Хой-хой-хой!", скликають і пробуджують від сну численних духів шамана. Уявляються ці духи тваринами - оленями, ведмедами, вовками або птахами. Спираючись на їхні крила і міцні ноги, захищаючись за допомогою їхніх зубів та пазурів, шаман мандрує у Верхній та Нижній світи, а Духи-помічники оберігають його в цій небезпечній подорожі. Про їхній прихід шаман повідомляє усіх присутніх, співаючи для кожного з них особливу пісню; пантомімою і танцем відтворює рухи Духів, імітуючи їхні пташині і звірині голоси. Після появи Духів настає друга, найважливіша частина ритуалу - **мандрівка шамана до Богів Верхнього або Нижнього світу**. Обличчя шамана закрите торочками, які звисають на очі з шаманського начільника (шаман в цей час дивиться очима духів). Безперервно лунають удари бубна, створюючи особливу атмосферу екстазу, ні на мить не припиняється пісня: на її крилах летить шаман. Усі учасники ритуалу рядок за рядком повторюють, проспівуючи поетичні тексти сакральних молитов, якими шаман звертається до Богів. В залежності від складності завдання, подорож шамана може продовжуватися навіть кілька днів, і велике камлання інколи може тривати 5-7 днів. В останній, заключній частині обряду шаман прощається зі своїми Духами, дякуючи їм за допомогу, і розповідає усім присутнім про подорож і відповідь Богів...

Шаман - це священик, жрець, екстрасенс, лікар, гіпнотизер, актор, майстер танцю і пантоміми, співак, музикант, поет, знавець фольклору та міфології. Всі ці таланти необхідні йому для того, щоб бути повноцінним діючим справжнім шаманом. Та найважливішу роль відіграють атрибути шамана, які надають шаманові магічної сили - бубон з вибиванцем, палиця, одяг і головний убір з численними металевими підвісками. Усі металеві прикраси, скульптурні зображення, дзвоники, бубонці та інші шаманські прикраси є хорошим **пристанищем Духів-помічників**. Співом шамана, металевим дзвоном і дзеленьканням, гудінням бубна, духи "говорять" і спілкуються з нганасанами: кожен з них має свій особливий голос, свою особливу мелодію. Багатоголосна музична тканина камлання - це барвиста низка національних мелодій, струнка послідовність яких відтворює магічну канву релігійного обряду.

Шаманство нганасанів втілює в собі гармонію і цілісність національного світогляду. Воно занепало за якихось останніх 40-50 років, не витримавши постійного переслідування і соціальних змін. Із зникненням шаманів занепала духовна культура нганасанів. Єдиний сучасний нганасанський шаман (до речі, з родини Нгамтусуо) більше відомий серед своїх одноплемінників як артист-гастролер, ніж "нго".

Сумно, але ця ситуація типова для багатьох північних народів, які ще недавно мали високорозвинений інститут шаманства. В умовах занепаду етнічної віри активізуються християнські

проповідники, які хочуть заповнити релігійний вакуум новою вірою. В минулому заходи по християнізації народів Таймиру не мали ніякого успіху. Навіть охрещені в церкві нганасани, в рідних оселях відразу ж повертались до практичної язичницької віри, швидко забували чужоземні християнські імена, які отримували під час примусового охрещення і продовжували жити по-старому, а **хрестики дарували шаману для підвищення його магічних сил**. Російські попи були у повному розпачі: число повернутих у "віру істинну" не збільшувалося, а **багатьох нганасанів доводилося хрестити по 2-3 рази**.

Деякі християнські святі стали дуже популярними у нганасанів і навіть увійшли до пантеону Духів нганасанських шаманів, але вже в переосмисленому вигляді. Наприклад, святого Миколая назвали **Мікуласка-нго** і зробили першим духом-помічником практикуючого шамана Тубяку Нгамтусуо. Те ж саме сталося з іконами, які використовувалися в багатьох родинах як **домашні ідоли** поряд з традиційними **койка** - дерев'яними фігурками родинних духів.

У XVIII - XIX століттях язичницька віра нганасанів була дуже сильною і тому легко асимілювала незначні вкраплення християнства. Тепер, наприкінці XX століття, ситуація дещо змінилася і західні християнські общини не шкодують коштів на поширення свого віровчення. На сучасну нганасанську мову перекладається Євангеліє; християнські проповідники регулярно їздять таймирськими селищами, навіртаючи до чужої релігії тих людей, які втратили свою національну віру. Але свідомі нганасани, нові фермери, які орендували землю і знов повернулися жити в тундру, ще тримаються віри своїх батьків і уважно прислухаються до розповідей літніх людей про давнє минуле. У складних умовах вони повертаються

традиційного способу життя, бо нове покоління виростало вже, будучи відірваним від рідного ґрунту кочового господарства. В умовах насильного переведення нганасанів з кочового способу життя на осідлий пришвидшувалося нівелювання національної побутової та господарської самобутності. Діти, відірвані від родини і природи, виховувалися в радянських інтернатах. Але, якщо нганасани повернуться в тундру, то відновиться також і їхнє прадавнє язичництво.

Та це лише прекрасна нездійсненна мрія. Нині культурне відродження нганасанів можливе тільки в поєднанні з відродженням національного господарства. Уряд Російської імперії не звертає ніякої уваги на культурний занепад народу кількістю 900 осіб: проблеми малочисельного народу Півночі в порівнянні з проблемами імперської Росії з 150-ти мільйонним населенням майже непомітні, але наскільки збідніє людство, якщо втратить цю неповторну самобутню культуру, цей ніжний полярний паросток, що зріс на твердому ґрунті мерзлої Арктичної Землі.

Оксана ДОБЖАНСЬКА,

головний фахівець Таймирського центру народної творчості м. Дудінка

Наробив ти, Христе, лиха!
 А переїмаєш
 Людей Божих?! Котилися
 І наші козати
 Дурилі голови за правду,
 За віру христову,
 Упивались і буржої,
 І своєї крові!..

Тарас Шевченко.

УКРАЇНЕЦЬ! ВМІЄШ ЧИТАТИ - ЧИТАЙ! ЗДАТНИЙ ДУМАТИ - ДУМАЙ!

"НЕ ВБИВАЙ" ПО-ХРИСТИЯНСЬКИ

"Я не мир принести прийшов, а меча!" (Матвія, 10, 34)

З гучномовців та екранів телевізорів постійно говорять про "християнські цінності" та "християнську мораль", протиставляючи їм нехристиянські цінності і мораль. Ці поняття намагаються проштовхнути в усі закони і документи тих держав, де християнство колись насильно завоювало владу. Ці слова часто використовують у своїх промовах люди, які за свого життя навіть не відкривали Біблії і, які мають досить примарне уявлення про "християнські цінності" й "християнську мораль". Це нагадує дитячий віршик комуністичних часів:

*"Я маленькая девочка,
 Я в школу не хожу,
 Я Ленина не видала,
 Но я его люблю!"*

Подібна "любов" нині нав'язується суспільству усіма можливими засобами, але вже до "святого писання" - християнської Біблії, до юдейських міфологічних, теологічних та історичних персонажів.

На питання: "Якими моральними нормами християнство відрізняється від інших релігій?", майже всі прихильники і сповідники християнства і навіть атеїсти відповідають: "Не вбий!", "Не вкради!". (Може видатися, ніби в інших релігіях, які не мають нічого спільного з юдаїзмом і християнством, проповідується, навпаки, - "вбивай" і "кради".) Але уважному читачеві достатньо лише відкрити Біблію і свідомо познайомитися з її "складним" змістом, як примара "християнської моралі" зникає безповоротно.

Відомо, що багато християн ознайомлені з Біблією на рівні "десяти заповідей", або спромоглися лише прочитати "Біблію для дітей". Решту вони намагаються почути швидше від місцевих християнських попів або від мандрівних чужоземних месіонерів, ніж прочитати самим.

Тому поза увагою звичайної пастви залишається значна частина тих відомостей, які викривають антилюдське обличчя юдейського християнства і зривають з нього машкару "всеобіймаючої любові та милосердя". А злі баби в чорних хустках, яких можна зустріти сьогодні в церкві - це результат багатовікового християнського виховання ...

Як треба було зіпсувати свідомість багатьох народів, серед яких проповідується християнська Біблія, щоб вони так і не змогли однозначно визначити свої моральні і духовні цінності. До чого ж прагне нині справжній християнин: до білого чи чорного, до радості чи смутку, до заможності чи злиденності, до волі чи рабства, до життя чи смерті?..

Коли в проповідях служків Ісуса звучать слова **"Кожен, хто за Імення Моє (Ісуса) КИНЕ дім, чи братів, чи сестер, або батька, чи матір, чи дітей, чи землі..."** (Матвія, 19, 29), то усі присутні в церкві, ніби під гіпнозом, удають, що в цих словах немає нічого такого, що здатне руйнувати сім'ї, робити дітей сиротами, а предківські землі беззахисними, хоча за межами церкви, в своїх сім'ях ці ж "християни" жорстоко засуджують всіх тих, хто покидає свою вагітну жінку, стареньких і немічних батьків, а, особливо, своїх маленьких дітей...

Коли начитаний молодий християнин-фанатик починає виправдовувати закарбовані в Новому заповіті слова Ісуса: **"Вороги людини - це її домашні!"** (Матвія, 10, 36) чи **"Коли хто приходить до мене і НЕ ЗЕНАВИДИТЬ свого батька та матір, і дружини й дітей, і братів і сестер, а до того й своєї душі, - той не може бути учнем Моїм!"** (Луки, 14, 26), то розумієш, що такий християнин здатний виправдати і освятити будь-який злочин, якщо він здійснений від імені і під іменем Ісуса-Яхве.

Здається, справдилося записане в євангеліста Матвія: **"Вони, дивлячись, не бачать, слухаючи, не чують, і не розуміють"** (13,13). Як же сильно християнство притупило розум навернених в "ісусівську" віру. Якщо ще дві тисячі років тому слова Ісуса: **"Хто тіло моє споживає, та кров мою п'є, - той має вічне життя..."** (Івана, 6, 54) відштовхнули від Ісуса майже всіх його учнів, то вже сьогодні християнська богослужба вважається неповною, якщо в ній не прозвучать рядки з євангелії: **"Бо тіло Моє - то правдиво пожива, Моя ж кров - то правдиво пиття"** (Івана, 6, 55). І, якщо колись, почувши ці слова від самого Ісуса, **"багато-хто з учнів гомонили: жорстока це мова! Хто слухати може її?"** **І з того часу відпали (від нього), і не ходили вже з Ним"** (Івана, 6: 60, 66), то для терперішніх християн ця неприхована проповідь "людоїдства" вже - "святе причастя".

В Новому заповіті християн можна знайти чимало суперечливих заповідей:

"Люби свого ближнього!" (Марка, 12, 30) і **"ЗНЕНАВИДЬ СВОЇХ РІДНИХ!"** (Луки, 14, 26); **"Одружуйтесь!"** (1Кор., 7, 9) і **"НЕ ОДРУЖУЙТЕСЬ!"** (1Кор., 7, 8); **"Не розлучайтесь!"** (1Кор., 7, 10) і **"Розлучайтесь!"** (1Кор., 7, 15).

В усі часи, якщо християнин помічав ці двозначності "християнських цінностей", а ще й до того звертав на них увагу інших, то його називали єретиком і "безбожником". Проти них у церковників є наказ апостола Павла:

"Людини єретика, по-першій та другім наставленні, ВІДРІКАЙСЯ! Він сам себе засудив." (Тита, 3, 10-11). Отже, будь-який розбір Біблії з боку рядових християн засуджувався християнською церквою: **"Стережися ж базікань марних, бо вони провадять до безбожності"** (2Тим., 2, 16)

Історія пам'ятає часи, коли тих, хто продовжував і далі "базікати" про Біблію, церковники палили на вогнищах "святої" інквізиції, трошили кінцівки, роздирали на частини, відрізували язика, виколювали очі, били і вбивали, піддавали утискам і гонінням, а в останні часи відлучали і продовжують відлучати від церкви. Методи покарання вони знаходили і в Старому і в Новому заповідях.

Але часи темного, дикого та агресивного християнства відійшли в минуле, і прийшов час свідомо проаналізувати це "святе писання" юдеїв і християн, яке й стало причиною масових вбивств неюдейських і нехристиянських народів. Такий аналіз потрібний для того, щоб нарешті з'ясувати, що набуло і, що втратило людство, прилучившись до реалізації юдо-християнських ідей і, припинити нарешті шалену руйнацію шляхетних національних цінностей і моралі. Ще в 1888 році Ф. Нітше писав: **"Юдеї своїми подальшими впливами настільки зіпсували людство, що ще й тепер християнин може бути антиюдеєм, не розуміючи того, що він (християнин) є ЛОГІЧНИМ ПРОДОВЖЕННЯМ ЮДАЇЗМУ.** Нова поведінка, але не нова віра!" (Антихрист).

Відомо, що саме християнство спричинило появу жорстокого комуно-більшовизму і німецького зверхництва...Тому й смішно було чути, як під час антикомуністичної пропаганди християни постійно намагалися лєнінсько-більшовицькому **"Расстрелять!"** протиставляти своє біблійне - **"Не вбивай!"** (2М. 20,13).

І небагатьом спадало на думку знайти те місце в Біблії, де закарбоване оте "не вбивай!". І нікому не спало на думку перегорнути лише одну сторінку (в деяких - на тій же сторінці), щоб знайти протилежне - **"ВБИВАЙ!"**, яким переповнена "суперкнига":

"Хто вдарить людину, і вона вмре, той **конче буде забитий!"** (2М. 21,12);

"Коли хто буде замишляти на ближнього свого, щоб забити його,- візьмеш його від жертівника Мого **НА СМЕРТЬ!"** (2М. 21,14);

"А, хто вкраде людину і продасть її, або буде вона знайдена в руках його, той **конче буде забитий!"** (2М. 21,16);

"І, хто проклинає батька свого чи матір свою, той **конче буде забитий!"** (2М. 21,17);

"А, якщо... заб'є віл чоловіка або жінку,- буде він укаменований, а також власник **буде забитий !"** (2М. 21,29); **"Коли злодій (грабіжник) буде зловлений в підкопі, і **буде побитий так, що помре, то нема провини крові на тому, хто побив**"** (2М. 22, 1)...

Якщо лише з п'яти перших розділів Біблії- "книг Мойсея" (юдейської Тори): Буття, Вихід, Левіт, Числа і Повторення закону зібрати докупи усі заповіді бога Яхве - **"бога євреїв"** (2М. 7,16), **"бога Ізраїлевого"** (2М. 34,24), в яких є наказ "вбити!", то таких заповідей набереться **БІЛЬШЕ 70.** Значна частина цих заповідей спрямована на знищення сповідників і прихильників інших релігій:

"Кожен чоловічої статі восьмиденний у вас (юдеїв) буде обрізаний у всіх ваших поколіннях, як народжений дому, так і куплений з-поміж чужоплемінних, що він не є з потомства твого. А чоловік, який не буде обрізаний на тілі своєї крайньої плоти, то **буде стята (знищена) та душа з народу свого, - він зірвав заповіта Мого" (1М. 17,12,14);**

"Коли буде знайдений серед тебе... чоловік або жінка,.. що пішов би служити іншим Богам, і вклонявся б їм, та Сонцеві або Місяцеві, або всім Зорям небесним, то... **вкаменуєш їх камінням, і вони погинуть. (...) Рука свідків буде на ньому найперше, щоб забити його, а рука всього народу - наостанку"** (5М. 17, 2-3,5-7);

"Коли почувеш про одне із своїх міст,.. що вийшли люди, кажучи: **"Ходімо ж, і служімо іншим Богам,.. то **конче вибий мешканців того міста вістрям меча, - на закляття (знищення) його й усе, що в ньому, та худобу його вибий вістрям меча. І стане воно купою руйн навіки, не буде вже воно відбудоване"** (5М. 13: 13-14, 16-17);**

"А чоловік або жінка, коли будуть вони викликати духа предків або ворожити, - **будуть конче забиті, камінням закидають їх**" (3М, 20, 27);

"**Чарівниці не залишиш при житті!**" (2М, 22,17);

"**Кожен, хто приносить жертву Богам, крім Бога Одного, підпадає заляттю (забиттю)**" (2М, 22,19);

"А пророк, що зухвало відважиться... говорити ім'ям інших Богів, **хай помре той пророк!**" (5М, 18,20);

"Якщо повстане серед тебе пророк або сновидець, говорячи: "Ходімо ж за іншими Богами,.. і будемо їм служити", то не слухай слів того пророка або сновидця. А пророк той або сновидець **нехай буде забитий**, бо намовляв на відступництво від Господа, Бога вашого..." (5М, 13: 2-4, 6)...

Якщо б ця остання заповідь була в усіх релігіях світу, то християнство не змогло б ніколи поширитися за межі Ізраїлю - землі, на якій воно витворилося, а про княгиню Ольгу та князя Володимира говорили б сьогодні, як про зрадників місцевої релігії, які "намовляли" народ на відступництво... і за це заслужено поплатилися власним життям.

Але в Біблії можна знайти чимало заповідей бога Яхве-Ісуса (отця і сина і святого духа) проти неюдейських народів, жорстокість яких не змогли перевершити ні плани Леніна, ні плани Сталіна, ні плани Гітлера... Для порівняння наведемо найжорстокіші плани з повного зібрання творів Леніна і з християнської Біблії:

"**Победивши в одній стране социализм не исключает разом вообще все войны. Наоборот, он их предполагает. Только после того, как мы НИЗВЕРГНЕМ, окончательно победим буржуазию во всем мире станут войны невозможными**" (Ленин, т.30,- С.131-133);

"...Сім народів, численніших та міцніших від тебе дасть Господь, Бог твій, тобі, (Ізраїлю), **то ти їх понищиш: конче учиниш їх заляттям,- не складиш з ними заповіту, і не будеш до них милосердним**" (5М. 7, 1-2).

Коли читаєш в Біблії детальні вказівки, як краще винищувати цілі міста й народи, то перестаєш вірити, що маєш справу з "філософсько-релігійним твором" юдеїв. Швидше, це справжнісінький військово-політичний трактат юдейських рабинів, які оповіли його від імені бога Ізраїля:

"**Коли ти, (Ізраїлю), приступиш до міста, щоб воювати з ним, то запропонує йому перше мир. Якщо воно відповість тобі: "Мир", і відчинить тобі ворота, то весь той народ, що знаходиться в ньому, буде тобі на данину, і буде служити тобі. Якщо воно не замирилося з тобою і буде провадити з тобою війну, то обложиш його і Господь, Бог твій дасть його в твою руку, а ти повбиваєш усю чоловічу статть вістрям меча. Тільки жінок, і дітей, і худобу, і все, що буде в тім місті, всю здобич його забереши собі...**

Так ти зробиш усім містам, дуже далеким від тебе... Тільки з міст тих народів, які Господь, Бог твій, дає тобі на володіння, не позоставиш при житті жодної душі, бо конче вчиниш їх заляттям (винищиш)" (5М.20, 10-16);

"**І ти винищиш всі народи, що Господь, Бог твій, дає тобі, -не змилюється око твоє над ними... І віддасть (Бог твій) їхніх царів у руку твою, а ти вигубиш їхні ім'я з-під неба, - не встоїть ніхто перед тобою, аж поки ти не вигубиш їх**" (5М.7:16, 24);

"**І не бійся їх, бо серед тебе Господь, Бог твій, бог ВЕЛИКИЙ І СТРАШНИЙ. /.../ І побентежить їх великим бентежжям, аж поки не будуть вигублені"** (5М.7:21,23);

"**Слухай, Ізраїлю: ти сьогодні переходиш Йордан, щоб увійти й заволодити народами більшими й міцнішими від тебе, містами великими... Господь, Бог твій, вигубить їх (народи). І ти виженеш їх і вигубиш їх незабаром, як Господь говорив був тобі"** (5М.9: 1, 3);

"**Коли Господь, Бог твій, вигубить народи, куди ти входиш,.. і посядеш їх, і осядеш у їхньому краї"** (5М, 12, 29);

"**Коли Господь, Бог твій (Ізраїлю), повигублює народи, і ти повбиваєш їх, і осядеш по їхніх містах та по їхніх домах...**" (5М, 19,1)...

Скільки ще потрібно навести прикладів з винищувальної біблійної програми, щоб остаточно пересвідчитись у неперевершеній жорстокості юдо-християнської релігії?

Про плани Гітлера щодо масового знищення частини людства, зокрема жидів, постійно нагадують комуністична і сіоністична (юдейська) пропаганда, називаючи це масове винищення людей словом "фашизм". Але, чому ленінську і гітлерівську програми винищення народів можна називати фашизмом, а біблійну програму винищення усіх неюдейських народів не можна?

Саме біблійними заповідями і наказами скористалися пізніше християнські завойовники, які кілька століть підряд організували винищувальні і каральні "походи Христа" (христові походи) на нехристиянські і, навіть, християнські землі. Чому слово "винищити" в праці Адольфа Гітлера "Майн Камф" (Моя боротьба) і християнській Біблії намагаються читати і розуміти по-різному? Куди зникає звичайна порядність і людяність?... Вже наведені вище біблійні заповіді доводять, що ні Ленін, ні Гітлер нічого нового не вигадували, а взяли за зразок лише деякі біблійні заповіді й настанови і, навіть, загарбницькі ідеї та плани.

Але Біблія містить не лише страшні заповіді, але й факти виконання їх тим "боговибраним" народом, якому ці заповіді писалися і, який нині дуже активно виступає проти фашизму та екстремізму в світі. Замовчують "богообрані" (яхвообрані), що всі наведені вище винищувальні заповіді входять у юдейську Тору, яка нині є сучасною **Конституцією Ізраїлю**, а через багатомільйонні видання християнської Біблії нахабно поширюються в усьому світі.

Усім уже відомо, який страшний політичний фашизм, але релігійний фашизм однієї нації, освячений і заповіданий богом Яхве, перевершує будь-який "фашизм". Відомості про змову "бога Ізраїля" зі "своїм народом" через посередництво Мойсея завжди можна знайти і прочитати в християнській Біблії: **"Звісти синам Ізраїля:... коли справді послухаєте Мого голосу, і будете дотримувати заповіту Мого, то станете мені власністю більше всіх народів. Ви станете Мені царством священників і народом святим. Оце ті слова, про які будеш говорити Ізраїлевим синам". І прибув Мойсей, і покликав старших народних, та й виклав перед ними ті слова, що Господь наказав був йому (за сорок днів і ночей). І відповів увесь народ разом: "УСЕ, ЩО ГОСПОДЬ ГОВОРИВ, ЗРОБИМО !"** А Мойсей доніс слова народу до Господа" (2М. 19, 3-8).

Обіцянка юдейського народу була виконана неодноразово. Про це, вихваляючись, описують в Біблії юдейські книжники-літописці:

"І вийшов Сигон навпроти нас, та весь народ його... І дав його нам Господь, Бог наш, і ми побили його й синів його та ввесь його народ. І з того часу ми здобули всі його міста, і зробили закляттям (знищили) кожне місто, чоловіків і жінок та дітей, нікого не позоставили ми" (5М. 2, 32-34);

"І дав Господь, Бог наш, у нашу руку також Ога, царя башанського, та ввесь народ його,- і побили ми його, так, що нікого не позоставало в нього. І вчинили ми закляттям (знищили)... усе місто, чоловіків, жінок та дітей. І здобули ми всі міста його, - шістдесят міст..." (5М. 3, 3-6)...

Цікавим є те, що усю відповідальність за скоєні злочини перед знищеними народами і людством взагалі "боговибрані", а пізніше і християни, переклали на свого жорстокого Бога Яхве-Ісуса, який неодноразово нагадує, що він "бог великий, сильний і страшний" (5М. 10,17). Чого ж чекати від бога, який сам прославився жорстокими експериментами і масовими знищеннями людства: **"Господь, випробовуючи Авраама, сказав до нього: "Аврааме! Візьми свого сина, одинака Ісака і принеси мені його в цілоспалення (спали) на одній із тих гір, на якій Я тобі скажу"** (1М. 22,1-2);

"І промовив Господь: "Зітру (знищу) я людину з лиця землі,- від людини аж до скотини, від плазунів і аж до птахів. Я наведу потоп, воду на землю, щоб винищити з-під неба кожне тіло, в якому є дух життя. Помре все, що на землі! І був дощ на землі сорок днів і сорок ночей. І вимерло всяке тіло, що рухалося на землі... І винищив Господь усяку істоту на поверхні землі" (1М.6:7,17; 1М.7:21-23).

Дві обставини залишилися не з'ясовані в цій юдейській легенді: перша - чим тварини і птахи завинили перед жорстоким Яхве? і друга - як від потопу (від води) могли померти істоти морів, річок?

Про надзвичайну жорстокість юдейського бога Яхве свідчить і друга книга Мойсея, в якій оповідається, як "бог євреїв" знущався з єгиптян, серед яких поселилися "сини Ізраїлеві". Цікаво, що в цій книзі юдеї постають лише як злодії та грабіжники. Але, якщо врахувати, що в історії невідомі випадки масового вирізання того чи іншого народу без участі організованих збройних загонів, то стає зрозумілим, що невдячні юдеї спланували винищення корінного населення Єгипту, перенісши відповідальність на свого жорстокого Яхве:

"І знявся великий зойк в Єгипті, не було дому, щоб не було там померлого!" (2М. 12,30). І, коли єгиптяни отямилися від нічної трагедії і почали переслідувати вбивць - "синів Ізраїлевих", то **"сини Ізраїлеві вчинили за словом Мойсеєвим, і позичили (вкрали!) від єгиптян посуд срібний і посуд золотий та шати. А Господь дав милість тому народові, - вони позичили - забрали здобич від Єгипту. І вирушили Ізраїлеві сини... близько шести сот тисяч чоловік піхоти, крім дітей, а також багато різного (мішаного) люду з ними, і дрібна й велика худоба, масток дуже великий"**(2М.12:35-38). (Зверніть увагу на цинічне уточнення - "ПОЗИЧИЛИ - ЗАБРАЛИ ЗДОБИЧ ВІД ЄГИПТУ" Так "позичає" рекетир гроші у своєї жертви).

Як бачимо в тексті чітко і однозначно розділені ті, хто тікав з Єгипту на "шістсот тисяч піхоти" - військові угруповання юдеїв і на "багато різного люду і дітей". Але для всього людства юдеї подають цей день масового знищення єгиптян, як "вихід бідних євреїв з єгипетського рабства". Дивний "вихід з рабства": шістсоттисячний загін "рабів" з награбованим золотим і срібним посудом. чередами великої і дрібної рогатої худоби і дорогоцінним майном може виходити чи, швидше, тікати "з рабства" лише озброєним!

Отже, насправді, це був вихід заможних грабіжників, вбивць і злодюг, а пограбування єгиптян було заплановане і вдало організоване юдейськими рабинами і вождями.

Біблія також свідчить, що в цьому злочині був замішаний і сам бог євреїв - Яхве:

"І сказав Господь до Мойсея...: "Скажи ж у вуха народу (намов), і нехай позичить кожен від свого ближнього (єгиптянина), а кожна (юдейка) від своєї ближньої (єгиптянки) посуд срібний та золотий" (2М. 11, 1-2).

Сам бог Ізраїля Яхве-Саваоф (християнський "бог отець") намовляв юдеїв порушувати щонайменше дві заповіді з десяти: шосту - "не кради" і десяту - "не жадай всього, що ближнього твого", хоча, по-суті, ці дві заповіді про одне. Для того, щоб неуважний читач не помітив цієї злої речі, рабини замінили слово "вкрали" словом "позичили".

Але, одна справа намовляти, а інша - самому брати активну участь у масовому знищенні людей і тварин, які знаходилися тієї ночі в Єгипті, та ще й оголосити це жорстоке вбивство - святом для синів Ізраїля:

"І перейду Я тієї ночі в єгипетським краї, і повбиваю кожного перворідного від людини аж до скотини. (...) І не буде між ними згубної поразки, коли я вбиватиму в єгипетським краї. І стане той день для вас пам'яткою, і будете святкувати його на всій роді вашій" (2М. 12:12,14).

З того часу це масове побоїще єгиптян стало національним святом юдеїв, яке вони відзначають і досі "на всій роді своїй", а через християнство це "свято" юдейського фашизму "сини Ізраїлеві" нав'язали іншим народам, які прийняли християнство і, зокрема, єгиптянам... Відзначають його й українці, але тільки юдеї знають справжнє значення цього свята - ПЕСАХ (Пасхи):

"І станеться, коли запитають вас ваші сини: "Що то за служба ваша? то відкажете: "Це жертва - Пасха для Господа, що обминув (песах) був доми Ізраїлевих синів у Єгипті, коли побивав Єгипет, а доми наші зберіг" (2М. 12:26-27).

До речі, саме це свято відзначав Ісус від народження і аж до арешту і, звичайно, добре знав і Тору, і значення Песаха (Пасхи). Ісус навіть свій арешт запланував саме на це свято. Це свято найчастіше згадуються в євангеліях. І, хоч християни намагалися довести, що "Ісус став заповукою кращого Заповіту" (Євр.,7,22), і скасував Старий заповіт (Тору), але сам же Ісус казав:

"Не подумайте, ніби Я руйнувати Закон чи Пророків прийшов,- Я не руйнувати Закон чи Пророків прийшов, але ВИКОНАТИ!" (Матвія, 5,17). Це ж його слова: **"Проклятий народ, що не знає Закону (юдейської Тори)"** (Івана, 7,49).

Постійно християнам нав'язується думка, що "Ісус не давав вказівок вбивати чи калічити людей, а лише дав нову заповідь: "любити своїх братів". Але ця заповідь є і в юдейській Торі - Старому заповіті і була ще до появи Ісуса: **"І будеш любити ближнього свого, як самого себе"** (3М.19,18).

При уважному перегляді біблійного тексту, стає зрозумілим, що "ближнім" вважався тільки сповідник жидівської релігії. До речі, ні Ісус, ні його мати Маріям (Марія) не були атеїстами, а сповідували той же жорстокий і страшний юдаїзм: не даремно ж мати понесла (за давньою жидівською релігійною традицією) маленького Ісусика **ОБРИЗАТИ** в жидівську синагогу до жидівських рабинів (Луки,2:21,22-24) і ніякий ангел не зійшов з хмари з "вогненним мечем" і, не зупинив рабина, який різакком обрізав "тіло господнє". Чи не означає це, що тепер усі християни повинні обрізати своїх маленьких немовлят-хлопчиків за прикладом свого "бога" Ісуса Христоса. Вшановуючи цю подію, усі християни кожного року 14 січня бездумно продовжують відзначати **"Обрізання Господнє"**, хоча в християнському "Вертепі" про це намагаються не згадувати. Зате шестикутна зірка все частіше з'являється в колядницьких гуртах...

Коли Ісус почав проповідувати, то молився лише до Бога Ізраїля. Та й на горі, коли учні спали, він розмовляв з жидівськими пророком Іллею і жидівським вождем Мойсеєм (Марка,9:2,4). Усі євангелії свідчать, що Ісус проповідував тільки в Ізраїлі і, тільки в жидівських синагогах (Матвія,4:23, 13:54; Марка,1:21, 1:39; Івана,6:59); жодного разу не зайшов ні у грецький, ні в римський, ні в який інший храм. І, навіть, усе сказане жидівськими рабинами вважав правильним і безпомилковим:

"Тоді промовив Ісус до народу (Ізраїля) й до учнів Своїх: "На місці Мойсеєвим усілися книжники і фарисеї (тобто рабини). Тож усе, що вони скажуть вам, - виконуйте!.." (Матвія,23,1-3).

В дорослому віці Ісус проповідував той же юдейський релігійний шовінізм, який до нього проповідували усі юдейські пророки і рабини. Про це переконливо свідчать навіть євангелісти:

"А один із книжників спитав Його (Ісуса): "Котра заповідь ПЕРША З УСІХ?" Ісус відповів: "Перша: Слухай Ізраїлю: наш Господь Бог - Бог єдиний!" і: "Люби Господа, Бога свого, усім серцем своїм, і всією душею, і всім своїм розумом, і з цілою сили своєї" (Марка, 12, 28-30); **"І дивувались юдеї: "Як Він знає Писання(Тору), не вчившись?"** (Івана,7,15).

Чи ж не цей канон в юдейській релігії вважається найголовнішим? Напис з цими словами віруючі юдеї в Ізраїлі щодня виймають із своїх скриньок, які містяться біля вхідних дверей, і перечитують перед тим, як увійти до свого помешкання. Ці слова можна легко знайти і в юдейській Торі, і в Старому заповіті християн:

"Слухай Ізраїлю: Господь, Бог наш - Господь Один. І люби Господа, Бога твого, усім серцем своїм, і всією душею, і всією силою своєю! і ПИЛЬНО НАВЧИШ ЦЬОГО СИНІВ СВОЇХ!" (5М.6,4-7).

Про те, що Ісус сам сповідував релігію юдейського зверхництва по відношенню до інших нежидівських народів, можна знайти чимало доказів у євангеліях. Це ж він наказував у Ізраїлі своїм 12-ти учням-жидам:

"На путь до язичників не ходіть,.. але йдіть радніш до овечок загинулих ДОМУ ІЗРАЇЛЕВОГО. А, ходячи, проповідуйте, що наблизилося Царство Небесне (Небесний Єрусалим)" (Матвія,10,5-7) або **"місто святе - Новий Єрусалим, що сходить із неба від Бога... Мур воно мало великий, мало 12 брам, а на брамах 12 анголів... та імена написані 12-ти племен синів Ізраїля"** (Богосл., 21:2,12), **"а вони царюватимуть вічні віки"**. (Богосл., 22,5).

Коли після оздоровчого сеансу жиди - каліки, хронічні епілептики і дебіли **"славили Бога Ізраїлевого"**(Матвія,15,31), то Ісус, почувши це, не кидався їм доводити, що треба славити "Бога всіх народів", а не бога Ізраїля... Він добре знав, якому народу покровительствує його "отець"...

Ні бог євреїв - Яхве, ні "бог" християн - Ісус жодного разу не зробили найменшої доброї справи для інших нееврейських народів. Винятком є лише один випадок, який стався з Ісусом: неюдейці він допоміг лише тоді, коли вона визнала зверхництво жидів над усіма іншими народами:

"І ось одна хананеянка (грекиня - Марка,7,26) заголосила до Ісуса: "Змилуйся наді мною, Господи, сину Давидів,- демон тяжко дочку мою мучить!" А Він їй не сказав ані слова. Тоді учні благали Його... А він відповів: "Я посланий тільки до овечок загинулих ДОМУ ІЗРАЇЛЕВОГО. Не годиться брати хліб у дітей і кидати щенятм!" Вона ж відказала: "Господи! Але і щенята ідять ті кришки, що падають зі столу їхніх панів." І сказав їй Ісус: "О, жінко, ТВОЯ ВІРА ВЕЛИКА!" І тієї ж години дочка її видужала." (Матвія,15,21-28; Марка,7: 24-29).

Яким це треба бути задуреним, щоб не зрозуміти з цього повідомлення, що Ісус повівся з іноземкою як юдейський нацист-зверхник, як "достойний син свого народу"?

І даремно ідеологи християнства намагаються змалювати Ісуса, "сина Давидового", добрим, ніжним, люблячим і милосердним. Ось відомий вислів з його "нагорної проповіді": **"Горе вам, як усі люди про вас говоритимуть добре!"** (Луки,6,26). І, коли до Ісуса звернувся один юдей: **"Учителю (рабине) Добрий!",** Ісус же йому відказав: **"Чого звеш мене добрим?"** (Матвія,19,16-17). Для прикладу, можна нагадати випадок, коли "скромний" Ісус по-хуліганськи перевертав у жидівській синагозі прилавки з крамом (Матвія,21,12; Івана,2,13-16). Дивно, що євангелії не переказують про реакцію жидів-торгашів на цей вчинок. Спробуйте для прикладу повторити подвиг Ісуса: поверніть в церкві прилавок з хрестиками та іконами...

Майже ніхто не звертає увагу на цікавий вислів євангелії від Івана, в якому викрито націю, що поширює Біблію серед інших народів світу (гоїв) і, яка сьогодні активно проповідує Іешуа-Ісуса, а через нього і свої шовіністичні ідеї: **"І поголоска велика про Ісуса в народі була. Одні говорили: "Він добрий", а інші казали: "Ні,- Він зводить з дороги народ". Та відкрито про Нього ніхто не казав, - бо боялись ЮДЕЇВ "** (Івана,7,12-13)/

Але прийшов час відкрито поговорити про дії та "науку" цього юдейського нациста - "царя юдейського" (Луки,23,3). Уважний детальний аналіз усіх чотирьох євангелій: від Матвія, від Марка, від Луки і від Івана дає повне право розвіяти міф про "вселюблячого" бога Ісуса. Надзвичайна жорстокість, егоїстичність і мстивість Ісуса проглядається вже в дрібницях. Ось, як про це пише євангеліст:

"... Коли Ісус з учнями вийшов з Віфанії, Він ЗГОЛОДНІВ. (Це деколи траплялося з тим, хто за старими євангельськими легендами неодноразово годував багатотисячні натовпи хворих юдеїв не сходячи з місця і, навіть, не затрачаючи найменших зусиль). І побачивши здалека фігове дерево, вкрите листям, Він підійшов, чи не знайде на ньому чого. І прийшовши до нього, не знайшов нічого, крім листя самого,- бо не пора на фіги була. І промовив Ісус до нього: "Щоб більше ніхто твого плоду не з'їв аж повіки!" А Його учні все те чули. (...) А, проходячи вранці, побачили фігове дерево, УСОХЛЕ від кореня. І, згадавши, Петро говорить Ісусу:

"Учителю, глянь - фігове дерево, що Ти прокляв, УСОХЛО!" Ісус каже: "Майте віру Божу!.." (Марка,11,12-22; Матвія,21,18-22).

Це, до речі, найабсурдніше місце в усьому Новому заповіті: християнський "бог" в людській подобі не зміг визначити, яка пора року на дворі. І це той, кому християни вперто приписують творення всього сущого, укладу на Землі й у Всесвіті; хотів зірвати фіги в ту пору року, коли "не пора на фіги була" і надурився. Але він достойно виправив помилку,- як "бог", наділений могутньою неземною силою: він прокляв дерево, яке жило за законами, встановленими Богом так, що воно навки всохло... Воістину влучно зауважив Павло: **"Страшна річ - упасти в руки Бога Живого"** (Євреям, 10, 31).

І сказав "люблячий бог" Ісус учням своїм: **"Не думайте, що Я прийшов, щоб мир на землю принести,- Я не мир принести прийшов, а МЕЧА! Я ж прийшов ПОРІЗНИТИ (посварити) сина з батьком, дочку з матір'ю, невістку із свекрухою. (...) Бо Хто більше, як Мене, любить батька чи матір, той Мене недостойний. І, хто більше, як Мене любить сина чи дочку, той Мене недостойний!** (Матвія,10,34-37);

"Чи ви думаете, що Я прийшов мир дати на землю? Ні, кажу вам, але ПОДІЛЕННЯ! Я прийшов ВОГОНЬ КИНУТИ НА ЗЕМЛЮ, - Я прагну, щоб він уже запалав!" (Луки,12: 51,49).

Два юдейських "бога": один затоплював Землю водою, а другий - бажав її спалити.

"Кто не с нами, тот против нас!" - проголошували більшовики-комуністи, катуючи, ув'язнюючи і розстрілюючи мільйони людей лише протягом 70-ти років необмеженого панування. Але, вони не були оригінальними: вони цей однозначний вислів запозичили з "науки" Ісуса:

"ХТО НЕ ЗІ МНОЮ, ТОЙ ПРОТИ МЕНЕ!" (Матвія,12,30). Можна лише здогадуватися, скільки мільйонів люду знищили християни протягом майже двох тисяч років, поширюючи християнство в світі "вогнем і мечем"...

З'являються все нові й нові томи, в яких перераховуються усі злочини комуністичного "червоного" терору і німецького нацизму, але й досі ніхто не наважується зібрати до купи усі злочини юдаїзму і християнства зокрема... Якщо ж зібрати до купи пролиту кров тих людей, які були жорстоко знищені в часи насильного насадження злочинної, безмежної і дикої ДИКТАТУРИ ЮДЕЙСЬКОГО ХРИСТІЯНСТВА, то кількість цієї крові може перевершити місткість будь-якого моря. А методів нищення людей, вистачало і в обох "Заповітах".

Звичайно, в Новому заповіті, зокрема в євангеліях, марно шукати відвертих вказівок, як винищувати нехристиянські народи, але в євангеліях можна знайти чимало "порад", як розправлятися з вільнодумцями, "невірними": **ТОПИТИ з каменем на шії,** виклювати очі, відрубувати руки чи ноги. Інші методи покарання подані натак у притчах. А, коли християнам-завойовникам треба було розправитися з тим чи іншим народом, країною, державою або містом, то вони завжди вправно послуговувалися наказами Старого заповіту, - ніхто ж його не відміняв. Та й сам Ісус твердив: **"Легше небо і земля проминеться, аніж одна риса із Закону (Старого Заповіту) загине"** (Луки,16,16-17)...

МЕТОДИ ПОКАРАННЯ В БІБЛІЇ

СТАРИЙ ЗАПОВІТ

(заповіді Єгови-Саваота)

1. Відрубання руки.

"Коли чоловіки будуть сваритися один з одним, і підійде жінка одного(з них), щоб оберігти свого чоловіка від руки того, що б'є його, і схопить з а с **ВІДРУБАЄШ РУКУ ЙІ**, - нехай не змилюється око твоє." (5М.25,11-12)

2. Побиття сорока ударами.

"Якщо вартий биття несправедливий, то покладе його суддя... **сорока ударами буде бити його**, не більше" (5М.25,2-3).

3. Повішення на дереві.

"А, коли на кому гріх смертного присуду, і **БУДЕ ВІН УБИТИЙ, і ти повісиш його на дереві**, то труп його не буде ночувати на дереві..." (5М.21,22-23).

4. Спалення на вогні.

"А хто візьме жінку й матір її,- **В ОГНІ СПАЛЯТЬ ЙОГО ТА ЙІ**, і не буде кровозмішання серед вас!" (3М.20,14).

"А священикова дочка, коли почне робити блуд, **У ВОГНІ БУДЕ СПАЛЕНА**" (3М.21,9).

5. Закидання камінням.

"Коли хто матиме неслухняного й непокірного сина, який не слухається голосу батька чи голосу своєї матері,.. то батько та мати схоплять його, і приведуть його до старших міста та до брами... І всі люди міста **ЗАКИДАЮТЬ ЙОГО КАМІННЯМ, - і він помре**" (5М.21:18-19,21).

6. Вбивство вістрям меча.

"Коли ти приступиш до міста, щоб воювати з ним... і, якщо воно не замириться з тобою, і буде провадити з тобою війну, то обложиш його. І господь, Бог твій, дасть його в руку твою, а **ТИ ПОВБИВАЄШ УСЮ ЧОЛОВІЧУ СТАТЬ ВІСТРЯМ МЕЧА**" (5М.20,10-13).

7. Релігійне вбивство.

"Коли почуєш про одне із своїх міст,.. що вийшли люди, кажучи: "Ходімо ж, і служімо іншим Богам,.. то **КОНЧЕ ВИБИЙ МЕШКАНЦІВ ТОГО МІСТА ВІСТРЯМ МЕЧА**, - віддай на закляття (знищення) його й усе, що в ньому, та худобу його вибий вістрям меча (5М.13:13-14,16).

НОВИЙ ЗАПОВІТ

(заповіді Ісуса Христоса)

1. Відрубання руки.

"Коли рука твоя спокушає тебе,- **ВІДІТНИ ЙІ**, краще тобі ввійти до життя (вічного) **одноруким**, ніж з обома руками вийти до вогню негасимого"(Марка,9,43; Матвія,18,8).

2. Відрубання ноги.

"Коли нога твоя спокушає тебе,- **ВІДІТНИ ЙІ**, краще тобі ввійти до життя **одноногим**, ніж з обома ногами бути вкиненому до вогню негасимого" (Марка,9,47; Матвія,18,8).

3. Виколювання очей.

"Коли твоє око тебе спокушає,- **ВИБЕРИ ЙОГО**, краще тобі ввійти до життя **однооком**, ніж з обома очима бути вкиненому до гієни огненної" (Марка,9,47; Матвія,18,9).

4. Потоплення у воді.

"Хто ж спокусить одне з цих малих (дітей), що вірують в мене, то краще було б такому, коли б **жорно млинове на шию йому почепити, - і ЙОГО ПОТОПИТИ в морській глибині!**" (Марка,9,42; Матвія,18,5-6).

5. Відрубання вуха.

"Ісус сказав учням: "Продайте свій одяг та й **КУПІТЬ МЕЧА**". І сказали вони: "Господь, ось тут два мечі". А він їм відказав: **"Досить!"** І коли один, що Юдою зветься, підійшов до Ісуса, щоб поцілувати (видати поцілунком) його,.. ті, що були з ним,.. сказали: "Господи, чи мечем нам не вдарити?" І один із учнів рубонув раба первосвященикового,- та й **відтяв йому праве вухо**. Та Ісус сказав: "Лишіть,- уже досить!" (Луки,22,35-51).

6. Спалення у вогні.

"Коли хто перебувати не буде в мені,.. громадять їх і **кладуть на вогонь,- і згорять**" (Івана,15,6);

"А невірним, і чарівникам, і ідолянам,.. їхня частина **в озері, що горить огнем та сіркою**, а це - друга смерть! (Богослова,21,8)

7. Вбивство.

"А тих ворогів моїх, які не хотіли, щоб я над ними царював, приведіть сюди,- **і на очах моїх повбивайте**" (Луки,19,27).

Саме ці методи покарання християнські попи використовували проти "невірних" і в Україні-Русі: виколували очі, сікли мечами і спалювали на вогнищах волхвів, в селах топили з каменем на шиї українок, вишукуючи віщих жінок, знахарок і народних цілителів; виявилось, що Ісус не розумівся на травах і травами не лікував, тому вся народна медицина - знахарство і відунство було віднесене попами до негативного, шкідливого, "антибожого" ремесла...

Найбільш абсурдним прикладом використання християнського покарання, як "винагороди", може служити рішення Московського Церковного Синоду: виколоти очі двом будівничим Бармі і Постнику за збудований у Москві Покровський собор (Храм Василя Блаженного). Московські архіпопи вважали, що у винагороду за цей Храм будівничі отримали наперед "перепустку" до "Царства Божого". Але, щоб ніхто не спокусив їх і матеріально не зміг заохотити побудувати такий же або кращий храм, московські попи передбачливо **викололи їм очі**. Вони на ділі скористалися порадою-наказом Ісуса (Марка, 9,47).

По суті, в Новому заповіті вміщені набагато суворіші і практично нездійсненні "заповіді", виконання яких можливе було лише в монастирях. Якщо в Старому заповіті заповідь **"Не чини перелюбу!"** (2М,20,14) не має чіткого правового окреслення чи тлумачення, то в Новому заповіті ця заповідь набула вже протиприродний і антилюдяний зміст:

"А Я вам кажу, що кожен, хто на жінку подивиться з пожадливістю, той уже вчинив із нею ПЕРЕЛЮБ У СЕРЦІ СВОЇМ. Коли праве око твоє спокушає тебе, - ВИБЕРИ ЙОГО, і кинь від себе!..." (Матвія, 5,27-29).

Хіба не зрозуміло, що виконання і дотримання цієї "заповіді" Ісуса призвело б до того, що по світу нині блукали б нікчемні залишки "справжніх" християн, осліплені, безрукі, безногі, неодружені, **"Це ті, хто не осквернився з жінками!"** (Богослова, 15,4). Бо як радить головний ідеолог християнства Павло: **"Добре б було чоловікові НЕ ДОТИКАТИСЯ ЖІНКИ. Бо хочу, щоб усі чоловіки були, як я (неодружені). Говорю неодруженим і вдовам: добре їм, як вони позостануться так, як я (неодруженими). А коли розлучиться (жінка), хай зостанеться незаміжня..."** (1 Кор., 7: 1,7-8,11). Звичайно це б привело до того, що поступово повимирали б усі ті народи, в яких християнству вдалося перемогти і вкорінитися остаточно. А на землях вимерлих і генетично ослаблених народів "яхвообраним" (жидам) поселятися простіше; вони легко називають себе іменами вимерлих народів чи націй. Результати такої "перемоги" християнства можемо спостерігати з кожним роком все частіше і яскравіше. На міжнародних космополітичних зібраннях збираються переважно жиди усіх країн і держав, видаючи себе за представників різних націй і народів. А як же інакше? Увесь "християнський" світ змірився з двома головними національними ідеями жидів, які поширюються через Біблію і християнство: всі люди є нащадками першождів Адама і Єви, тобто є жидами і - уся Земля подарована і обіцяна **тільки жидам**, а всі, хто в цьому має сумнів або заперечує - їх жиди називають **"антисемітами"**...

То ж доки ця злочинна для інших народів книга буде називатися "святою"? Невже не зрозуміло, для кого вона "свята"?..

Отже, бачимо, як жиди через християнство виховували у всіх нежидівських народів монастирський спосіб життя, притуплювали природне бажання продовжувати свій рід, щоб розчистити Землю для себе. В останній главі християнської Біблії, в Апокаліпсисі однозначно говориться про те, що під час "страшного суда" Яхве-Ісус знищить всі народи, **"що говорять про себе, ніби вони юдеї, та ними не є, але вони - ЗБОРИЩЕ САТАНИ"** (Богослова, 2,8), а спасе лише **"144 тисячі від усіх племен Ізраїлевих синів"**, (Богослова, 7,4). Навіть у світовій релігії - християнстві чітко проглядається головна ідея юдаїзму - **СПАСІННЯ ТІЛЬКИ ДЛЯ ЖИДІВ...**

проповідник **СВЯТОУР**

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ПОДВИГ

(Літопис Руський.- К.:Дніпро,1989.-С.116-120)

Був ото багатий купець; мирське ім'я йому було Чернь. Але надумав він стати **монахом**. Роздавши своє майно по монастирях і нужденних, пішов він у печеру до Антонія, благаючи, щоб той зробив його чорноризцем. Антоній одягнув його в чернечий одяг і нарід його ім'ям Ісакій.

І обрав цей Ісакій строге життя. Він обдер козла мішком, і натягнув на свою власяницю, і обсохла сира шкура довкола нього. І замкнувся він у печері, в келійці малій, ліктів на чотири, і тут невпинно молився богу зі сльозами день і ніч. А їжею його була одна проскура, і та через день, а води він пив в міру. Їжу приносив йому Антоній і подавав через віконечко, в яке лише рука проходила. І таке чинив він **сім літ**, на світ не виходячи, не лягаючи, а сидячи він приймав трохи сну.

І одного разу, співаючи псалми аж до півночі... він втопився і сів спочити, загасивши свічку. Та несподівано в печері загорілося світло, немов би Сонце... і підійшли до Ісакія двоє прегарних юнаків, і звернулися до нього: "Ісакію! Ми ангели. А це до тебе йде Христос із ангелами. Вклонися йому!.."

Ісакій побачив натовп, - а один серед них такий, що сіяло від його обличчя дужче, ніж від усіх. І, забувши перехреститися, він вклонився бісівському дійству, як Христосу. Біси тоді зняли крик: "Ти вже наш, Ісакію!"... і була їх повна келія. І сказав один із бісів, якого звали "Христос": **"Візьміть сопілки, бубни і гуслі і тніть, нехай нам Ісакія потанцює!**

І утнули вони в сопілки, гуслі і бубни, і стали ним забавлятися, і, стомивши його, залишили його ледве живого і пішли. ..Ісакія був такий розслаблений тілом і **розумом**, що йому було важко встати, сидіти; лежав він на одному боці **імочився під себе багаторазово, і черви велися йому під бедрами від того, що він мочився.** ...Німий і глухий лежав він два роки, а на третій рік він заговорив, і став чути, і почав ходити. Але нехтував він до церкви ходити, і його силою тягнули до церкви, і так помалу "привчили" його.

Ісакій, не бажаючи людської слави, **почав юродствувати і капостити то ігумену, то братії, то світським людям, так що деякі його (навіть) били.** А потім став він ще строгіше жити, і воздержуватися, і постити, і не спати. І так жив він до самої смерті. Такі ото були чорноризці Феодосієвого монастиря, **що сяють і по смерті, як світила...**

ВЕЛЕСИЧ

Славнозвісного давньоукраїнського поета Їюна називали "Велесовим онуком". Бог Велес, якого найчастіше знають як захисника багатства, покровителя торгівлі, опікуна домашньої худоби, має ще й інші таємничі здібності як хранитель таємних знань, магичних слів, покровитель поетів. Чедарма книгу з дубових дощечок прийнято називати Велесовою: "Велесові присвячуємо цю книгу, Їюгові нашому, бо в ньому є прибіжище і сила" - так починається 16 дощечка. Рубрика "Велесич" надає свої сторінки поетам-українцям, рідновірам-язичникам минулого і сучасного.

Юрій МОТРОНЮК

Язичницьке ім'я - Ярун, - народився в с. Козятин на Вінниччині. Був членом літературного об'єднання при фастівській газеті "Перемога", де надрукував першого свого вірша "Журавлі". Нині п. Ярун мешкає у Києві, і хоч має технічну освіту й працює начальником конструкторського бюро КП "Київтрактородеталь", та в його душі живе поет-лірик. Переосмислюючи історичне минуле нашої Батьківщини, він створив цикл віршів про Рідну Віру українців. Друкуємо кілька поезій п. Яруна в рубриці "Велесич".

МІЙ РОДОВІД

Я - пелазг, я - етруск, я - шумер,
Голос Предків у серці не вмер.
Племена по землі розійшлись,
Хоч були всі єдині колись,
Родоводу початок дали
І від них вже слов'яни пішли.
Кімерієць я, скіф, роксолан.
На безмежних просторах я пан.
Я крізь товщу століть та імлу
Бачу степ та траву ковилу.
Чую тупіт, іржання коней,
Чую крики і зойки людей,
Чую брязкіт мечів, посвист стріл,
Чую стогін конаючих тіл.
І чужинська сила все пре,
Але наша вже гору бере.
Я - пелазг, я - етруск, я - шумер,
Голос Предків у серці не вмер.

8.04.92

ДО РОЖАНИЦЬ

Рожаниці, близнята-дівці
Ви не звикли без діла сидіти
І без Вас, двоєдині сестриці,
На цей світ не народяться діти

Породіллям полегкість даєте,
Опікунки життя нового,
Ви з них жодну не обминете,
Не залишите в муках нікого.

Рожаниці - Русі трудівниці,
В ці тяжкі і тривожні години
Не лишайте, ласкаві сестриці,
Породіль усієї України.

Погамуйте їм тяжкії муки,
Заспокойте їх, щастя пошліте,
Прикладіть свої лагідні руки,
Щоб здорові родилися діти.

30.03.92 р.

ДО СВАРОГА

Ти запалив Вогонь любові,
Кувати зброю нас навчив,
Ти людям дав свій дар чудовий
Праукраїну боронив.
І наконечники й сулиці,
Ножі, сокири і мечі -
Твоя, Свароже, грізна криця
Вдень боронила і вночі.
О любий Боже України,
Допоможи своїм Вогнем,
Адже ти бачиш, знову гинем.
Рятуй нас знов своїм мечем.
Допоможи кувати зброю
На наших лютих ворогів,
Таку, щоб з нами вже до бою
З них жоден стати не посмів
Безкарно щоб на Україну
Чужинці не прийшли з мечем.
Хай знають - їх Сварог зустріне
Своїм палаючим вогнем!

9.04.92 р.

Галли Лозко

Відбудуймо жертовники наші
В праці розуму, рук і долонь,
Трунок з медом налиймо у чаші,
Запаливши священний вогонь.
Воздамо всім Богам возливання,
Нашим рідним і вічним Богам.
Хай не згаснуть шляхетні бажання
Відродити зруйнований храм.
Обертається Коло Свароже
Від минулих в майбутні роки.
Опромінює світло Дажбоже
Нашу землю крізь довгі віки.
Відбудуймо ж жертовники наші -
Час невпинно тече мимо скронь.
Вип'єм, браття, із спільної чаші.
Хай палає Священний Вогонь!

17.04.96

ДО ДИВА

Боже яскравого неба!
Всесвіту першопочатку!
Нині звертаюсь до тебе,
Пращуре наш і Прабатьку.
Диве, дай нашому краю
Миру й блакитного неба.
Більшого я не благаю,
Боже великий, у тебе.

31.03.92

ДО ПЕРУНА

Перуне, могутній і грізний,
Метав ти громи й блискавиці.
Від кроків твоїх залізних
Тремтіли заморські столиці.
Подобу твою, як знамено,
Дружини в похід носили,
І в битвах жорстоких, шалених
Вона додавала сили.
Тремтіли лукаві ромеї
І золота щедро давали,
І, зломлені міццю твоєю,
Всі голови низько схиляли.
І ширилась буйная слава
Про непереможність Перуна,
І квітла слов'янська держава,
Прадавня і вічно юна.
Перуне, великий наш Боже,
Ти бачиш, що сталося з нами...
Плебеями жити не гоже -
Були ж ми колись панамі.
Ти сили нам дай громової,
Могутності й величі духу,
Нащадки ж ми славних тих воїв
І мусим здолати цю скруту,
Згуртуй нас в єдину дружину -
Сварожі полки залізні,
Пошли ворогам України
Палаючі стріли грізні.
О, дай нам завзяття й відваги.
Образ ворогам не прощати,
Невтомності дай нам, наснаги
З руїни Вітчизну підняти.
Щоб ми подолали руїну
Й вернули утрачену славу,
Щоб ми відродили Україну -
Велику і сильну державу.

13.04.92 р.

ДО ДАЖБОГА

Ти податель тепла й животворної сили
Ти наш Боже пресвітлий, жаданий і милий.
Ти приносиш палаючі промені Сонця
І освітлюєш в кожній оселі віконця.
О, Дажбоже, поглянь, як змаліли онуки,
Збайдужіли серця, опустилися руки,
Як своє все вони занедбали й згнъбили,
Як від світу чужого здрибніли, позбавлені сили.
Відігрій, освіти їх спустошені душі,
Хай злотисте тепло їх огорне й зворушить.
Розкажи несвідомим чиї вони діти,
І навчи їх, Дажбоже, Україну любити.

14.04.92

Руслан МОРОЗОВСЬКИЙ

*На твердь тисячолітнього порога
Ступило знову твердження старе:
Що краще нам свого обрати Бога,
Піж нас Єгова перебере.*

Руслан Морозовський відомий широкому колу українців-рідновірів як автор багатьох викривальних статей про віроломну суть біблійства. Наш кореспондент запитав п. Руслана:

- Що спонукало Вас переосмислити Біблію та її роль в історії нашого народу?

- Після Чорнобильського вибуху незабутній Олесь Гончар надрукував статтю "Звізда Полин", - відповів пан Руслан, - в якій говорилося про біблійне "передбачення" цієї трагедії в Україні. Після ознайомлення з текстом статті, я зацікавився, чи немає в "суперкнизі" інших сценаріїв минулих і майбутніх українських катастроф і, хто с режисерами цих сценаріїв...

Мої пошуки не були марними. Серед таких сценаріїв виявився і сценарій голодомору, здійснений юдесом, візиром фараона Йосипом в Єгипті. Подібні голодомори були організовані в Україні тричі впродовж останнього століття вже при іншому Йосипові. Саме цього року маємо нагоду справити відразу дві жалобні річниці: 75 років голодомору 1921-1923 років і 50 років голодомору 1947 року. Є над чим замислитися українцям напередодні нової доби...

БІБЛІЙНИЙ СЦЕНАРІЙ ГОЛОДОМОРУ, КОЛЕКТИВІЗАЦІЇ, ПРИВАТИЗАЦІЇ ТА ІНШИХ АНТИНАРОДНИХ РЕФОРМ

(Біблія, Перша книга Мойсея: Буття, глави 41-47).

Глава 11. І сказав фараон (жидові) Йосипу (39): "Ти будеш (панувати) над моїм домом, а слів твоїх уст буде слухати увесь мій народ. Тільки тронем я буду вищий від тебе" (40). І поставив його (фараон) над усім єгипетським краєм (43)...

Земля (єгипетська) СІМ РОКІВ ДОСТАТКУ РОДИЛА на повні жмені (47). І зібрав Йосип усю (жу семи років) яка була в єгипетському краї, і вмістив (жу по містах) (48). І зібрав Йосип збіжжя дуже багато, як морський пісок, аж перестав рахувати, бо не було вже числа (49).

І скінчилися сім літ достатку, що були в єгипетським краї (53). І почали наставати роки голодні І БУВ ГОЛОД в усьому єгипетським краї, а ХЛІБ БУВ (54). Але виголоднів увесь єгипетський край і народ почав кричати до Фараона про хліб. А фараон сказав усьому Єгиптові: "Ідіть до Йосипа. Що він вам скаже, те й робіть" (55). І прибували з усієї землі до Йосипа купувати поживи. (57)

Глава 12. А Йосип - він володар над тим краєм, він продавав хліб усьому народові тієї землі.

І прибули Йосипові брати (жиди). (6). Йосип наказав, щоб наповнили їхні мішки збіжжям (зерно голодних єгиптян), а срібло їхнє вернули кожному назад, і дали їм поживу на дорогу. І їм зроблено так (25).

Глава 17: А хліба не було в усім тім краї, бо голод став дуже тяжкий і виснажився єгипетський край (13). Зібрав Йосип усе срібло, яке було в єгипетському краї та краї ханаанському, за поживу, яку вони купували

І Йосип вніс те срібло до фараонового дому (14). І вичерпалося срібло в єгипетському краї та ханаанському, І прибув увесь Єгипет до Йосипа, говорячи: "Дай же нам (нашого) хліба! Навіщо нам умирати?" (15). А Йосип сказав: "Дайте свою худобу, а я дам вам (вашого хліба) за вашу худобу, якщо вичерпалося срібло" (16). І вони приводили худобу свою до Йосипа. І дав їм Йосип хліба за коней, і за отари, і за череди худоби, і за ослив. І він того року поставив їм хліб за всю їхню худобу (17).

І скінчився той рік, і вони прибули до нього другого року, та й сказали йому: "Нічого не залишилося перед нашим планом, - хібащо наше тіло і наша земля! (18) Навіщо ми маємо помирати?... КУПИ НАС І НАШУ ЗЕМЛЮ ЗА ХЛІБ, і будемо ми і наша земля РАБАМИ фараонові. А ти дай насіння, - і будемо жити, і не помremo, і земля не опустіє" (19). А Йосип купив усю землю єгипетську для фараона, бо єгиптяни спродували кожен своє поле... І стала земля фараоновою (20). І сказав Йосип до народу: "Оце купив я сьогодні вас і вашу землю. Ось вам насіння, - і засійте землю" (23). А вони відказали: "Нехай же знайдемо милість в очах нашого папа - і станемо РАБАМИ..." (25). А Йосип поклав це за постанову на єгипетську землю аж до сьогоднішнього дня. (26)

(В християнській церкві попи з рабними брехливо назвали цей розділ Біблії - "Як Йосип врятував Єгипет від голоду". Справжня ж назва цього розділу мала б бути - "Як Йосип виморював Єгипет голодом".)

Крім публіцистики, Руслан Морозовський пише вірші щоб і поетичним словом розбудити приспані душі українців. Поруч з поезією подаємо також перелік статей Руслана Морозовського, які надруковані в інших періодичних виданнях:

Біблійні засади великої хімії. // "Молодь України" 27 IX, 1994;
Біблійні витоки присяги. // Молодь України, 26 січня 1995;
Біблійне підгрунття реформ. // Молодь України, 11.04, 1995;
Україножери в програмах та символах. // "Молодь України" 14.06, 1996;

Затемнення Бога живого. // Молодь України, 2 лютого 1996;
Фарисеї та суперкнижники. // Вечірній Київ, 29.11.1996 та ін.

Вихід жидів з "рабства" (втеча "військ Єгови" після вирізання і пограбування єгиптян).

Фреска з синагоги Дура-Европос, 1 ст. н. е. Дамаск, Національн. музей.

ВІД ЙОСИПА ДО ЙОСИПА

Головне, щоб коло фараона
Стати "незамінним" візирем.
Фараону хай блищить корона,
Хай співа пісень йому гарем,-
Головне - вгадати сон пророчий
Про корів та про голодомор.
Головне: єгипетської ночі -
Ключ від фараонових комор.
Головне пророцтво - планувати,
У селян загарбати врожай,
Словом, головне - розподіляти,
А на другорядне не зважай.
Не зважай, що пухнуть єгиптяни,
Кусень хліба просять у зірок,
Не зважай, бо люд не має тям,
Що в пророцтві діє сам пророк,
І за хліба власного окраєць
Весь Єгипет батьківські скарби
Сам знесе до Йосипа у палац,
І себе залише у раби.
І придуть браття іудеї
Й повезуть скарби у Ханаан...
Ось вінець пророчої ідеї,
Ось вона - погибель єгиптян.
І осиротіють піраміди -
Вічності камінні калачі...
Діти Озіриси та Ізиди,
Хоч сьогодні козаків навчить!
Научіть, що голова - не овоч
Для шапок смушевих набакир,
Бо чатує Лазар Каганович -
Йосипів соратник та візир,
І Лаврентій з міліоном камер,
І старий біблійний екскурсант -
Вічний жид, наприклад, Арманд Хаммер-
Ленінського типу комерсант.
Або Сорос, що шука момента
Закрутити інфляційний вир...
Але коло вуха президента
Хто сьогодні Головний візир? (1993)

ЄГОВО, ЛІЗЬ ДО САРКОФАГУ

Єгово, бійся свідків давнини!
Тебе Чорнобиль меле вже на порох,
Але волають жертви з далини,
І кожна з них - твій найлютіший ворог.
Єгово, бійся свідків давнини!
Ти винищив розумних єгиптян,
Ти зруйнував сади Семіраміди,
Червоношкірих здав у небуття...
І віщу правду свідчать піраміди,
Що знищив ти не тільки єгиптян.
Де елліни, де скіфи, гали де?
Де камчадали, де могутні кельти?
Де римляни? - Лише п'їтьма гуде;
Лише белькоче Лети чорна дельта.
Де елліни, де скіфи, гали де?
Кого твої "спасителі" спасли?
Кого твоє порятувало слово?
На місці Раю злигодні зросли
Бо ти не Бог. Бо ти лише Єгова
Кого твої "спасителі" спасли!?
Спасенні ті, кого ти не спасав
В Японії, в Індусах, у Китаї...
А той, що розіп'ятий воскресав,
Нехай, як хоче, глобус обертає.
Спасені ті, кого ти не спасав.
Проти Єгови свідчить саркофаг,
Еквівалент Содому та Гомори.
Та знов Єгова вказує нам шлях
Від катастрофи до голодомору.
Про чорну змову свідчить саркофаг.
Здається вічним антибожий хід
Йому нема, здається, противаги.
Але, Єгово, шлях від пірамід
Тебе також привів до саркофагу.
Агов, Єгово, бійся пірамід,
Агов, Єгово, лізь до саркофагу! (1996)

ЛЮБІТЬ УКРАЇНЦІВ

*"Кохайтесь, чорнобриві,
Та не з москалями,
Бо москалі - чужі люди,
Роблять лихо з вами..."*
(Т. Шевченко)

Одягнімо нові вишиванки
І на свято зберімося всі
Українці, слов'яни, слов'янки -
Вірні діти святої Русі.

Даймо долю дитині та жінці,
Щоб нас вічно беріг оберіг
Українці, любіть українців! -
Не любіть воріженьків своїх.

Щоб наш рід процвітав, як барвінок,
Між красотами гір та угідь,
Українці, любіть українок
І лише українців родіть.

Вороги наші близькі й далекі
Не вженуть нас в чужу колію,
Ми не щезнем, як в небі лелеки,
Поки любим родину свою.

Щоб дзвеніли в кишені червінці -
Молодята, часу не губіть.
Українки, любіть українців
І лише українців родіть!

ВІДБУДУЙМО ЯЗИЧНИЦЬКИЙ ХРАМ!

Музика і слова В. Шапошника

Присвячує Сромаді Українських Язичників "Православ'я"

Шапко, $\text{♩} = 135$

1. Сло- во Пред-ка по- слу- хай, на- щад- ку: як у
 Русь хрис- ти- я- ни прий- шли - Дух На- ро- ду хо- ті- ли у-
 би- ти, та за ти- ся- чу літ не змог- ли. Нас вог-
 ня- ми пек- пи і ме- ча- ми сік- ли на- вер- та- ли в чу- жинсь- ку- ю
 ві- ру, Та Волх- ви про- рек- ли, що нас- та- нуть ча- си і пос-
 та- не Перун наш із ви- ру Ми - Даж- бо- жі о- ну- ки! Не за-
 будь- мо на- у- ки, що від Пред- ків за- ли- шилась нам! Вже той
 час нас- ту- пає - Рід- на Ві- ра роз- кві- тає - від- бу- дуй- мо Я- зич- ниць- кий
 Храм! Від- бу- дуй- мо Я- зич- ниць- кий Храм! 2. На- ша Храм!

1. **1** Слово Предка послухай, нащадку:
 Як у Русь християни прийшли -
 Дух Народу хотіли убити.
 Та за тисячу літ не змогли.
- 2** Нас вогнями пекли і мечами сікли -
 Навертали в чужинську віру.
 Та Волхви прорекли, що настануть часи
 І постане Перун наш із виру!

Приспів:

- 3** Ми - Дажбожі онуки!
 Не забудьмо науки,
 Що від Предків залишилась нам!
 Вже той час настає -
 Рідна Віра розквітає -
 Відбудуймо Язичницький Храм!
 Відбудуймо Язичницький Храм!

2. **1** Наша мудрість у Велеса Книзі
 Про минулі і славні віки.
 І праве Сварог в Україні,
 В ньому всі наші Рідні Боги
- 2** Як один скинемо християнське ярмо,
 Бо вже Брама Небесна відкрилась!
 Нас вітає Сварог, і Перун, і Дажбог -
 Українських Синів Божа Сила.

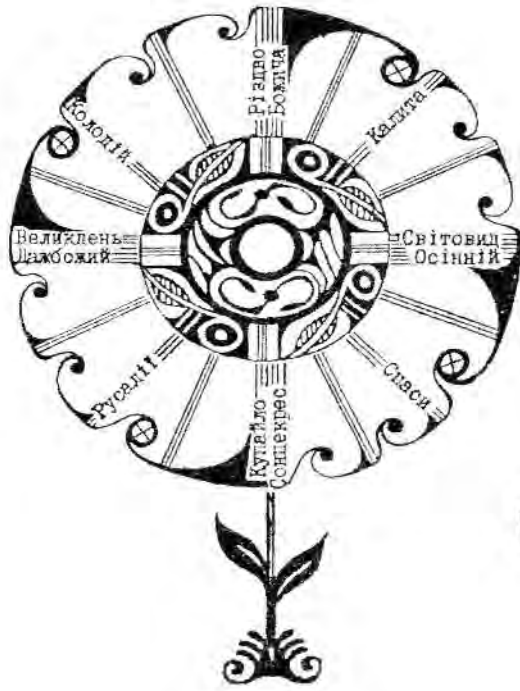
Приспів:

- 3** Ми - Дажбожі онуки!
 Не забудьмо науки,
 Що від Предків залишилась нам!
 Вже той час настає -
 Рідна Віра розквітає -
 Відбудуймо Язичницький Храм!
 Відбудуймо Язичницький Храм!

- 2** Матір-Слава іде, цвіт Перуна несе,
 Що шукали так довго Українці
 Наше рідне - СВЯТЕ! Пам'ятаймо про те!
 Не здолають тоді нас чужинці!

Приспів:

- 3** Ми - Дажбожі онуки!
 Не забудьмо науки,
 Що від Предків залишилась нам!
 Вже той час настає -
 Рідна Віра розквітає -
 Відбудуймо Язичницький Храм!
 Відбудуймо Язичницький Храм!

І Числовог рахус дни наші
І говорить Богові числа свої,
Чи бути дню Сварожому,
Чи бути погі.

Велесова Книга

КОЛО СВАРОЖЕ

Анатолій БОГОРОД

КАЛЕНДАР В ІСТОРІІ НАРОДУ

(Продовження. Початок у "Сварозі", вип. 4)

Сьогодні, в час зростання національного самоусвідомлення постійно порушується питання про "українську еру". Дехто називає 7000 років, інші доводять, що 10000 років і навіть - 26000 років. Пошуки на цьому не припиняються.

Можна зрозуміти цих дослідників, якщо врахувати, що донедавна "радянська" офіційна наука виводила родовід українського народу лише з XIII - XIV ст. н.е., а все, що було раніше, приписувала "росіянам" (москалям).

Коли історична наука в Україні нарешті звільнилася від ідеологічних пут, постало питання: **хто ми, чий батьків ми діти?** Тому патріотично налаштовані дослідники робили відчайдушні спроби віднайти найдавніші відомості про перебування предків українців на материках планети Земля, зокрема, на землях сучасної України і дуже часто намагалися видавати бажане за дійсність.

Переважна більшість науковців нарешті визнала, що **трипільська доба** є найдавнішою добою життя і державного порядкування предків українців. Якщо врахувати, що вона існувала близько 5 тисячоліть до нашої ери, то стає зрозумілим, чому дехто із сучасних дослідників давнього українського літочислення називає цифру 7 тисяч. Ті, хто називає 10 тисяч або 26 тисяч, пояснюють це тим, що на землях сучасної України вчені вже знайшли деякі залишки багатотисячолітньої давнини, які підтверджують існування на цих землях

упорядкованого життя. Деяким пам'яткам приписують навіть мільйонрічний строк давності... Але, ні літописи, ні народна пам'ять не підтверджують традицію існування і використання в нашому народі багатотисячних ер. Такими ерами не користувався і не користується нині жоден народ світу. Історики календарів не знаходять прикладів побутування багатотисячного літочислення в жодного народу світу. Навіть юдеї, які початок свого народження (і всього людства) виводять з 3760 року до н.е., не поспішають змінити своє літочислення "від сотворення світу" на інше більше число, хоча добре знають про сучасні останні дослідження археології і наукові антибіблійні припущення...

Що ж до ери 7 тисяч років, яку сьогодні подають як "українську еру", то слід було б нагадати історію постановки цієї ери. Це питання досліджувало чимало вчених. Місцевий астроном Іван Климишин у своїй праці "Календар і хронологія" зазначає, що вже юдейські рабини на початку нової ери почали підраховувати число поколінь "від Адама до Авраама", від Авраама до Давида" і далі. Незалежно від них це робили і християнські книжники та історики минулого, намагаючись "найточніше" встановити кількість років від описаного в Біблії "сотворення світу".

Так було створено близько 200 ер "від сотворення світу", за якими проміжок часу "від сотворення світу" до "народження Ісуса" визначити було неможливо: в одній з них набігло 6984 років, а за іншою - 3483 роки. Всі інші хронологи по-своєму визначали "точну" кількість років, яка не виходила за межі цих двох чисел... Що ж стало причиною появи стількох ер?

Справа в тому, що в релігійних книгах юдеїв і християн роки подій не подаються від якоїсь визначеної ери. До того ж біблійні числові дані припиняються вже з часу вавилонського "полону" юдеїв, тому під час підрахунку років постійно доводилося звертатися до різних біблійних джерел. Саме тому християнські історики, кожен на власний розсуд, оцінював той чи інший проміжок часу і саме це призвело до того, що було створено близько 200 різних ер "від сотворення світу".

Одним з перших християнських теологів, які створили еру "від сотворення світу", був антиохійський єпископ Теофіл в 180 році н.е. Тому ця ера і отримала назву "антиохійська". Вона починалася 1 вересня 5969 року до н.е. (за іншими джерелами - 5507 років до н.е.).

Важливе місце в хронологічних розрахунках України-Русі близько п'яти століть відігравали **дві візантійські ери**. За першою з них літочислення велося з суботи 1 вересня 5509 року до н.е. Ця ера була створена ще за імператора Констанція в середині IV століття н.е. З IV століття у Візантії почали використовувати іншу еру "від сотворення світу" - 1 березня 5508 року до н.е. Ця ера отримала назву - **константинопольська**, і лише пізніше - **давньоруська**. Рахунок в ній вівся від міфічного "сотворення Адама". Тому східна християнська церква ввела в свій церковний календар і 1 вересня як "день сотворення світу" (церковний новий рік), притаманний юдейській традиції і 1 березня як "день сотворення Адама". Саме до цього дня було прив'язане святкування народного Нового року, яке до хрещення Русі волхви відзначали дещо інакше - **в день появи першого весняного Молодика**. (Кожного наступного року він міг припадати на інше число і день юліанського календаря).

І, якщо початок церковного нового року Східна церква продовжує відзначати за дещо порушеною юдейською традицією, - восени, 1 вересня (сьогодні це 14 вересня), то про святкування Новоліття 1 березня знають лише деякі українознавці та дослідники календаря. Щоб навіки викоринити з пам'яті народу це свято, церковники в 1492 році вилучили його з церковних календарів, як залишок язичницької традиції, а до цього дня прив'язали інше "свято" - **день смерті християнських мучеників**: Євдокії та Нестора (нині це - 14 березня).

Крім двох візантійських ер до Русі дійшла і "болгарська ера", за якою "сотворення світу" сталося ніби-то в 5504 році до н.е. Католицька церква довгий час дотримувалася традиції східно-християнського літочислення, але, вже в кінці IX ст. вона використовувала зовсім відмінні ери. За однією з таких ер "від сотворення світу" до "народження Ісуса" нараховували 4713, а за іншою - 4004 років. Згодом християнський Захід перейшов на інше літочислення - **"від різдва Христового"**...

Нині дослідники календаря не наважуються з'ясувати, як постало число 5500 або 5508 "від сотворення світу" (цю дату християнська церква

й досі вважає роком народження Ісуса). Дивними також можуть видатися підрахунки юдейських рабинів і християнських єреїв та архиєреїв, які досліджуючи одне й те ж саме "священне писання" юдеїв - Тору-Біблію, одні й ті ж "історичні" події, користуються різними ерами: у жидів вже 5757 рік "від сотворення світу" "богом" Яхве-Єговою" (для 1997 року), а у християн - 7515 рік "від сотворення світу" тим же "богом" Яхве-Єговою. Звідки ж така величезна розбіжність?

Нагадаємо, що на початку нашої ери, крім жидівського тексту Біблії, християнським хронологам був відомий і переклад Біблії на грецьку мову "Серпуагінта", зроблений в Олександрії з ініціативи царя Птолемея VIII близько 130 року до н.е. для потреб великої кількості огречених євреїв. Через тисячу років саме з цього грецького перекладу і був зроблений переклад Біблії на церковно-слов'янську мову. А в IV столітті н.е. єпископ Єроним переклав єврейський текст Біблії на латинську мову, яка відома нині під назвою "Вульгата".

Виявилось, що в латинському перекладі Біблії час правління юдейських царів, тривалість життя патріархів та інше, вказані зовсім відмінні від тих, що в грецькому перекладі і, звичайно ж, в слов'янському перекладі Біблії. Наведемо кілька прикладів (в дужках подані числа, що записані в слов'янській Біблії): Адам до народження Сифа жив 130 (230) років, Сиф до народження Еноса жив 150 (205) років, Енос до народження Каїна жив 90 (190) років і т.д.; тривалість правління Ісуса Навина вказана 14 (32) роки, царя Кіра 9 (32) роки...

За жидівськими пророками та жидівськими релігійними міфами і легендами, Юдейський Цар-рятівник (спаситель) - **Месія** (євр. - "Машіах", грец. - "Христос", слов. - "Помазаник") має прийти в 5500 році "від сотворення світу", щоб винищити всіх неєвреїв (гоїв, язичників), а всю Землю, обіцяну юдейським патріархам, віддати у довічну власність євреям - "вибраному народові" (за іншими легендами юдеї мріють колись бути хазяями Землі 1000 "золотих" років). Цими юдейськими пророцтвами пізніше скористалися і християнські ідеологи, вигадуючи власні "пророцтва": вибраним народом стали вже християни, зокрема ченці і монахи, мучениці і мученики, а "Месією" - Ісус - "Цар Юдейський". Не сходявсья хіба-що рік пророкованого приходу "Машіаха". Ця різниця в роках становила майже дві тисячі років. Тому християнські ідеологи і розподілили її між усіма "історичними" особами, які згадуються в Старому Заповіті...

Юдейські рабини постійно докоряли християнським книжникам та історикам за те, що ті псували "священний" текст. Вони доводили, що християнські хронологи навмисно дописують роки, намагаючись підвести рік народження Ісуса до 5500 року "від сотворення світу". А християнські попи тим не дуже переймалися і робили своє, докоряючи юдеям за те, що вони не визнають Ісуса "помазаником" (месією)...

Попи запевняли, що це юдеї навмисно зіпсували своє літочислення для того, щоб позбавити Ісуса "помазанства", замовчуючи при цьому, що юдейські рабини карали смертю того, хто навмисно робив спроби змінити щось в "священних" текстах на шкоду єврейській нацистській ідеї, тим більше, коли питання стосується чи не найголовнішого - "сотворення світу" і чекання часу свого неподільного і необмеженого панування на Землі. Нині в Бібліях, які масово поширюються у всьому світі, майже усі роки узгоджені з юдейською Торою, хоч розбіжність між юдейською ерою і християнською "від сотворення світу" продовжує залишатися майже дві тисячі (точніше, 1748) років.

До речі, юдеї продовжують чекати "месію" - юдейського Царя-спасителя, хоч вже і за єврейським літочисленням 5500 років настало в **1740 році н.е.** Чи то на горе, чи то на щастя євреїв, в той час вони знаходилися у світових "мандрах" далеко від "святої землі" - Ізраїлю, тому багато хто з них позбувся щасливої нагоди побути в ролі "Месії" - царя і рятівника жидів. Може сьогодні світ почув би про нову релігію - **неомесіянство**, а нові ідеологи неохристиянства до Біблії дописували б третю книгу - "Новітній Заповіт". У деяких течіях неохристиянства (напр., у Білого Братства) він вже є і називається "Третій Заповіт"...

В 1948 році євреї проголосили на весь світ про утворення держави Ізраїль і з того часу епіграфом до всіх єврейських календарів на кожен рік стали слова - "Час Машіаха(Месії)". А в синагогальному календарі на 1993-1994 (5753) рік для росіяномовних євреїв відкрито зазначено:

"За усіма ознаками наш час належить до періоду, яке наші (юдейські) мудреці назвали "Час Машіаха". Немає жодного сумніву, що час Визволення вже настав. Єдине, що залишилося - зустріти Машіаха.

Хто такий Машіах? Якщо з'явиться вождь з **дому Давида** (євреї), який буде знати Тору, який переконає єврейський народ виконувати її накази, і буде перемагати ворогів, які піднімаються проти нас, - тоді треба повірити, що це Машіах. А, якщо він збере євреїв з усього світу, тоді не залишиться й сумніву, що він гідний цього імені. Світ вже знайомий із змістом Тори і знає її заповіді, а також повідомлений, що повинен прийти **єврейський цар-визволитель**. Про це знають навіть мешканці далеких островів, і багато народів починають розуміти слова Тори. Звичайно, одні говорять, що її накази колись були істинні, але тепер вже не діють. Інші вважають, що ці заповіді мають зовсім інше значення, ніж здається на перший погляд, і спаситель вже приходив і дав їм своє пояснення. Але, коли прийде Машіах (Месія) і посяде свій трон, ці народи зрозуміють, що брехню вони успадкували від батьків своїх, що їхні пророки вводили їх в оману.

Наш Цар (юдейський) виправить весь світ, домігшись того, що всі народи будуть служити тільки (богу євреїв) Єгови."...

Якщо з міфічним числом 5500 років все зрозуміло, то постання числа 5508 років "від сотворення світу" варто було б остаточно з'ясувати, звернувшись до простих математичних підрахунків.

В попередній частині цієї праці було з'ясовано, що таке **19-літній цикл Метона** якщо перший в році Молодик (молодий Місяць) припадає на 1 січня першого року цього циклу, то через 19 років Молодик знову припадає на 1 січня. Астрономам відомий і **28-річний сонячний цикл**: якщо перший день тижня, понеділок припав на початок першого року цього циклу, то через 28 років понеділок знову випаде на початок року (Якщо б не було високосних років, то цей сонячний цикл становив би не 28 років, а 7.)

Якщо число 19 місячного циклу помножити на 28 років сонячного циклу, то отримаємо 532 роки. Це той період, через який і фаза Місяця, і день тижня, і число місяця (за юліанським календарем) знову повторяться. Наприклад, якщо в першому році сонячного юліанського календаря Молодик припадає на понеділок 1 січня, то в 533 році (через 532 роки) Молодик знову припадає на понеділок 1 січня.

Останній такий 532-річний цикл закінчився в 1940 році н.е., а передостанній - в 1408 році (за 84 роки до 7000 років "візантійської" ери). Відомо, що 1940 рік відзначений швидкою, вдалою окупацією західної Європи військами гітлерівської Німеччини та більшовицько-сталінською Російською імперією... І знову, як п'ятсот років тому, християнські попи почали поширювати жахаючі чутки про, буцімто, "останній похід Сатани із своїм військом проти усіх праведних християн". Християнські ідеологи знову розповідали і про "кінець світу", і про "другий прихід Ісуса Христа", тим більше, що вже початок ХХ століття був ознаменований і Світовою війною і більшовицьким переворотом в Російській імперії і комуністичним терором в СРСР і, нарешті, першими загарбницькими війнами Німеччини. Вже відійшли в історію християнські проповіді і пророцтва, виголошені в ті часи, коли валилися і підлітали в повітря християнські церкви і монастирі - ідеал християнського життя, але бажаного "приходу Ісуса" так і не сталося... Наступний 532-річний цикл повинен закінчитися в 2472 році н.е.

Але повернемося до часу народження Ісуса, відомого з християнських теологічних легенд. Християнські хронологи та ідеологи раді були б час "народження Ісуса", притягти до міфічного 5500 року "від сотворення світу", але математика - річ вперта, тим більше тоді, коли християнським канонам встановлено, що світ повинен був створитися тільки на початку такого 532-річного циклу і мусить обов'язково загинути в кінці одного з таких циклів.

Отже, найближчим до числа 5500 виявився 5508 рік до н.е.: це число можна отримати, віднімаючи від 1940 року н.е. число 532 чотирнадцять разів...

Щоб з'ясувати, які рахунки часу були у давніх українців, варто було б познайомитися з дослідженнями етнографів Гуцульщини. Цікаві відомості подала в своїй книжці гуцульських звичаїв і вірувань "Стрітенне" сучасна письменниця Марія Влад: "З часом у цім краю не так, як скрізь. Запитайте кого старого у наших горах - коли родився. Почуєте: перед Різдом; на Маковія; по Великодні... **А про рік і гадки не мають.** Хоч і рік уточнять, як допитаєтесь: перед першов войнов; як Австрія упала; як настала Польша; як дедю взяли на войну... І це не тому, що народ темний, просто у гуцулів свої рахунки з часом. **Хронологічне літочислення у них не прийнятне,** років не числять, а іменують подіями, значать особистими обставинами: як буря ліси повивертала; як неня померла; як я женився. Це конкретніше, аніж тисячі, сотки чисел у часовім позначенні".

Подібну традицію числити час від великих подій можна зустріти в найдавніших українських літописах і письменах, зокрема у Велес-Книзі та "Слові о полку Ігоревім", які містять чимало відомостей про давній язичницький світ і світогляд і досі ніхто не зміг однозначно пояснити, що означають слова "**віки Троянові**" і "**во врем'я Бусове**", які закарбовані в "Слові", і скільки це століть чи тисячоліть нараховує...

Отже, чи варто сперечатися за кожне століття чи навіть тисячоліття тому древньому народу, який свою родовідну веде від Богів? Саме про наших Предків згадує і "Велес-Книга", і "Слово о полку Ігоревім", називаючи їх "**ДАЖБОЖИМИ ОНУКАМИ**". Велес книга навіть містить родовідні легенди, за якими ми є кровними нащадками наших Богів.

Коли уважно переглянути жидівські родовідні легенди, закарбовані в Біблії-Торі, то виявиться, що жиди такі ж "сини" свого бога Яхве, як глечики - гончареві, що їх виліпив з глини. Шкода тих українців, які намагаються виводити своє коріння від жидів, забуваючи, що "**стали ми славними (слов'янами), від славлення Богів наших**" (слово і слава - синоніми).

Язичники-русичі IX століття не знали і не користувалися тим цивільним календарем, яким нині користуємося ми. Жодне свято церковне чи державне і навіть те, яке носить язичницьку назву (Коляда, Стрітення, Новий рік, Благовіщення, Великдень, Купало, Колодій та ін.) сьогодні вже не відзначається сповідниками християнства в то й же день, в який відзначали їх язичники. Тому прив'язка язичницьких свят українців до сучасних дат християнського "святкового" календаря (за новим чи старим стилем, за юліанським чи григоріанським календарем) є щонайменше проявом незнання про Давню Віру Українців.

Людина, яка вже усвідомила, що русичі -язичники відзначали Купайло (саме Купайло а не "Івана Купала") **в найкоротшу ніч у році,** ніколи не скаже, що тепер цей день припадає на 7 липня за новим стилем або 24 червня за старим стилем. Чи має значення для серйозного

астронома, яким числом називати найдовший день в році, за старим чи за новим стилем? В 1997 році найкоротша ніч, про яку згадується в багатьох купальських обрядових піснях, настане **з 20 на 21 червня.**

А, якби християнство не зачепило нашої України тисячу років тому, то невже українці не змогли б визначити день, в який настає найкоротша ніч? Сонцю однаково, який стиль собі придумують люди і яким числом назвуть найкоротшу в році ніч, але, гадаю, що непристойно мислячій і вдумливій людині дурити себе та інших людей, запевняючи, що "день Купала, який припадає на 7 липня, збігається з літнім сонцеворотом". Знають добре такі дослідники, що 7 липня вже віддалене від справжнього часу літнього сонцестояння майже **на півмісяця.**

Сучасний язичницький календар "Коло Свароже" вже враховує і виправляє помилки і недоліки сучасних цивільних і церковних календарів.

Календар відіграє важливу роль в релігійній системі будь-якої Віри. Релігія, яка втратила свій власний календар, рано чи пізно стає в'язнем релігійного календаря іншої сильнішої релігійної системи, а той календар обов'язково стане причиною подальшого руйнування світоглядних основ релігії без календаря. Усвідомивши це, ми з болем в серці оглядаємося на ту руїну, яку залишила нашому народу у спадок християнська церква.

З'ясувавши, що перші християни відзначали лише день юдейської Пасхи як день побиття і покарання "царя юдейського" Ісуса і дні смерті християнських мучеників, ми зрозуміли, що майже усі свята сучасної християнської церкви мусили мати глибші корені в первісніших релігіях тих народів, де християнство вкоринилося насильно і підступно. Важко, звичайно, однозначно сказати, коли і, в якій країні християнство впроваджувало те чи інше неєвангельське і, навіть, не біблійне свято на догоду віковим народним традиціям, але в майбутньому таке дослідження буде зроблене.

Таке дослідження, по суті, нікому, окрім громад українських язичників, сьогодні не потрібне, хоча в майбутньому, коли усі ланки астрономічного язичницького календаря будуть віднайдені, його будуть потребувати усі ті, у кого робота і життя пов'язані з Природою, Землею, городньою і садовою справою. Нині ж календар язичницької Русі непотрібний ні християнам ні атеїстам, а, якщо вони і цікавляться ним, то не для того, щоб користуватися ним у повсякденному житті.

Найперші дослідження були спрямовані на з'ясування того, які ж давні українські язичницькі свята замінила церква своїми ідеологічними християнськими святами. Результати цього дослідження увійшли в окрему колонку язичницьких календарів, вміщених в книжках Г.Лозко "Українське Язичництво", "Українське Народознавство", "Сварог" (вип.3).

ЯЗИЧНИЦЬКА НАЗВА СВЯТА (за астрономічним календарем)	ДАТА (для 1997)	НАРОДНА НАЗВА (за давньою традицією)	ДАТА	ХРИСТІЯНСЬКЕ СВЯТО (за порушенням календарем)	ДАТА (для 1997)
1. Різдво Божича-Коляди, Народження Сонця-Дажбога	22.XII	Різдво (Коляда)	25.XII	Різдво Христове	7.I
2. Свято Дани або Водокрес.....	2.I	Водохреща, Видорщі.....	6.I	Богоявлення Господнє.....	19.I
3. Стрітення.....	2.II	Стрітення.....	2.II	Стрітення Господнє. Блудного сина.....	15.II
4. Колодій.....		Масляна, Колодій.....	*	1 і 2 знайдення глави Івана Предтечі.....	9.III
5. Новоліття (1 весняний Молодик) Щедрий Вечір.....	8.III- 9.III	Щедрий Вечір.....	31.XII- 1.I	Обрізання Господнє. Василя.....	13- 14.I
5. Сорочини.....	9.III	Сорочини.....	9.III	40 мучеників.....	22.III
6. Вербиця (Вербіє).....	16.III	Вербна Неділя	*	Вхід Господа в Єрусалим.....	20.IV
7. Навський Великдень.....	20.III	Чистий Четвер.....	*	Страшний Четвер.....	24.IV
8. Великдень.....	23.III	Великдень.....	*	Пасха, Воскресіння Христове.....	27.IV
9. Благовіщення, Свято Матері-Землі	25.III	Благовіщення.....	25.III	Благовіщення пресвятої Богородиці.....	7.IV
10. Благовісник.....	26.III	Благовісник.....	26.III	Собор архистратига Гавріїла.....	8.IV
11. Радуниця, Тризниця.....	30.III	Проводи (Гробки).....	*	Антипасха, апостола Фоми.....	4.V
12. Свято Ярила.....	23.IV	Юрія.....	23.IV	Георгія великомученика.....	6.V
13. Русалії.....	11.V	Зелені Свята.....	*	П'ятидесятниця, Пресвятої Трійці.....	15.VI
14. Купайло.....	20- 21.VI	Івана Купала.....	23- 24.VI	Різдво Івана Хрестителя.....	7.VII
15. Похорон Ярила.....	30.VI	Петрівка.....	30.VI	Апостолів Петра і Павла.....	12.VII
16. Свято Перуна.....	20.VII	?	20.VII	Пророка Іллі.....	2.VIII
17. Перший Спас - Медово-маковий.	1.VIII	I-й Спас (Маковія).....	1.VIII	Перенесення Хреста Господнього. Маккавеїв.....	14.VIII
18. Другий Спас - Яблуневий.....	6.VIII	II-й Спас.....	6.VIII	Преображення Господнє.....	19.VIII
19. Третій Спас - Хлібний.....	16.VIII	III-й Спас.....	16.VIII	Нерукотворного Образа Господнього.....	29.VIII
20. Женицьба Комина (Весілля Свічки)	1.IX.	Весілля Свічки або Женицьба Комина.....	1.IX	Початок церковного року. Симона.....	14.IX
21. Свято Рожаниць.....	8-9.IX	Рожаниці.....	8-9.IX	Різдво Пресвятої Богородиці.....	21.IX
22. Здвиження Землі.....	14.IX	Здвиження.....	14.IX	Воздвиження чесного хреста Господнього	27.IX
23. Покрова Матері-Землі.....	1.X	Покрова.....	1.X	Покрова пресвятої Богородиці.....	14.X
24. ?.....	21.XI	Ведення, Видіння.....	21.XI	Введення в храм пресвятої Богородиці.....	4.XII
25. Свято Долі.....	24.XI	?	24.XI	Великомучениці Катерини.....	7.XII
26. Калита.....	30.XI	Калита.....	30.XI	Апостола Андрія Первозваного.....	13.XII
27. Велес (Мороз-?).....	6.XII	Зимовий Миколай.....	6.XII	Святителя Николая.....	19.XII

Але тепер, коли з'ясовано, що сучасна дата відзначення християнського свята відійшла від астрономічної (язичницької) дати майже на півмісяця, відомості цієї колонки викликали у читачів багато запитань. З цього переліку язичницьких народних свят наочно видно, які свята були замінені християнськими святами. Язичницькі назви тижнів: **білий (вербний), великодній (світлий), русальний (цвітний), Велесовий, Яриловий, Перуновий** та ін. були замінені християнськими назвами: **тиждень про блудного сина, про Страшний суд, тиждень про розслабленого, тиждень про сліпого, митаревий, Фомин тиждень, тижні Посту** та ін.

Найпідступнішим є спосіб визначення християнською церквою свята Пасхи, яке помилково досі в нашому народі називають язичницькою назвою "Великдень", тим більше, що від "пасхальної" неділі нині визначають дати святкування багатьох інших несангелських свят, які вже стали "заручниками" цього біблійного свята: Проводи(Гробки) - язичницька Радуниця, Навський Великдень; Зелені Свята - язичницькі Русалії та ін.

Відомо, що християнська Пасха була накинута на свято Великодня, яке наші предки відзначали або в день весняного рівнодення, або в першу неділю після весняного рівнодення як день перемоги Світла над Темрявою, Тепла над Холодом. В 1997 році - це **23 березня**. Знаючи цей принцип визначення Великодня, абсурдом виглядало те, що християнський "Великдень" християни на початку 90-х років відзначали **9 травня**, а в 1994 році - **1 травня**, майже через півтора місяця після астрономічного весняного рівнодення (для 1994 - 18 березня).

До нас не дійшли відомості про спосіб визначення багатьох язичницьких свят, тому в сучасному календарі українських язичників деякі дати збігаються з датами католицького календаря, який нині ближчий до астрономічного (Ярила - Юрія, Перуна - Іллі та багато інших).

Свято Пасху і спосіб визначення її - "після повного Місяця, який настає за весняним рівноденням", християни перейняли від юдеїв разом з усією юдейською релігією. Але юдеї користуються місячним календарем, а християни недосконалим юліанським календарем, який за кожні 128 років пересувається на 1 добу вперед. Ця похибка юліанського календаря призвела до того, що з кожним новим століттям християнська "Пасха" віддалялася від юдейської все далі і далі, хоча спочатку християни її відзначали разом з юдеями. Сьогодні юдеї й християни відзначають Пасху в різні дні...

Це розуміли і астрономи минулого і християнські ідеологи, але ніхто не наважувався змінювати календарну традицію християнської церкви, яка карала за будь-який сумнів, сприймаючи це як ересь - виступ проти бога. Юліанський календар бере свій початок ще з 45 року до н.е.

Про недоліки юліанського календаря знав і папа Григорій XIII, який вирішив виправити похибку, що набігла від 325 року (дати Нікейського церковного Собору, який затвердив юліанський календар для всіх християн).

Похибку в 10 днів, які набігли за тринадцять століть (1 доба за кожних 128 років) Папа Римський Григорій XIII виправив, наказавши, щоб усі католики 5 жовтня 1582 року визнали 15-м жовтня. Похибку

майже в 3 дні, які так само набігли за 370 років (45 р. до н.е. + 325 р. н.е.) неграмотні християнські попи на Нікейському Соборі не врахували. Тому її не ризикнув виправити і Григорій XIII, а може просто він цього не хотів...

По суті, у записках Юлія Цезаря значилося, що в рік запровадження нового сонячного календаря (45 рік до н.е.) весняне рівнодення припадає на 21 березня. Цими списками користувалися і християнські попи Римської імперії, називаючи "21-м березня" вже день, який відійшов від справжнього весняного рівнодення на майже 3 дні вперед. Отже, проводячи реформу юліанського календаря, похибку цю Папа Григорій також не врахував. Тому сьогодні усі говорять про те, що 21 березня випадає на весняне рівнодення, хоча, насправді, весняне рівнодення майже завжди - 17-19 березня. Про цю суттєву невідповідність вчені намагаються зайвий раз не нагадувати.

І, хоча сьогодні важко певно визначити, що спонукало Папу робити такий ризикований крок, але цією реформою (виправивши календар по Сонцю) Григорій XIII зробив велику послугу усім природним релігіям. Відомо, що після цієї реформи він випустив медальйон, на одному боці якого було вибито рік реформи календаря, а на другому напис: **"Папа Григорій XIII найкращий жрець"**. Може саме тому Східна ортодоксальна церква і відмовилася прийняти реформу, хоч у Візантію були відправлені великі коштовні подарунки. Прохання перейти на реформований календар і дорогі подарунки були направлені також і до князя Острозького в Україну, але і тут реформа не була прийнята. Добре тоді розуміли ортодоксальні християни, що з визнанням цієї реформи, вони одночасно визнають і зверхництво, і владу католицького Риму над усім християнським світом.

Чого тільки не вислухав і не пережив тоді Папа Григорій XIII в часи, коли проводив свою реформу юліанського календаря і, коли пересував 21 березня на той день, на який воно припадало в 325 році н.е. Одні протестанти називали його "Антихристом", інші заявляли, що **"Краще розійтися із сонцем, аніж зійтися з Папою!"**, але протягом п'яти років реформу Григорія XIII прийняли усі католицькі держави, а пізніше, протягом 50-100 років - майже усі протестантські країни.

З держав, в яких державною релігією є "православне" християнство, першою наважилася перейти на григоріанський стиль у 1918 році більшовицька Російська імперія і то, лише тому, аби зліквідувати відмінності між Європою і Російською імперією, утворити "Сполучені Штати Європи" (за лєнінським планом) і прискорити "всємірну революцію". За Росією в березні 1918 року на григоріанський стиль перейшла й Україна, очолена Центральною Радою.

Сьогодні "григоріанським" календарем користуються майже усі країни світу незалежно від віросповідання: деякі для міжнародних зв'язків поруч зі своїм державно-релігійним календарем; а країни, в яких переважає християнство східного обряду, користуються числами григоріанського календаря, а святкують за юліанським стилем. Тому християни сьогодні відзначають майже усі християнські свята по два рази на рік - за католицьким і за "православним" календарями: два "різдва", два "розп'яття", два "вознесіння" два "зачаття" і два "обрізання крайньої плоті"...

Якщо вже в 1582 році Папа виправляв на 10 днів, то в 1918 році більшовикам довелося виправляти календар вже на 13 днів. Якби Росія перейшла на григоріанський стиль не в 1918 році, а в 2018 році, то довелося б виправляти календар на 14 днів, а ще через 128 років вже на 15 днів і т.д.

Якби християнська церква східного обряду відмовилася від григоріанського стилю зовсім, і користувалася б далі юліанським календарем, то, за підрахунками астрономів, через 4000 років 21 березня відійшло б уже на цілий місяць від астрономічного весняного рівнодення (на 21 лютого), а через 10 000 років християнська "Пасха" стала б літнім святом; через 23 000 роки вона б перейшла вже на осіннє рівнодення, потім - на зимове сонцестояння і лише через 46 000 років знову повернулася б на весняне рівнодення... Разом з Пасхою по порах року гуляли б усі свята християнського календаря і Різдво, і "старий" Новий рік (Василя), і Трійця, і "Івана Купала", і Покрова, і навіть "зимовий" Миколай. Тому християни, по-суті, повинні завдячувати більшовикам за перехід на григоріанський стиль; саме більшовики зупинили подальше відсування "православного" різдва від католицького. Тепер християнські попи східного обряду не ризикнуть відзначати в XXI столітті "різдво Ісуса" 8 січня за юліанським стилем: "православні" християни їх не зрозуміють і не погодяться ламати традицію. Але час покаже, як вийдуть з цього досить скрутного становища християнські архієреї і митрополити...

Отже, ще раз пересвідчуємося, яку важливу роль в житті будь-якого народу відіграє державно-релігійний календар. Запозичення його від іншого народу (як це сталося у нас, - від юдеїв і греків) часто стає причиною занепаду самобутності того народу, який втратив свій календар. Тому, доки українці будуть перебувати у полоні юдейсько-християнського календаря і релігії, доти будуть можливі відверті цинічні заяви жидівських рабінів, що **"всі народи будуть служити тільки Єгови"**.

Коли ж ми звільнимся від чужих релігійних календарів, які поширюють чужі ідеї і знищують нашу духовність?

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

- Єврейський календар на 1993-1994 год для рускоязычных евреев Израиля и СНГ. - М., 1993.
- Зеленский А. Конструктивные принципы древнерусского календаря // Контекст - 1978. - М., 1978.
- Климишин П. Календар и хронология. - М., 1985... 1970.
- Куликов С. Нить времени. - М., 1991.
- Лозко Г. Українське народознавство. - К.: Зодіак ЕКО, 1994.
- Отченко І. Українська церква. - К.: Україна, 1993. - С. 148-155.
- Православний церковний календар 1997. - К.: Видання української православної церкви Київського патріархату, 1996.
- Робертсон Д., Герцог П. История християнської церкви от апостольського века до наших днів. - Т. 2. - Пг., 1916.
- Селешников С. История календаря и хронология. - М., 1970. М., 1991.

ВІНОК

Вінок - священний ритуальний предмет, який виплітають із свіжих квітів, листя, трави, хвої або із колосків, соломи, паперових чи полотняних квітів, стрічок тощо. Вінок відомий кілька тисячоліть у багатьох народів світу, як релігійний атрибут, як символ чи емблема того чи іншого ритуалу, Божества, як особлива сакральна річ. Так у Греції жрець під час богослужби на честь Геркулеса вдягав собі лавровий вінок. Такими ж вінками наділялися і всі учасники ритуалу. В Пруссії під час весняних свят Пергрубіїв жрець правив службу у лавровому вінку. Римляни увіншували переможців, що відзначились на війні. Вінки одягали промовці під час виступів. Вінками нагороджували переможців Олімпійських ігор. Із вінка як ознаки особливої пошани, пізніше, як службової відзнаки - виникла корона.

На нашій землі України вінок відомий з незапам'ятних часів. Найдавніші зображення Жінки-Богині вказують на головний убір з квітів чи гілля. Мокоша на вишивках зображена з цілим кущем на голові, що вказує на ритуальне використання вінка як символу Богині.

Символіка ритуальних вінків надзвичайно різноманітна, оскільки залежить від часу використання, обряду, матеріалу, з якого виготовляється вінок, його призначення. Магічна роль вінка дуже потужна, оскільки і самі вінкоплетини супроводжуються словесною магією (пісні, молитви), і особливі властивості рослин, що вплітаються у вінок, дають свою силу, і час проведення обрядів з вінками переважно відповідає космічним ритмам Всесвіту, коли Боги посилають на Землю свою божественну енергію.

Вінкоплетини - виключно дівоча і жіноча справа. У весняних обрядах вінком прикрашається Ярило - вибраний парубок, який водить вулицями гурт дівчат, танцюючи і співаючи - ритуал, що сприяє родючості полів, садів та городів. Вінки Зеленого або Русального тижня бувають плетені на березах, або вінки з трав, які носять як жінки, так і чоловіки для оберегу, їх також одягають худобі на голову, щоб уберегти її від злих духів, або "для міцності рог". Вінки чіпляють також на ворота, криниці тощо.

Купальські вінки дівки використовують для прикраси, ворожіння на судженого, магічних дій (приворожування хлопця, лікування тощо).

Вінки перунового тижня - символ мужності - виготовляють дівчата і жінки для парубків та чоловіків. Це обов'язково мають бути вінки з дубового гілля, для сили і міцності мужів-воїнів. Чоловіки, отримавши такий вінок, мають обов'язково віддячити дівчині чи жінці, яка його сплела, грішми, цукерками, горіхами чи іншим подарунком.

Вінок у весільних обрядах - символ дівочої чистоти, подружньої вірності. Обжинкові вінки виплітають із колосся.

Магічне використання вінків пов'язане з їхньою формою замкнутого кільця, чим вінок близький також до колача, перунового топірця (громової стріли), обручки та ін. Через вінок переливають воду для освячення. У прикрашене вінком відро доять і проціджують молоко, умиваються через вінок, протягують певні предмети, дивляться через вінок, цілються тощо.

У слов'ян побутовув звичай на свято Купайла **проходити** через великий вінок у зріст людини для оздоровлення всіх учасників обряду. Після обрядів вінки використовуються для лікування (заварюють для пиття, миття голови, купання) або ж їх спалюють для обкурення людей,

тварин чи приміщень; кидають на город для родючості або, як захист від паразитів; закидають на дахи будівель як обереги. Іноді ритуально спалюють використані вінки, або пускають на воду. Не можна вінок викидати на смітник - це вважається наругою над святощами.

Ворожіння на вінках передбачає зміни зовнішнього вигляду: довго залишається свіжим - на добре, зів'яв - недобрий знак; розвився чи розірвався - чекай біди. Кинувши на воду вінок, дівчина дивилася, у який бік він пливе, або, кинувши два вінки (за себе і за парубка), спостерігала, чи зійдуться віночки до купи, та ін. Вінки підкладали під подушку, щоб побачити віщий сон. Дівки й жінки в Купальську ніч закидають вінки на дерева - якщо вінок одразу зачепився за гілку чи кілок, буде мати чоловіка.

В давні часи наші Предки прикрашали вінками ритуальних тварин, які приносилися в жертву. Вінками також прикрашали корів, які отелилися, новонароджених телят та ін. Перше молоко приносили в жертву виливаючи частину його в річку. Ці обряди мали на меті - забезпечити добробут родини, уберегти тварин від хвороби, зурочення та іншого лиха.

Магічною силою наділяється вінок, сплетений вагітною жінкою - він дає плодючість полям і худобі; вінок, сплетений дівчиною - чистоту посіву. В давніх слов'янських племенах існував звичай навесні приносити вінки з перших квітів у жертву Воді (річкам, озерам, джерелам), бо у водах живе Дух Божий. Тому й здійснювалися богослужіння біля Святої Води.

Волхвня Зореслава

ПЕРУНУВАННЯ

20-27 липня Перунів тиждень

Найважливішою умовою процвітання людини в Яві (земному житті) є збереження звичаїв і традицій Предків, які вже розчинилися в Наві (потойбіччі) і злилися з Богами в Праві (Всесвіті). Дотримуючись Рідної Віри, людина допомагає своїм Богам ладувати національний простір і підтримувати космічний, державний і родинний порядок.

Українське національне Богорозуміння відрізняється від світових (інтернаціональних) релігійних вчень. Божественна багатопроярність у різних стихіях і сферах життя отримала різні імена-назви, серед них Сварог, Дажбог, Перун, Велес, Лада та інші.

Перун пов'язаний з громом та блискавкою. Наші Предки вважали, що Перун б'є мечем блискавки ворогів Сварги, тобто найвищого Неба (Сварога). Ллється дощ - Даждь Божий, як знак любові Сварога до матінки-Землі. Матінка-Земля народжує дерево життя Дажбожих онуків.

Проте Перун - це не сам грім та блискавка. Поняття Перуна - це принцип божественного прояву в гromі та блискавці, це енергія очищення. Блискавка - це фізичне місце, де проявилася сила Перуна, так само, як Сонце - місце, де проявляється сила Дажбога (тепло, необхідне для дозрівання плодів). Тут Божественний закон (принцип) вищий від самого божества. Отже, наші праукраїнські Боги - це не стільки природні явища, скільки те, що стоїть за ними - тобто світ Прав, закон, який правує Всесвітом. За силами природи бачимо волю Богів у дії. Бог є причина, а явище - наслідок.

Перун, проявлений у блискавці, дає рухливість, активність і життєву енергію всім істотам. За Велесовою Книгою, Перун - Бог Прі (боротьби), Бог воїнської доблесті і слави, захисник

і покровитель чоловіка-воїна. Це він кує непереможний меч русичам у своїй небесній кузні, куди був узятий отець Ор - прабатько українців.

Перуна вшановують в Боголіссях (священних Гаях), де ростуть священні дуби (Перунові дерева). Перед найстарішим і найвеличнішим дубом стояв жертвник з каменю - вівтар, на якому палало негасиме полум'я. Особливий Волхв - служитель культу Перуна - постійно вартував біля ватри. І вдень, і вночі сюди міг прийти державний муж, воїн-дружинник чи будь-який інший віруючий, щоб помолитися, скласти жертву, попросити благословення у Волхва, освятити зброю.

У липні, в час найбільшої активності сили Перуна, відбувалося Перунування - славлення Перуна, воїнські братчини (священні ритуальні бенкети), поминання воїнів-побратимів, що "відійшли до Лук Сварожих" - загинули на полі бою. В основі цих обрядів - поняття священного героїзму, про який писав Володимир Шаян, досліджуючи Велесову Книгу: "Грудка Землі, зрошена живою ще кров'ю Героя, - це його перепустка до Неба. Цю "перепустку" не можна купити на "відпусти", як у середньовіччі. Його ціна - це кров, пролита за Батьківщину... Орден Перуна існує вічно у Сварозі... Бо ж пам'ятаємо, що поранені козаки затулювали рану грудкою Святої Землі... Вона затримувала кров... або цю грудку землі забирав козак з собою до Небес".

Велесова Книга зберегла для нас вчення Рідної Віри надзвичайної сили - культ Землі, культ Живої Води, культ Вогню-Сварожича, таїнство Священної Жертви, таїнство Смерті і Безсмертя. Тут, поруч з Перуном, стрічаємо й Перуницю - жіночу постать Божественної потуги (пор.: "молонья" блискавиця) наших Предків:

А тому, що впав у полі,
Перуниця дає Води Живої напитися,
А напившись її, він їде до Сварозі
На білому Коні.
І там стрічає його Перуньо
І веде до блаженних своїх чертогів.
А там перебуде він час,
І отримає нове тіло.
І так має жити і радуватися сьогодні
І до вічних віків,
Творячи за нас молитви.

Громада українських язичників "Православ'я" відроджує ці прадавні свята. 20 липня в діброві збиралися рідновіри, щоб ушанувати Перуна. Вінками з дубового листя жінки та дівчата віншували чоловіків і парубків, співаючи славу Перунові. Палав Священний Вогонь, через який перестрибували, освячуючись, Перунові сини, лунала урочисто молитва зі священної Книги Велеса, переходив з рук у руки ритуальний ріг зі священним напоєм, співали Славу Рідним Богам - все це Священна Братчина... Світив Місяць, сяяли Зорі - Чумацький Шлях, Небеса Сварога...

Волхвиня Зофеслава

СПАСІВКА

Спас - язичницький Бог земного достатку

Початок серпня у наших далеких предків називався Спасівкою. Це свідчить про те, що існував Бог, якому присвячувались спасівські обряди, що дожили навіть до наших днів. Досі було прийнято вважати, що Спас - християнське свято. Однак ніде в християнських писаннях не знайдено такого імені святого чи мученика. Дні, які збігаються з язичницькими давньоукраїнськими Спасами, у християнстві присвячені "чесному животворящому Хресту" (1 серпня ст.ст.), "Преображенню Господньому" (6 серпня ст.ст.), "Перенесенню із Едеси до Костянтинополя нерукотворного образу Ісуса Христа" (16 серпня ст.ст.). Як бачимо, ці християнські свята, докладно описані в Біблії, ніякого відношення до Свята Врожаю не мають.

Свята Врожаю, які побутували з давніх давен в усіх хліборобських країнах, відзначалися урочисто як прояв подяки Сонячному Богу за щедрі дарунки літа - плоди, ягоди, овочі, злаки, мед та ін. Ритуали освячення плодів побутували і в античній Греції, і в Римі, і в Малій Азії, і в Єгипті. У наших прапредків обряди освячення плодів були відомі ще в часах Трипільської доби (кінець VI - початок III тисячоліття до н.е.).

Хто ж такий Спас? Чи є якісь згадки про нього в наших язичницьких джерелах? Архаїчність спасівських обрядів спонукала багатьох дослідників висловитись на користь язичницького походження Спасу. Так, Г.Дяченко, посилаючись на Буслаєва, писав: "Спас, Спаситель - це "ізбавитель" від усяких бід і нещасть. Не слід думати, що це слово одночасне явищу християнства, навпаки, воно вживалося слов'янами ще в язичництві: В Краледворському рукописі вже згадується, що "слов'яни називали своїх Богів Спасами". Вірогідно, у слов'ян, так само, як і у ведійській традиції, поруч з іменем Бога вживався його епітет, приміром: Всевишній Сварог. Так само у Велесовій Книзі серед назв місяців (тижнів чи декад) знаходимо назву *Спасиць (Спасич)*.

Можемо припустити, що це були дні, призначені вшануванню Спасу.

Спасівка - час, коли духи і душі Предків (покійних родичів) відвідують свої родини, з'являються на землю, так само, як і в інші свята Кола Сварожого (наприклад, Радуницю, Русалії). Наш народ вірить, що Предки сприяють цвітінню і дозріванню плодів, охороняють ниви, садки і городи... Тому в ці дні приносили жертви Роду і Рожаницям як родинним Богам. Саме їм урочисто виготовляли і запалювали спасівські свічі з нового воску, кришили хліб, виливали медовий напій. До нас дійшли давні язичницькі молитви, що читалися до кожної свічки (а їх було три - "трійця"): "Пресвята родюча Земле наша, ниви, сади, городи - світ Сонця вам! Праведне Сонце, Місяцю ясний, Зорі світлі, Небо пречисте, будьте милостиві до людей і до худібки! Ліси, води, повітря чисте, всі душі праведні, лада наш - всім вам на добро, на пожиток!"

Як бачимо, тут прославляються давні, саме язичницькі Боги - Сонце, Місяць, Зорі, Земля, Небо та духи Предків, якими відає Бог Велес. Недаремно в обжинковому обряді Велесу присвячуються останні незжаті колосся, які просто на полі урочисто зав'язуються червоною стрічкою і, яким приноситься в жертву хлібина. Цей обряд має назву Велесової або Спасової Бороди (подекуди - Дідова Борода). Все це красномовно засвідчує давність релігійної традиції, яку не змогли знищити тисячоліття.

Спасич (Спасівка) має три етапи. Перший - *Маковій*, або *Спас на воді (Мокрий Спас)*, що пов'язується з Богинею Води Даною, або Мокошею, яка водночас є покровителькою жінок, родючості, рослинності - взагалі водної стихії. До Першого Спасу (1 серпня н.ст. - за язичницьким календарем) пасічники відбирають мед, щільники (соти), топлять віск; господині заготовляють мак та зілля, квіти, колосся для вінків - все це призначене до освячення. В давнину саме в цей день відбувалось богослужіння біля річок та джерел, яким приносились жертви з меду та хліба. Мак в Україні - символ плодючості, оберіг від зловорожих сил. Обрядові страви цього свята: **медяники**, печиво або бублики з маком, шулики (печені коржикі з тертим маком і медовою ситою), **кутя** (каша з необлущеного зерна з медом і маком), **завиваники з маком**, **варені кукурудзяні качани** та ін. До Першого Спасу виготовлявся також священний напій - **мед**. Існував звичай у цей день купатися в освяченій воді річки або облитися свяченою криничною чи джерельною водою, що засуджувалося християнською церквою, як і моління коло води.

Але українці свято вірили в цілющість спасівської води, що незважаючи ні на які заборони здійснювали цей священний обряд язичницької давнини.

Друге свято цього циклу - Яблучний Спас, або Спас на горі (6 серпня н.ст.- за язичницьким календарем). Церква до цього свята пристосувала свою легенду про "преображення" Ісуса на горі Фавор. Однак маємо один з багатьох прикладів накладання пізніших міфів на давні язичницькі звичаї, адже Боги Спаси вшановувалися на високих горах, скелях або біля джерел (у місцях, які люблять Боги). Тут відбувалися також військові братчини, тризни, поминання загиблих воїнів.

В Україні була дуже сильно розвинута магія початку, тому й перші плоди Землі потребували ритуального освячення, щоб забезпечити достаток протягом року. А це досягалось і через пожертву. Приносили жертви воді, вогню, волхам, кумам та сусідам, яких наділяли яблуками, грушами, медом, сотами тощо. Водночас здійснювалося і поминання предків, після братчини казали: "З нами попоїли й ті душі, яких споминали".

Освячені "початки" зберігали до нового врожаю або початку посіву, їх використовували протягом року для лікування, підкурювання, оберегу, а по закінченню річного круга (Кола Сварожого) - ритуально знищували рештки, тобто кидали в багаття, на городи, на воду. Напередодні Другого Спасу (тобто 5 серпня) подекуди збереглося таємниче заклинання Житника - духа ниви, щоб земля була родючою. На Яблучний Спас також побутували обряди з водою: свяченою водою окроплювали зрану під озими землю.

Третій Спас має назву Хлібного Спасу (16 серпня н.ст.- за язичницьким календарем). До цього дня господина випікає перший хліб з нового врожаю. З хлібом-сіллю спроводжає вона господаря в поле, де він засіє озимину. В язичницькій вірі не було спасівського посту, як це є в християнстві.

Крім того, магія початку не суперечила часові дозрівання плодів, бо календарні строки освячення дарів Землі встановлювалися волхами згідно з погодно-кліматичними умовами. Отже, коли дозрівали яблука, їх освячували й споживали. У християнстві ж через відставання (перенесення всіх свят на 13 днів) виникла розбіжність між дозріванням плодів (кінець червня) і дозволом їх споживати (початок серпня). Тому видається нерозумною заборона споживати вже дозрілі яблука, чекаючи цілий місяць до "Преображення Ісуса Христоса". Щоб якось виправдати ці заборони, попи вигадували різні "легенди" про померлих дітей, які нібито позбавляються на тім світі золотих яблук, якщо їхня мати з'їсть яблуко до Преображення.

До нас дійшла традиція трьох Спасичів, однак маємо підстави вважати, що в давнину існували й інші Спаси, пов'язані з поступовим дозріванням різних дарунків літа. Так, у народі подекуди побутують назви: Грибний, Ягідний, Горіховий Спаси та ін. Можна думати, що в міру дозрівання того чи іншого плоду або овоча відбувалися обряди освячення перших дарів Богів. В Україні досі побутують своєрідні замовляння перед першим вживанням "новинки". Так, на Миколаївщині кажуть: "Нова новинка дай мені силки!", а на Чернігівщині - "Нова новинка в роток, щоб не боліла ні спинка, ні животок!" Отже, Спасич, Спасівка - давнє праукраїнське свято Врожаю, одне з великих магичних свят Кола Сварожого. Тож очищаймо його від чужинських догм, як очищає Свята Вода наші тіла і душі!

ЛІТЕРАТУРА

Велесова Книга.- Індосвропа, №1-4, 1994.

Дяченко Г. Полный церковнославянский словарь.- М., 1900.

Килимник С. Український рік у народних звичаях в історичному освітленні.- Вінніпег, Торонто, 1963.- Т.5.

Церковно-народный месяцеслов на Руси И. П. Калинского.- СПб, 1977.

ПОМИНАЛЬНІЕ КОЛИВО

Перший спосіб. Пшеничне або ячмінне зерно (обов'язково неподрібнене) варимо до готовності й охолоджуємо. Готуємо медову ситою (мед, розведений кип'яченою водою). Заливаємо готову кашу ситою.

Другий спосіб. Беремо білий хліб або булочки (можна бублики чи печиво), кришимо у миску невеличкими частинками (ні в якому разі не різати, лише відривати руками). Поливаємо медовою ситою.

РОСЛАНИЧНА КАША

Готуємо пшеничну кашу з цілого зерна. Заправляємо вершковим маслом і добре збитими яйцями. Після цього ставимо кашу в піч або в духовку, щоб каша запеклася й підрум'янився вершок.

ГОТУЄМО МЁД

Беремо одне відро води, додаємо 2 кілограми меду і 25 грамів хмелю, ставимо на вогонь і кип'ятимо 2 години, помішуючи й знімаючи піну. Хміль (а також прянощі) найкраще зав'язати в полотняну тканину, прив'язати камінець і опустити на дно відра. Доливаємо ще один літр води й кип'ятимо, доки рідина стане зовсім прозорою. Потім все це охолоджуємо і додаємо 25 грамів сухих дріжджів, розведених цією ж рідиною, залишаємо бродити на 2-3 дні, зрідка помішуючи. Готовий напій розливаємо в пляшки і зберігаємо в погребі, спеціальній винниці, чи просто в холодильнику.

**Дідів кутею пом'яніть,
і чаркою не обминіть!**

О С Е Н И Н И

ЖІНОЧІ ОСІННІ СВЯТА

Осінь багата на дари щедрої Матінки-Землі, якій, за давньою традицією, було прийнято складати подяку за добрий врожай. Так склався звичай найперше вшанувати **Рожаниць** - Ладу та її доньку Лелю, дні яких відзначаємо 8 та 9 вересня. Лада - Велика Праматір нашого роду, народила першопчатки Всесвіту - Лелю (покровительку вод) і Полеля (покровителя світла), тобто Воду і Вогонь, боротьба яких, за Велесовою Книгою, "тече явно і та соутворює живоття наше".

Свято Рожаниць відзначало все жіноцтво: дівки, молодіці, літні жінки. Особливо вшановували Рожаниць породіллі, які нещодавно народили дітей. Вони, як правило віддячували в ці дні своїй "бабі-бранці" (повитусі), несли їй обід, в якому головною стравою була каша. Зерно, з якого варять цю кашу, обов'язково треба брати ціле, неподрібнене, адже зерно - символ продовження роду. Богиню води Лелю (Дану, Мокошу, Берегиню) вшановували на березі річки або озера рано-вранці. В давнину були традиційними "рожаничні трапези", від яких ще й нині залишився обряд зустрічі Осенин з вівсьним хлібом: найстарша жінка стоїть з хлібом в центрі хороводу, навколо неї молодші жінки й дівчата співають пісні. Потім цей хліб ламають (різати обрядовий хліб не прийнято), перший кусень хліба приносять у жертву Воді, а решту розподіляють за числом присутніх. А ввечері розпочинається загальна братчина, в якій бере участь вся громада. На цій трапезі обов'язковим є напій з меду, який споживають із "кругової чаші" (або, за давньою традицією, із рогу). Такі рожаничні трапези, як правило, готуються у складчину.

Матері вірять, якщо на Рожаниць облили дитину водою. Лада дасть їй добру долю. Цей обряд здійснюється на порозі, оскільки поріг є священним місцем, яке поєднує людину з її родом. Дівчатка, які за минуле літо стали

дівками (тобто здатними до продовження роду), проходять своєрідну вікову ініціацію: вони заявляють всьому миру про своє повноліття прекрасним обрядом Калини. Калина - символ жіночої плідності, тобто всього періоду життя жінки, коли вона здатна до дітонародження. Молоденькі дівки йдуть до лісу по калину. Їх часто супроводжує гурт дітей, яких дівки наділяють гостинцями: солодощами, горіхами, бубликами. Присутність дітей ритуально необхідна, в цьому обряді вони символізують майбутнє продовження роду, а гостинці - дівоча жертва Рожаницям. Наламавши кетягів калини, дівки з піснями урочисто йдуть у село. Тут їх "зненацька" зустрічає гурт парубків, які накинувшись на дівок, відбирають частину калини, якою обмальовують щоки дівчат. Так дівки "повідомляють" про свою готовність до шлюбу (кохання і злюбу). Свято Рожаниць знаменує початок Бабиного Літа.

1 жовтня святкується день **Матінки-Землі**, що має ще назву **Покрови**. Покривало або фата у всіх стародавніх народів вважалось весільним убором. В Україні хустка або намітка - ознака заміжньої жінки. В давнину парубок міг накинути на дівку хустку, щоб узяти її за жінку. Тоді вже дівка не могла відмовитися від шлюбу. Тому дівки пильнували, щоб цього не сталося, бо таке траплялося навіть під час танцю. Звичайно, до таких крайнощів вдавалися в рідкісних випадках, коли парубок був безнадійно закоханий в дівчину і не сподівався отримати її згоду на одруження. Переважно ж одружувалися за взаємною згодою.

В язичницькій Вірі Наших Предків весілля здійснювалися найчастіше в сезони найбільших сонячних свят (сонцестояння й рівнодення), але перевагу віддавали весняним і літнім весіллям.

Осінні шлюбні ігрища отримали назву Покрови за аналогією до **покривала** Матінки-Землі, яка в осінній час вкривається ковдрою з жовтого листя, а пізніше - з білого снігу, який навесні дасть їй плідну силу.

Від давніх шлюбних обрядів дійшов до нас звичай Барвікування: похід молоді до лісу по барвінок. Відомо, що з барвінку сплітається шлюбний вінок, тому матері завбачливо садять барвінок для дочок, а молодіці - щоб мати щире кохання. Гурт святково одягненої молоді, парубки, дівчата й діти, з весільними піснями вирушають до лісу в пошуках хорошого барвіниська (місця, порослого барвінком). Молодь бере з собою горіхи, яблука, груші, насіння соняшника й гарбуза, іншу їжу. Тут дівочі й парубочі гурти

пригощають одні других, дівки плетуть віночки з барвінку, вдягають на голови, пригощають дітей гостинцями і весело повертаються до села.

Барвінок в нашому народі наділявся магiчними якостями, тому є багато різних правил щодо його використання. Відома заборона дівці самій садити цю рослину, щоб не померти під час цвітіння барвінку. Коли беруть корінець для розведення, на Землю обов'язково кладуть гроші й кліб. Якщо барвінок беруть в лісі чи навіть у сусіда, то треба вибирати шлях, яким його нестимуть, щоб нести тільки вгору. Якщо барвінок беруть на весілля, то несуть з собою дві хлібини: одну залишають тому господареві, в якого нарізають рослину, а другу лишають собі, поклавши на неї барвінок. Барвінок ніколи не зрізують там, де нещодавно був похорон, адже барвінок є ритуальним і в похоронних обрядах.

Чарівниці використовують магiчну силу барвінку в любощах, ворожіннях про зпміжжя, оздоровлення немовлят та ін. Барвінком прикрашають весільний та Різдвяний Божичний короваї, а також посуд зі свяченою водою. Вінок з барвінку знімає головний біль.

Отже, свято Покрова Матінки-Землі, яке настає за святом Світовида (осіннє рівнодення) символізує зимовий сон Природи, її відпочинки від виснажливої вегетативної роботи - народження рослин, плодів та овочів, Земля вступає в період "корочуна", якого подекуди ще називають "Куцень", тобто куцого (короткого) дня, адже це є найтемніша частина року, коли час світла Світовида обмежений (близько 8 годин, а час ночі найдовший в році (близько 16 годин)).

Наступне жіноче свято восени - остання п'ятниця жовтня, яка в 1997 році припадає на 31 число - День Мокосі, яка є покровителькою здоров'я родини, цілителькою, берегинею домашнього вогнища. Зображення Богині Мокосі на рушниках свідчить про те, що вона є матір'ю живучої сили як в людини, так і в Природі: її голову прикрашає вінок з пишних квітів, руки підняті до Сонця, а вершники на конях обабіч Богині, символізують вічний рух життя (в деяких вишивках коні прикрашені зображеннями Сварги, що символізують безкінечність Часу - обертання Кола Сварога).

Мокоса також є покровителькою земельних володінь роду, тому на межових стовпах чіпляють рушники з її зображенням. До цих пам'ятних знаків приносять пожертви Богині: букетики квітів, трав, барвінку, калини, колосків, перевитих стрічками, кольоровими нитками чи прядивом, адже Мокоса опікується жіночим рукоділлям (прядінням, тканням, шиттям та вишиванням), що також є символом людської долі. Таке жертвопринесення має означати моління до Богині, щоб нитка життя жінки та членів її родини не переривалася.

Оскільки Мокоса є опікункою жінок і сім'ї, то й дівчата вимолюють у неї добрих женихів. Через те, що днем Мокосі, як і давніх Богинь Лади, Дани, Прії, є п'ятниця, християни почали плутати "святу Параскеву" зі слов'янськими Богинями (бо грецьке "параскева" означає п'ятниця), а пізніше її почали ще й ототожнювати з Покровою. Так з'явилася й плутанина в молитвах, коли замість "Матінко Покровонько, покрий мою головоньку", стали казати: "Матінко П'ятниця - Параскева, покрий мою головоньку" (записано Афанасьєвим і Пертушевичем). Християнська церква впродовж тисячоліття намагалася знищити ці п'ятницькі звичаї, бо вони мають чисто язичницьке походження й характер. У Стоглаві язичницькі звичаї (заборони щодо прядіння, шиття, копання землі) називаються "богомерзкими і прельщеніями бісовськими". Патріарх константинопольський у своїй окружній грамоті 1589 року забороняв святкувати п'ятницю на рівні з неділею. Та, незважаючи на те, віра в святість П'ятниці (Мокосі, Дани, Прії) лишилась сильною й досі серед українського жіноцтва.

21 листопада - порубіжне свято між Осінню й Зимом - Видіння, тобто останній день в році, коли Душі Предків з'являються на Землю до Весни. В цей день слід поминати покійних спеціальною вечерею. Це свято ще називають Введення Зими, бо з нього починаються морози, тому кажуть: "Введення прийшло, Зиму в хату привело". З цього дня забороняється турбувати воду, бо вона також засинає на зиму, вкриваючись кригою. Відпочиває й Матінка-Земля, яку вже з Введення не можна турбувати (тобто копати землю, брати глину тощо), це господиня повинна заготовляти заздалегідь на всю зиму, приміром взяти землю для вазонів чи глину для підмащування печі. Видіння (Введення) характерне ще й тим, що в цей день видивляються на першого полазника, тобто першого в цей день гостя, що ввійде до хати чи до двору. За полазником ворожать про майбутнє: якщо це молодий гарний парубок, та ще й з грішми (або матиме щось добре в руках), то для цієї родини майбутній рік буде щасливим, багатим на врожай чи якісь здобутки, всі члени родини будуть здорові, дівки вийдуть заміж, парубки одружаться, в молодого подружжя народиться дитина тощо. А якщо зайде жінка, дівчина чи хвора немічна людина, то будуть самі невдачі та злидні. Тому часто господар намагався запобігти негативному полазнику: він на світанку виходив оглянути господарство, брав у руки щось із збіжжя й сам заходив перший у хату з побажанням добробуту та молитвами до Богів.

Останнє з осінніх жіночих свят - Свято Долі, це одне з втілень Рожаниці, вона має інформацію про майбутнє дівчини чи жінки,

але не має енергії, щоб це майбутнє їй показати. А жінка й дівчина має енергію, але не має інформації. Тому вона пропонує Долі поспілкуватися з допомогою символічної мови, яку створює сама. Наприклад, напередодні свята увечері дівчина бере заготовлені заздалегідь листочки різних дерев і надає їм імена відомих їй парубків. Так вона дає Богині Долі своєрідний код, за допомогою якого Доля має відповісти на поставлене питання: "Доле, хто мій суджений?" Потім названі листочки кладе під подушку, а вранці, прокинувшись, дівка кличе малого хлопчика (брата чи сусіда) і просить його витягти один з листочків. Так вона дізнається ім'я того, хто має стати її чоловіком. Жінки, як правило, ворожать про майбутній добробут родини, народження чи здоров'я дітей та чоловіка.

На вечорницях дівки ворожать з допомогою парних чи непарних предметів (наприклад горіхів, кількох кроків, поясів тощо), чи будуть в парі, чи ні. Кожна з дівчат обирає собі назву квітки, а коли приходять парубки, одна з дівчат називає парубкам, які тут є квіти і пропонує їм вибирати: яку парубок назвав, та дівчина має з ним танцювати на вечорницях. Такий розподіл пар вважався волевиявленням Богині Долі. В цей день дівки готували жертвопринесення Богині Долі у вигляді каші й гукалі: "Доле! Йди до нас кашу їсти!" Символіка каші, її зв'язок із зерном вказує на походження цього обряду з Рожаничної трапези наших Предкинь. Такі молодіжні

вечорничні обряди побутують і нині серед української молоді. В цей день також дівчина повинна поставити у воду гілку вишні: якщо до Різдва Божича (зимового сонцестояння) вишня зацвіте, то це означає, що Доля дає добрий знак, буде щасливе побружжя, багато дітей, гарне здоров'я.

Християни намагалися всіляко замаскувати язичницьке свято Долі, яке святкувалося молоддю наперекір церковним заборонам, тому надали йому християнського забарвлення, поєднавши його з днем "христової нареченої" (черниці Катерини), яка нібито отримала неземне щастя в символічному шлюбі з Ісусом. Чи можна придумати абсурдніше пояснення, чому "свята" Катерина мала б опікуватися шлюбом, народженням дітей, допомагати породіллям під час пологів, якщо для черниці це вважалося "оскверненням" і "найтяжчим гріхом"? Отож, пізнаймо наші Рідні Свята в їхній первісній чистоті і в українській святості.

Нагадаємо нашим читачкам, сповідницям Рідної Віри, що українські Богині вшановуються за астрономічним календарем, який випереджає ортодоксальний християнський календар на 13-16 днів, тому дати "старого стилю" слід механічно перенести на новий стиль, не додаючи 13 днів, як це роблять християни. Користуйтеся календарями "Коло Свароже", які щороку друкує наш журнал "Сварог".

ХАЙ БЕРЕЖУТЬ ВАС РІДНІ БЕРЕГІНИ!

ВЕРЕТЕНО

Веретено - знаряддя для прядіння: загострена дерев'яна поличка, на яку в давнину надягали шиферне чи глиняне пряслице для утримання нитки. Веретено наділялися значною магічною силою, оскільки були пов'язані з крутінням, що уявлялося як обертання Всесвіту, безкінечність життя.

З веретеном пов'язано безліч повір'їв: якщо до чоловіка торкнутись веретеном, то в сім'ї народжуватимуться тільки дівчатка; коли під квочку підкладають яйця, їх мішають веретеном, щоб народжувалося більше курочок; при пологах користуються веретеном як магічним оберегом; веретено кладуть дитині в колиску, щоб уберегти від пристриту; при колючих болях торкалися веретеном хворого місця, замовляючи, щоб веретено випряло хворобу з тіла.

Веретено використовують також в наборах інших магічних

предметів: ложок, голок, ножів, макогонів та ін. Заборони крутити веретеном стосувалися певного часу, наприклад, п'ятниці, Різдва, або, коли чоловік їде на полювання (щоб звір не крутився від мисливця), вагітній заборонялося прости за два місяці перед пологами, щоб дитина не обкрутилась пуповиною. На великі свята веретено виносять з хати, щоб уберегти худобу від хвороб, а людей від гадюк.

Щоб викликати дощ, веретено вмочають у воду, промовляючи спеціальне заклинання. Сон про веретено пророкує далеку дорогу. Забороняється крутити веретеном (нині плести на спицях чи крючком) на зборах та інших зібраннях, бо "будуть заплітатися язики до безконечності". В давні часи вважалося, якщо дівка не вміє добре поводитися з веретеном, то своїх дочок пізно замій віддасть.

Марія ЛОЗКО

БАЛТІЙСЬКІ ЯЗИЧНИКИ

24 серпня на День Незалежності України в гостях у нашої Громади був Голова Громади балтійських язичників "Ромова" -

Йонас Трінкунас

- Як виникла ваша Громада язичників?

- Конкретно історію нашої групи ми починаємо з 1967 року; скоро вже буде тридцять років. В 1967 році ми організували Свято Роси (у вас воно називається Купало). Назва свята "Роса" - литовська. Це стародавнє слово. І саме це свято Роси дало великий поштовх для створення нашої "Ромови". Ми, звичайно, створювалися не як релігійна організація, а як краєзнавча. "Ромова" - це назва стародавнього балтійського святилища, яке знаходилося в Пруссії, на території сучасної Калінінградської області. Ми це місце добре знаємо і при нагоді його відвідуємо. І ця назва дає зрозуміти, що в основі діяльності нашої громади була закладена язичницька традиція і, що весь наш рух ґрунтується на древньо-балтійському язичництві. В радянський період ми це приховували і діяли лише, як краєзнавче товариство; на це вказувала й сама назва нашої громади.

"Ромова" з часом стала дуже активною і відомою; в неї увійшло багато молоді, яка відчула, що саме тут серйозний і важливий рух. Ми почали проводити свята. Усі свята були язичницькими. Разом із святами ми почали відроджувати і народні (фольклорні) пісні.

Але дуже швидко комуністична влада зрозуміла, що це небезпечний рух і почала поступово забороняти свято Роси. Якщо перший рік все проходило без перешкод, то вже на третій рік нашої діяльності розпочалися репресії. В 1971 році заборонили нашу "Ромову" і був виданий наказ припинити діяльність нашої Громади. Я тоді працював в Університеті і писав дисертацію про язичницьку балтійську релігію. В 1971 році мені приписали підпільну діяльність в нелегальних політичних організаціях і, в зв'язку з цим, мене звільнили з роботи і заборонили займатися інтелектуальною працею: п'ятнадцять років я був за межами нормального творчого життя і так і не встиг в той час захистити дисертацію...

Але, незважаючи на це, я всеодно продовжував далі займатися фольклорною діяльністю: організував фольклорний гурт, збирав фольклорний матеріал. І, лише тоді, коли в Радянському Союзі розпочалася "перебудова", я повернувся у 1988 році знову

до наукової роботи... З того часу я працюю в інституті філософії та соціології. Моя наукова тема - етносоціологія і етнічна етика. Але головна моя наукова тема та науковий інтерес це - балтійська язичницька релігія.

В нашу організацію повернулася частина активістів, які були в ній перед репресіями. Нині наша Громада складається з двох ступенів: "Рамува" і "Ромова".

Перша ступінь - "Рамува". Це національно-культурне товариство, яке займається фольклорною діяльністю, підготовкою і проведенням народних свят та обрядів...

Друга ступінь - "Ромова". Це вже релігійна організація. Людина, яка переходить в "Ромову", посвячується вже в релігійне життя. Звичайно, ми разом з "Рамува" організуємо свята, але ми не намагаємося насильно втягувати в своє релігійне коло ні активістів "Рамуви", ні сторонніх людей. Якщо людина сама визначилася, то приходиться до нас і ми вирішуємо: приймати її чи ні...

- Скільки свят ви відзначаєте в році?

- Ми відзначаємо переважно великі язичницькі свята. Це і згадане вже літнє **Свято Роси**. В останню суботу перед листопадом, ми відзначаємо **Свято Поминання Предків**. За давнім звичаєм, ми виїжджаємо у ліси до могильників, яким вже більше тисячі років (деяким півтори тисячі) або до давніх курганів, і там здійснюємо спеціальний поминальний ритуал.

Наступне велике свято - зимова **Колєда** (у вас Коляда). Існують й інші назви цього свята: **Куча**, **Сонцеворот** та ін. Куча - це їжа для Предків (у вас кутя). На Кучу всі збираються біля святкового родинного столу.

Ще одне свято відродилося з нашої ініціативи - це велике язичницьке свято - **Йорія** (у вас - Ярила), яке ми відзначаємо в кінці квітня. У нас є цикл весняних свят, який починається з весняного рівнодення. Те свято, яке у вас називається Великдень, у нас називається "**Велікость**"... Нам державна влада дозволила побудувати в центрі міста язичницький жертвник...

- Бажаємо Вам і Вашій Громаді балтійських язичників щастя і творчих успіхів!

(Розмову вів і записав А. Богород).

ВЕЧІР УКРАЇНСЬКОГО ЯЗИЧНИЦТВА

18 грудня 1996 року у Спільці письменників України відбувся Вечір українського язичництва. Тема: "Історико-культурне значення українського язичництва".

Відкрив вечір - Лауреат Шевченківської премії письменник Валерій Шевчук - керівник спільчанської секції "Літописець", який у своєму вступному слові охарактеризував українське язичництво як значне духовне явище в історії української культури.

Змістовною і цікавою була розповідь Голови Громади українських язичників "Православ'я", кандидата філософських наук Галини Лозко, яка розповіла про історичні корені нашої духовної культури; її розповідь, час від часу супроводжувалася сучасними піснями на тему відродження українського язичництва в складних умовах інтернаціоналізму, космополітизму і християнізації. Перед присутніми поставали картини духовних злетів наших Предків і картини жорстокого випищення провідників язичництва - українських Волхвів. Чи не вперше в Україні на такий широкий загальний вивісник винесено гасло "Українці! Вперед - до язичництва!"

Саме в природній Вірі Громада Українських язичників "Православ'я" бачить майбутній розквіт України. Для багатьох людей, котрі зібралися в тісному приміщенні Спільки Письменників України, було несподіванкою, що Віра наших Предків називалася "Православ'я".

Пані Галина Лозко охоче ділилася своїми знаннями, розповідала про дослідження української обрядовості, зокрема про обряди відхрещення (які виникли в народі після насильницької християнізації), посвячення у Віру Предків, наречення (надання імені) дитини, весілля та ін.

Присутні з великим інтересом слухали про ініціатора Відродження Української Рідної Віри професора Володимира Шаяна, його подвижницьку працю та знайомились із його книжкою "Віра Предків Наших", іншими виданнями його праць, частина яких була подарована бібліотеці Спільки письменників.

Виставка "На книжкову полицю українця-рідновіра", яка експонувалася при вході до зали, зацікавила і здивувала багатьох шанувальників української книги, адже досі побувала думка, що про Рідну Віру дуже мало написано. А тут було зібрано стільки видань, що не вміщалося на полицях: це книги, видані за кордоном сподвижниками і послідовниками професора Володимира Шаяна, часописи "Українське Відродження", альманах "Світання", видання "Ордену", видавничого комітету при Святині Дажбожій (Гамільтон), а також українські видання, серед яких були й академічні праці - "Мала енциклопедія етнодержавознавства" (зі статтями про Українське Язичництво) та "Релігієзнавчий словник", де є всі відомості про релігійні течії й напрямки сучасності, зокрема й про Громаду Українських Язичників "Православ'я". Увагу присутніх викликали й видання самої Громади, які тут можна було придбати - це в першу чергу, наш часопис "Сворог", книжки Галини Лозко "Українське Язичництво" та "Українське народознавство", нові збірочки "Колядник" та "Вогнедарові пісні", які в цей день лунали на Вечорі у виконанні автора Вогнедаравадима Шапошника.

Мабуть вперше за всю тисячолітню історію християнства в Україні так щиро й відверто пісня засуджувала чужинецьке духовне рабство й кликала повертатися до рідних прародителів. "Пісню Українських Язичників" підспівував увесь зал

Язичники -

І Віра наших Предків ожива,
Як на Весні з'являється трава нова.
І ми говорим прямо:
Українці, йдіть за нами!
І буде наша нація жива!

Володлоб ДОБЖАНСЬКИЙ

КОЛО СВАРОЖЕ

1997 - 1998

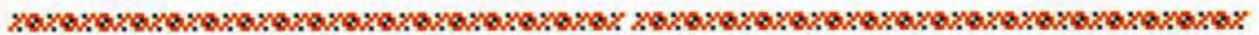
* Зірочкою позначені Свята, дата яких щороку змінюється, тобто є рухомою: вони

- * 9 верезня - Новоліття, Щедрий Вечір
(перший весняний Молодик)
- * 16 березня - Вербиця
- * 17 верезня - Весняне рівнодення
- * 20 березня - Навський Великдень (Чистий Четвер)
- * 23 верезня - Великдень Дажбожий
- 25 березня - Благовіщення
- 26 березня - Благовісник
- * 30 березня - Радуниця (Тризниця)
- * 16 квітня - Рахманський Великдень (Права Середа)
- 22 квітня - Красна Гора, Велика Лада
- 23 квітня - Ярило, Лельник
- 2 травня - Жива, Солов'їний Великдень
- * 8 травня - Русальний Великдень
- * 11 травня - Зелена Неділя
- * 20-21 червня - Купайло (літнє сонцестояння)
- * 30 червня - Похорон Ярила (Коструба)
- 14 липня - Стрибог
- 20 липня - Свято Перуна
- 27 липня - Чур, Паликопа
- 1 серпня - Медово - маковий Спас
- 6 серпня - Яблучний Спас
- 16 серпня - Хлібний Спас
- 1 вересня - Весілля Комина (Свічки)
- 8-9 вересня - Рожаниці
- 14 вересня - Здвиження
- * 25 вересня - Світовид (осіннє рівнодення)
- 1 жовтня - Покрова
- * 31 жовтня - Свято Мокоші
- * 25 жовтня - Діди (Зворожини)
- 1 листопада - Свято Сварога (Плуга)
- 24 листопада - Свято Долі
- 30 листопада - Калита
- 6 грудня - Свято Велеса
- * 22 грудня - Різдво Коляди (зимове сонцестояння)
- * 23 грудня - Свято Рода
- * 2 - 3 січня - Свято Дани (Водосвяття)
- * 2 лютого - Громниця (Стрітєння)
- * 16 - 22 лютого - Колодій (Масляна)
- * 26 лютого - Новоліття (перший весняний Молодик)

залежать від Великодня, фаз Сонця, Місяця і стану Природи. Всі інші свята є постійними.

Дванадцятимісячні Кола Сварожі мають по 50 - 51-му тижню; тринадцятимісячні - по 54 - 55 тижнів. Тринадцятимісячним було Коло Свароже 1995 - 1996 року, воно мало 55 тижнів. Новоліття 1998 - 1999 року почнеться в кінці лютого з появою першого весняного Молодика.

Волхвіня Зореслава

Докладніше про Язичницький календар та обряди Української Рідної Віри див. "Сварог" № 2, 3, 4, 5, а також: Галина Лозко "Українське народознавство" - К., 1994. - Стор. 158 - 175 і 339 - 353.

Помагай, Дажбоже, і Коло Свароже !

УКРАЇНЦІ !

Читайте і поширюйте
Всеукраїнський язичницький часопис

СВАРОГ

"СВАРОГ" – це патріотичний часопис, що веде непримиренну боротьбу, із залишками духовного рабства в Україні.

"СВАРОГ" – це часопис, що пропагує здоровий національний спосіб мислення і життя.

"СВАРОГ" – це часопис українців, про українців і для українців.

